

GAP İdaresi Başkanlığı

2013 FAALİYET RAPORU

T.C. Kalkınma Bakanlığı
Güneydoğu Anadolu Projesi
Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

GAP

**İdaresi Başkanlığı
Faaliyet Raporu**

2013

İÇİNDEKİLER

05
Bakan Sunuşu

07
Üst Yönetici Sunuşu

10
I.
Genel Bilgiler

16
I. C. 1.
Fiziksel Yapı

16
I. C. 2.
Örgüt Yapısı

23
I. C. 5.
GAP İdaresi Tarafından
Sunulan Hizmetler

25
I. C. 6.
Yönetim ve
İç Kontrol Sistemi

26
II.
Amaç ve Hedefler

27
II. B.
Temel İlkeler

28
III.
Faaliyetlere İlişkin Bilgi
ve Değerlendirmeler

29
III. A. 3.
Mali Denetim
Sonuçları

32
III. B.
Performans Bilgileri

32
III. B. 1.
Faaliyet ve Proje
Bilgileri

110
III. B. 2.
Performans Sonuçları

	11 I. A. Visyon ve Misyon	11 I. B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar	16 I. C. İdare'ye İlişkin Bilgiler
	19 I. C. 3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar	20 I. C. 4. İnsan Kaynakları	
27 II. A. İdare'nin Amaç ve Hedefleri			
28 III. A. Mali Bilgiler		28 III. A. 1. Bütçe Uygulama Sonuçları	29 III. A. 2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar
114 IV. Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirmesi	114 IV. A. Güçlü ve Zayıf Yönler	118 IV. B. Değerlendirme	120 V. Öneriler

GAP ülkemizin ekonomisine katkı sağlayan, bölgemizin potansiyellerini ortaya çıkaran, sürdürülebilir kalkınmayı benimsemiş, istihdamı artırıcı bir projedir.

BAKAN SUNUŞU

Türkiye'nin bölgesel potansiyelini ortaya çıkaran, ürettiği refahla ülke ekonomisine reel anlamda katkı sağlayan, insan mutluluğunu ve refahını temel alan, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımını benimseyen Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) iddialı, perspektifi geniş ve ulaşılabilir hedeflere sahip bir bölgesel gelişme programıdır. Yüksek teknolojinin kullanıldığı eşsiz bir proje olan GAP ülkemizi geleceğe taşımakta, refaha kavuşturmaktadır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmak üzere bölgesel gelişmeye yönelik projelere önemli kaynaklar aktararak birçok proje tamamlanmış veya tamamlanma aşamasına gelmiştir. GAP kapsamında başta sulama olmak üzere temel altyapı yatırımlarının, ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlayacak eylem ve projelerin büyük bölümünün tamamlanması amacıyla 2008-2012 yıllarını kapsayan GAP Eylem Planı uygulamaya konmuştur. GAP Eylem Planı kapsamında 4 gelişme ekseninde 73 ana eylem ve bu eylemler çerçevesinde 300'ün üzerinde proje ve faaliyet yer almıştır. Plan uygulamalarıyla önemli sonuçlar elde edilmiş; Güneydoğu Anadolu Bölgemizde önemli değişimler ve gelişmeler yaşanmıştır.

Klasik anlamda GAP programı tamamlansa da yenilikçi, sürdürülebilir, ekonomik ve toplumsal gelişmeyi hızlandırıcı, istihdam artırıcı yeni programlarla Güneydoğu Anadolu Bölgemizde kalkınma süreci devam edecektir. Eylem Planı kapsamında devam eden projeleri tamamlamak, bölgenin rekabet gücünü yükseltmek, katma değeri yüksek ürünlere yönelmek ve yaratılan katma değerini önemli bir kısmının bölgede kalmasını sağlamak, altyapıya yapılan yatırımlarla doğan potansiyeli ekonomik ve sosyal gelişimin hızlandırılması yönünde tam olarak kullanmak, insanı hedef alan, çevreye duyarlı, sürdürülebilir, gelir eşitsizliğini giderici, dezavantajlı alanları ve grupları önceleyen

projeler geliştirmek, istihdamı artırmak ve GAP'ı daha ileriye taşımak amacıyla GAP Eylem Planı'nın 2014-2018 dönemini içerecek şekilde yenilenmesi çalışmaları tamamlanmış bulunmaktadır.

GAP Eylem Planı 2014-2018 ile modern sulama tekniklerinin uygulanması, ulaşım ve konut altyapısının tamamlanması, rekabetçi ürün türlerine geçiş, pazarlama olanaklarının genişletilmesi, insan kaynakları ve kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi, doğal ve kültürel dokunun değerlendirilmesi gibi ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeyi kolaylaştırıcı yeni politikalar uygulanarak bölgenin rekabet gündemi desteklenmeye devam edilecektir.

Farklı sektörleri içeren yatırımların izleme ve yönlendirilmesi, bu yatırımları yürüten kurumlar arasında koordinasyonun sağlanması görevini yürüten GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, GAP Eylem Planı'nın izleme-değerlendirme ve koordinasyon görevini yürütmüştür. Başkanlığın sorumluluk, doğruluk, tarafsızlık, açıklık, tutarlılık ilkeleri ve ilgili yönetmelik doğrultusunda hazırladığı "GAP İdaresi 2013 Yılı Faaliyet Raporu" nun tüm taraflara yararlı olmasını diliyorum.

Cevdet YILMAZ
Kalkınma Bakanı

GAP İdaresi Başkanlığı olarak bölgemizde örnek olacak nitelikte; tarımsal çalışmalar, yenilenebilir enerji, sosyal projeler, çevre, turizmin geliştirilmesi, kültür varlıklarının korunması ve altyapının iyileştirilmesi gibi konularda yenilikçi projeler yürütüyoruz.

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Güneydoğu Anadolu Projesi, başlangıçta Bölge'nin su ve toprak kaynaklarının geliştirilmesine dayanan bir program olarak ele alınmış; proje kapsamında Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ile 1,8 milyon hektar alanda sulama şebekesi yapımı öngörülmüştür.

1989 yılında GAP Master Planı'nın vizyoner bir bakışla hazırlanması ile tarım, sanayi, ulaştırma, eğitim, sağlık, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarını da içine alan GAP, bugün sürdürülebilir insani kalkınmaya dayalı entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmaktadır.

Bölgenin zengin su ve toprak kaynaklarından faydalanılması düşüncesiyle ele alınan proje, zamanla kalkınmanın tüm bileşenlerini kapsayan çok sektörlü, entegre bir programa dönüşmüştü; bu durum hem farklı sektörlerde birbirini tamamlayan, birbirinin ön koşulu olan yatırımların izlenmesi ve yönlendirilmesini, hem de bu yatırımları yürüten kurumlar arasında koordinasyonun sağlanmasını gerekli kılmıştır. Bu amaçla kurulan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bir yandan kendisine verilen bu temel görevi yerine getirirken diğer yandan da bölgesel kalkınmada model oluşturacak, hedef kitlelerin planlamadan uygulamaya kadar tüm süreçlere katkı verdiği, sürdürülebilirlik esasının temel alındığı örnek proje uygulamaları başlatmakta ve yürütmektedir. GAP İdaresi Başkanlığı ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel sürdürülebilirlik ilkelerine dayanan bir bölgesel kalkınma yaklaşımını benimsemiştir. Katılımcılık, bütün faaliyetlerinin temel koşuludur. Sürdürülebilir insani kalkınmanın

sağlanabilmesi için kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliğinin gerekliliğinin bilincindedir. Tarımsal çalışmalar, yenilenebilir enerji, sosyal projeler, çevre, turizmin geliştirilmesi, kültür varlıklarının korunması ve altyapının iyileştirilmesine yönelik bütün proje ve faaliyetlerini bu yaklaşımla uygulamaya koymaktadır.

"GAP İdaresi 2013 Yılı Faaliyet Raporu", 2003 yılında çıkarılan 5018 Sayılı "Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu" kapsamında, kamu idarelerine faaliyet raporlarının hazırlanmasında verilen yeni sorumluluklar çerçevesinde hazırlanmıştır. Raporun, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na tahsis edilen kaynakların kullanımı ve 2013 yılında GAP İdaresi tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin içerdiği ayrıntılı bilgilerle mali saydamlılık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde İdare'mize ilişkin bilgi ihtiyacını karşılayacağını umuyorum.

Sadrettin KARAHOCAGİL
GAP İdaresi Başkanı

Güneydoğu'nun
gerçek değerine
kavuşması için

tarihi
alın
teriyile
yazdık

I. GENEL BİLGİLER

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın kurulması; 12 Mart 1986 tarihli ve 3268 sayılı, 9 Nisan 1987 tarihli ve 3479 sayılı, 1 Haziran 1989 tarihli ve 3569 sayılı kanunların verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu'nca 27 Ekim 1989 tarihinde kararlaştırılmış ve 6 Kasım 1989 tarih ve 20334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki 388 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile gerçekleştirilmiştir.

A. VİZYON VE MİSYON

GAP İdaresi, 2013-2017 yıllarını kapsayan Stratejik Planını hazırlamış; vizyon ve misyonu şöyle belirlemiştir:

VİZYON

Sürdürülebilir bölgesel kalkınma konusunda, ulusal alanda lider ve uluslararası alanda örnek bir kuruluş olmaktır.

MİSYON

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, insan odaklı sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı sağlamak için katkı-

lımcılık ilkesi doğrultusunda, bölgesel kalkınma planı ve programlarının yapılmasını, uygulanmasını koordine eden, izleyen ve değerlendiren, uygulamalara fon yaratan, model olabilecek yenilikçi projeler geliştiren, yerel kapasiteyi güçlendiren, bilgi birikimini ulusal ve uluslararası alanda aktaran bir bölgesel kalkınma kuruluşudur.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı, 388 sayılı KHK'da (yapılan değişiklikler dahil) "Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamına giren yörelerin - Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak - süratle kalkındırılması, yatırımların gerçekleştirilmesi için plan, altyapı, ruhsat, konut, sanayi, maden, tarım, enerji, ulaştırma ve diğer hizmetleri yapmak veya yaptırmak, yöre halkının eğitim düzeyini yükseltmek için gerekli tedbiri almak veya aldirmek, kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamak" üzere 15 yıllık bir süre için kurulmuştur. GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın görevleri 2. maddede aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- a) Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt ve Şanlıurfa illerini içine alan GAP Bölgesi (Batman, Kilis ve Şırnak da il statüsünü kazandıktan sonra buraya dahil olmuştur) için gerekli araştırma ve uygulama projelerini yapmak ve yaptırmak,
- b) Bölge içindeki faaliyetleri yönlendirmek, uygulamasını değerlendirmek ve takip etmek,
- c) Bölge'de uzun vadeli planlar ve programlar muvacehesinde süratle kalkınmayı sağlamak için tarım madencilik, imalat sanayi, enerji, ulaştırma, haberleşme, inşaat, turizm gibi kamu hizmetleri, beşeri kaynaklar, sosyal ekonomi, bilim araştırma, geliştirme ve teknoloji, çevre ve şehircilik, bölge geliştirme ve kültür sektörlerinde yapılacak yatırımlar konusunda çalışmalarda bulunmak, çalışmalarını yönlendirmek, koordinasyonu ve uygulamaların gerçekleşmesini

sağlamak,

- d) Bölge'de sektörler arası entegrasyonu sağlayacak şekilde bölge planlamasını gerçekleştirmek,
- e) Bölge'de kaynakların kullanılması, dış ekonomik ilişkiler, finansman dengesi, krediler, bankalar, fiyatlar ve sermaye piyasası konularında gerekli çalışmaları yapmak,
- f) Nazım ve uygulama imar planları ile revizyonların tamamını veya bir kısmını plan değişikliği dahil ada ve parsel bazına kadar yapmak veya yaptırmak (Değişiklik: 25 Ocak 2006 - 5449/30 madde: Nazım ve uygulama imar planlarını yapmak veya yaptırmak),
- g) Yol, su, elektrik, kanalizasyon ile konut, sanayi ve ulaştırma hizmetlerini yürütmek,
- h) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü bina ve tesislerin yapılmasında koordinasyonu sağlamak,
- ı) Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile koordine edilerek, halkın tarımsal alan dahil her konuda eğitim düzeyinin yükseltilmesini ve her derecedeki eğitim kurumlarının açılmasını sağlamak,
- i) (Ek: 25 Ocak 2006-5449/30 madde. Değişik: 8 Ağustos 2011-KHK-649/56 madde.) Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, Kalkınma Ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek,

j) Başbakanlıkça bu konuda verilecek diğer görevleri yapmak.

1997 yılından sonra 388 sayılı KHK'da yer alan bazı maddeler değiştirilmiş, bazı maddeler çıkarılmış veya eklenmiştir.

388 sayılı KHK'nın 9'uncu maddesi, 11 Aralık 1997 tarih ve 4314 sayılı Kanun ile değiştirilerek İdare'nin gelirleri;

- a) Kalkınma Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekler,
- b) Her türlü yardım, kredi, hibe ve bağışlar,
- c) Faiz, hizmet, kira gelirleri ile sair gelirler şeklinde belirlenmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın görev süresi 11 Kasım 2004 tarih ve 25640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5254 sayılı Kanun ile 3 yıl uzatılmıştır.

1 Haziran 2007 tarih ve 25539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5670 sayılı Kanun ile İdare'nin süresi 5 yıl uzatılarak 388 sayılı KHK'da aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

KHK'nın 1'inci maddesinde yer alan "hükmi şahsiyeti haiz ve 18 yıl" ibaresi "tüzel kişiliğe sahip ve 23 yıl" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye "Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın görev süresini uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir" ibaresi eklenmiştir. - Ek madde 1 - GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, milli savunma ve milli güvenliğe ilişkin hususlar saklı kalmak kaydıyla görevleri ile ilgili olarak gerekli gördüğü bilgileri bütün kamu kurum ve kuruluşlarından ve diğer gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan istemeye yetkilidir. Kendilerinden bilgi istenen bütün kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler bu bilgileri zamanında vermekle yükümlüdür.

Bu şekilde elde edilen bilgilerden ticari sır niteliğinde olanların gizliliğine uyulur.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, GAP ile ilgili her konuda bilgi toplamada, planların hazırlanmasında ve uygulamanın izlenmesinde, bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile yakın işbirliği içinde bulunur.

18 Haziran 2008 tarih ve 26910 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/11 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile uygulamaya konulan GAP Eylem Planı'nın izlenmesi, değerlendirilmesi ve koordinasyonundan sorumlu kuruluş olarak da GAP Bölge Kalkınma İdaresi belirlenmiştir. Ayrıca oluşturulan "GAP Eylem Planı İzleme ve Yönlendirme Komitesi"nin başkanlığı ve sekretarya hizmetleri de GAP İdaresi'ne verilmiştir.

15 Ocak 2009 tarih ve 27111 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/14535 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın Ankara'da bulunan merkezi 2 Mart 2009 tarihinde Şanlıurfa'ya taşınmıştır.

Kuruluşundan bu yana Başbakanlığa bağlı olarak çalışan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 3046 sayılı Kanuna 3/6/2011 tarih ve 643 sayılı KHK ile eklenen 19/A maddesi uyarınca hazırlanan ve 8 Temmuz 2011 tarih ve 27988 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı makamı onayına istinaden Kalkınma Bakanlığı'na bağlanmıştır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın görev süresi 3 Ağustos 2012 tarih ve 28373 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2012/3354 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 5 yıl daha uzatılmıştır. Böylece İdare'nin görev süresi 28 yıl olmuştur.

Ülkemize
güç vermek
için

tarihi

ışıkla

yazdık

C. İDARE'YE İLİŞKİN BİLGİLER

1. FİZİKSEL YAPI

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın merkezi ve Bölge Müdürlüğü Şanlıurfa'dadır. Ankara'da ise bir irtibat ofisi bulunmaktadır.

Bölge'de ve merkezde bulunan hizmet binaları ile irtibat ofisi binası kiralanmıştır. Şanlıurfa'da yer alan merkez hizmet binası 10 katlı olup teras katında yemekhanesi bulunmaktadır. Yine Şanlıurfa'daki Bölge Müdürlüğü, Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü'ne ait bir kampus içinde yer almakta; 3 adedi ofis, 4 adedi de lojman olarak kullanılan toplam 7 binadan oluşmaktadır. Binalar iki katlı olup, her katta iki daire vardır. Ankara'daki irtibat ofisi ise 4 katlı bir apartmanda bulunmaktadır.

2. ÖRGÜT YAPISI

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın genel organizasyon şeması Şekil 1'de yer almaktadır.

Şekil 1: GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı Organizasyon Yapısı

Merkez

Taşra

Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koordinatörü

Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörü

Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Koordinatörü

Basın ve Halkla İlişkiler Genel Koordinatörü

Stratejik Planlama İzleme-Değerlendirme ve Koordinasyon Genel Koordinatörü

İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörü

İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Genel Koordinatörü

İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörü

Bölge Müdürlüğü

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP İdaresi)

GAP İdaresi, bir başkan ve iki başkan yardımcısı ile yeterli sayıda uzman ve memurdan oluşur. Merkez (Başkanlık) teşkilatı ve taşra (Bölge Müdürlüğü) teşkilatı Şanlıurfa'da bulunmaktadır.

GAP İdaresi'nin kuruluş yasası olan 388 sayılı KHK'da GAP İdaresi'nin 1 Başkan, 2 Başkan Yardımcısı ve yeterli sayıda uzmandan oluşacağı ifade edilmiştir. Bu çerçevede 1989 yılında matris sisteme dayanan bir or-

ganizasyon yapısı oluşmuştur. İdare'nin 2001/39 sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda Merkez ve Bölge teşkilatında bulunan tüm birimlerle birlikte "norm kadro" çalışmalarını tamamlaması ile bugünkü organizasyon yapısının temeli oluşturulmuştur.

2013 yılındaki son düzenlemelerle Merkez ve Bölge Müdürlüğü'nün organizasyon şeması aşağıdaki son halini almıştır (Şekil 2, Şekil 3).

Şekil 2: GAP İdaresi Merkez Teşkilatı Organizasyon Şeması

Şekil 3: GAP İdaresi Bölge Teşkilatı Organizasyon Şeması

3. BİLGİ VE TEKNOLOJİK KAYNAKLAR

Tablo 1: Yazılımlar (MS Office, işletim sistemleri, diğer yazılımlar, vb.)

	Merkez *	Bölge Müdürlüğü
Office 2013	40	10
Office XP	65	47
Win7	105	54
Linux Redhat Fedora Core	1	1
Linux Redhat 8.0	1	1

*İrtibat Ofisi de dahildir.

GAP İdaresi'nin Merkezde bulunan iletişim ağı altyapısı 2013 yılı yatırım programında yer alan Bilgi İşlem Altyapısının Yenilenmesi ve Güçlendirilmesi Projesi kapsamında yenilenmiştir. Bu kapsamda bilgisayarlar, switch'ler ve sunucular yenilenerek 10/100/1000 MBit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapıya geçilmiştir. Bölge Müdürlüğü iletişim altyapısında ise 2013 yılında bilgisayarlar ile switch'ler arasında 10/100/1000 MBit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapı kurulmuştur. Kablolamada; Merkez'de Fiber Optik ve UTP kablolar, Bölge Müdürlüğü'nde ise UTP kablolar kullanılmıştır.

GAP İdaresi Merkezi ve Bölge Müdürlüğü arasında fiziksel/sanal aktif bir bağlantı bulunmamaktadır.

GAP İdaresi Merkezi internet bağlantısı 5 Mbit'ten 15 Mbit hızına çıkarılmış olup fiber optik kablo üzerinden servis sağlayıcı firma aracılığı ile bağlantı kurulmaktadır. GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü'nde ise 2 GB hızında GSHDSL iptal edilerek, internet bağlantısı GAP Bölge Müdürlüğü'nün altyapısı iyileştirilmiş 10 Mbit fiber optik hat geçilmiştir.

E-Dönüşüm (İnternet, İnternet olanakları, web sayfaları, portal çalışmaları vb.)

GAP İdaresi İnternet Sitesi, Bilgi İşlem Koordinatörlüğü tarafından İdare'nin ihtiyaçları çerçevesinde geliştirilmiştir. Gelişen teknoloji ve ihtiyaçlar çerçevesinde periyodik olarak güncellenmekte ve yenilenmektedir. GAP İdaresi Bilgi İşlem Koordinatörlüğü gelişen teknolojiyi takip ederek oluşan ihtiyaçlar doğrultusunda gerekli uygulamaları internet tabanlı olarak geliştirmekte ve kendi bünyesindeki uygulama sunucularında çalıştırılmasını sağlamaktadır.

GAP İdaresi uygulama sunucularında İnternet ortamında kullanılan yazılımlar 2002 yılından sonra yapılandırılmış olan yüksek hızlı internet bağlantısı ile ilgili güvenlik prosedürleri çerçevesinde internete bağlı herhangi bir bilgisayardan erişilebilir hale getirilmiştir.

GAP İdaresi bünyesindeki uygulama sunucuları üzerinde PHP ve MySQL kullanılarak açık kaynak kodlu olarak her türlü uygulamaların geliştirilmesi ve çalıştırılması mümkündür.

Tablo 2: Donanım

	Merkez *	Bölge Müdürlüğü	Toplam
PC	105	57	162
Notebook	22	13	35
Yazıcı	29	27	56
Tarayıcı	3	2	5
Server	3	1	4
Switch	9	4	13
Firewall-Proxy	1	1	2
Projeksiyon cihazı	1	1	2

*İrtibat Ofisi de dahildir.

4. İNSAN KAYNAKLARI

2013 sonu itibarıyla GAP İdaresi'nde 124 memur, 38 sözleşmeli uzman, 13 sözleşmeli bilgisayar işletmeni, 7 4/B sözleşmeli, 40 sürekli işçi kadrosu ile 51 geçici işçi mevcuttur. Bunlardan, 1 Başkan, 2 Başkan Yardımcısı olmak üzere toplam 78 memur, 388 KHK uyarınca 22 uzman ve 4 bilgisayar işletmeni olmak üzere

toplam 26 sözleşmeli personel, 30 sürekli işçi, 51 geçici işçi, 29 proje bazında çalışan personel, 3 diğer bir şekilde görevli (2 kurumundan görevli, 1 hizmet sözleşmeli), olmak üzere toplam 217 kişi görev yapmaktadır.

Tablo 3: GAP İdaresi'nde Çalışanların Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	388 KHK Sözleşmeli	657 Memur	4/B Sözleşmeli	Sürekli İşçi	Geçici İşçi	Proje Bazında Çalışan	Diğer	Toplam
1990	52	-	-	-	-	-	-	52
1991	57	1	-	-	-	-	-	58
1992	67	2	-	-	82	-	-	151
1993	68	3	-	-	10	-	-	171
1994	60	8	-	-	85	-	-	153
1995	55	15	-	-	79	-	-	149
1996	60	12	-	-	73	-	-	145
1997	66	14	-	-	11	-	-	193
1998	82	17	-	-	13	-	17	250
1999	87	17	-	-	13	-	17	255
2000	82	18	-	-	14	-	16	257
2001	77	23	-	-	14	15	23	279
2002	74	27	-	-	14	35	27	305
2003	72	24	-	-	14	33	10	282
2004	65	22	-	-	14	32	4	263
2005	66	17	-	-	13	32	7	254
2006	65	20	-	-	14	31	4	264
2007	61	20	16	40	84	31	4	256
2008	59	19	16	38	77	45	5	259
2009	58	17	14	37	71	45	2	244
2010	64	21	10	36	64	43	3	241
2011	63	33	-	36	61	42	3	238
2012	60	34	-	34	53	41	4	226
2013	26	78	-	30	51	29	3	217

Tablo 4: GAP İdaresi'nde Çalışanların Dağılımı *

Üniteler	Memur	Sözleşmeli	Geçici İşçi	Sürekli İşçi	657 4/B	Proje Bazında Çalışan Personel	Kurumundan Görevli	Toplam
A- Merkez Teşkilatı:								
1- Başkanlık (Özel Kalem ve Sekreter)	9	2	3	-	-	-	-	14
2- Çevre, Fiziksel Geliş. ve Yer. Yön. Gen. Koord.	5	2	2	-	-	-	-	9
3- Uluslararası İlişkiler Gen. Koord.	2	-	1	-	-	2	-	5
4- Basın ve Halkla İlişkiler Gen. Koord.	1	1	4	-	-	2	-	8
5- Stratejik Plan İzleme-Değ. ve Koord. Gen. Koord.	6	2	2	-	-	-	-	10
6- Ekonomik Kalkınma Genel Koordinatörlüğü	7	1	1	-	-	3	1	13
7- İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü	2	3	1	-	-	1	-	7
8- İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Gen. Koord.	5	2	2	-	-	2	-	11
9- İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü	9	5	11	8	-	1	1	35
10- Bölge Kadrosunda Olup Merkezde Çalışan Prs.	8	-	1	-	-	-	-	9
11- Başbakanlıkta Görevli	-	-	10	3	-	1	-	14
12- Kalkınma Bakanlığı ve Diğer Kurumlarda Görevli	5	-	1	1	-	-	-	7
Toplam (A)	59	18	39	12	-	12	2	142
B-Taşra Teşkilatı:								
1- Bölge Müdürü	-	-	-	-	-	-	-	-
2- Çevre, Fiz. Gelişme Yerel Yön. Grup Müdürlüğü	1	1	6	-	-	1	-	9
3- Ekonomik, Sos. Kalkınma ve Girişimcilik Grup Müd.	8	6	1	-	-	6	-	21
4- İnsan Kaynakları, İdari ve Mali İşler Grup Müd.	6	1	5	14	-	10	-	36
5-Merkez Kadrosunda Olup Bölgede Çalışan Prs.	1	-	-	1	-	-	-	2
6- Diğer İllerde Projelerde (ÇATOM-GİDEM) Çalışan Prs.	-	-	-	3	-	-	-	3
7- Diğer Kurumlarda Görevli	3	-	-	-	-	-	-	3
Toplam (B)	19	8	12	18	-	17	-	74
Toplam (A+B)	78	26	51	30	-	29	2	216

* Hizmet sözleşmeli olarak çalışan 1 kişi toplama dahil edilmemiştir.

GAP İdaresi'nde çalışan personel; 657 sayılı DMK, 388 sayılı KHK, 4857 sayılı İş Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi esaslarına göre görev yapmaktadır.

Tablo 5: GAP İdaresi Personel Durumu

	Memur	Sözleşmeli	Geçici İşçi	Sürekli İşçi	657 4/B	Diğer	Toplam
Yüksek Öğrenim	68	24	30	--	--	14	136
Lise	10	2	20	8	--	5	45
İlköğretim	--	--	1	22	--	10	33
Toplam	78	26	51	30	--	29	214

GAP İdaresi'nde 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla 136 yüksek öğrenim, 45 lise, 33 ilköğretim mezunu olmak üzere toplam 214 kişi çalışmaktadır. (2 kurumundan görevli, 1 hizmet sözleşmeli toplama dahil edilmemiştir.)

Tablo 6: Yüksek Öğrenim Mezunu Personelin Dağılımı

	Sayı
Mühendis	41
Şehir Pl. – Mimar	7
Sosyal Bilimler	58
Diğer Bölümler	15
Yüksek Okul (2 Yıllık)	15
Toplam	136

Yüksek öğrenim yapmış olanların 41'i mühendis, 7'si şehir plancısı ve mimar; 58'i sosyal bilimler, 15'i diğer bölümler ve 15'i meslek yüksekokulu (2 yıllık) mezunudur.

5. GAP İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN HİZMETLER

Başkanlıkça 4 Nisan 2006 tarihinden yayınlanan 2006/3 sayılı genelgede merkez ve bölge teşkilatı birimlerinin iş tanımları aşağıdaki gibi özetlenmiştir.

MERKEZ TEŞKİLATI BİRİMLERİ

a) İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü (İSG)

GAP Bölgesi'nde ekonomik kalkınma ile eşgüdüm içinde dengeli, adil, sosyal ve insani gelişmeyi gerçekleştirmeye yönelik araştırma, planlama, projelendirme ve uygulama çalışmalarını gerçekleştirir. Bölge'nin sosyo-ekonomik ve kültürel sorunlarını, ihtiyaçlarını, önceliklerini, tutumlarını ve kalkınmanın özel hedef gruplarını nitelikleriyle birlikte belirlemeye yönelik araştırmaları planlar, yapar ve/veya yaptırır. Toplumun öncelikle gelir kaynaklarına, temel sosyal hizmetlere ve bilgiye ulaşmakta ve karar alma süreçlerine katılmakta güçlük çeken dezavantajlı konumda bulunan kesimlerinin (kadınlar, çocuklar, gençler, topraksız ve küçük topraklı çiftçiler, kent yoksulları gibi) kalkınma ile entegrasyonunun ve kalkınmanın getirilerinden daha fazla yararlanmalarının sağlanmasına yönelik projeler geliştirir, uygular veya uygula-

tır. Eğitim/sağlık ve sosyal hizmetlerin etkinliğinin artırılması ve bu hizmetlerin tüm toplum kesimlerine ulaştırılması yönünde çalışmalar yapar. Kırsal kalkınma projelerinin (yayım, kırsal altyapı, yerleşim düzeni, örgütlenme vs.) hazırlanması ve uygulanmasına katkı sağlar. Toplumun yoksul kesimleri için küçük ölçekli gelir getirici projeler geliştirir ve uygular. Başta gençler olmak üzere işsizlere yönelik meslek kazandırıcı eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanmasına katkı verir. Toplumsal katılımı ve örgütlenmeyi geliştirme yönünde çalışmalar yapar.

İdare'nin bu süreçte edindiği bilgi birikimi ve deneyimlerinin yerel, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde paylaşılmasına ve kapasite geliştirilmesine yönelik eğitim çalışmalarını yürütür, iç ve dış talepler doğrultusunda deneyim değişimine yönelik eğitim ve çalışma ziyaretleri düzenler.

b) Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlüğü (UI)

GAP İdaresi'nin yabancı ülke ve uluslararası kuruluşlar ile olan iletişiminin gerçekleştirilmesi ve AB program ve yapısal araçlarının etkin kullanımına yönelik kurumlarla işbirliğinin sağlanması için çalışmalar yürütür. AB ile tam üyelik görüşmeleri sürecine bağlı olarak uygulama ve gelişmeleri izler, gerekli katılımlarda bulunur. Ulusal Programın uygulanması çerçevesinde GAP İdaresi'nin dâhil olduğu komite toplantılarına katılır ve gerekli koordinasyonu sağlar.

İdare'nin şimdiye kadar yabancı kuruluşlarla imzaladığı işbirliği protokollerinin aktif hale getirilmesi ve yeni işbirliği protokolleri için girişimlerde bulunur.

GAP'ın tamamlanması amacıyla projelere finansman sağlanması ve projelerin hayata geçirilmesi doğrultusunda teknik destek ve kredi/hibe, fon temin edebilecek yabancı kurum ve uluslararası kuruluşların belirlenerek kredi, hibe, eğitim ve teknik yardım imkânlarının araştırılması, temaslarda bulunulması yönünde çalışmalar yapar.

c) Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koordinatörlüğü (EK)

İdare'nin Bölge kalkınmasına yönelik tarım-orman, kırsal kalkınma ve özel sektör yatırımlarıyla ilgili araştırma, etüt, proje ve plan-program çalışmalarını yürütür ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların bu yöndeki uygulamalarıyla ilgili koordinasyonu sağlar. Bölge'ye yönelik kırsal kalkınma programları hazırlar ve uygular. Tarımsal projelerde yeni metod ve teknolojilerin kullanılması ve hedef kitleye benimsetilmesi, üreticilerin örgütlenmesi ve eğitim-yayım hizmetlerinden yararlanması, tarım-sanayi entegrasyonunun teşvik edilmesi ve sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması yönünde çalışmalar yapar.

Bölge'de özel sektör yatırımlarının gelişmesine yönelik araştırma yapılması, yatırım ortamının periyodik olarak analiz edilmesi, ilgili kamu kuruluşları ile dış ticaret ve yatırım mevzuatı uygulama esasları konularında temaslarda bulunarak sonuçlarının bölge girişimcilerine aktarılması çalışmalarını yürütür. Bölge'de yatırım yapmak isteyen yurtiçi ve yurtdışı yatırımcılara, Bölge'nin yatırım fırsatları konusunda bilgi sunar ve potansiyel girişimcileri yatırıma özendirme için çalışmalar yapar; Bölge özel sektör üretimlerinde rekabet avantajının yakalanmasına yönelik öneriler geliştirir ve hedef gruplara aktarır.

d) Basın ve Halkla İlişkiler Genel Koordinatörlüğü (BHİ)

GAP'ın ulusal ve uluslararası tanıtımına yönelik faaliyetleri yürütür. Ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve basın yayın kuruluşlarıyla gerekli iletişimi sağlar. GAP'la ilgili açılış törenleri, konferans, sempozyum, seminer, sergi, fuar, yarışma, sportif ve kültürel faaliyetler düzenler, yapılan çalışmalar ve yürütülen projelerle ilgili tanıtım materyallerini hazırlar ve basılmasını sağlar.

Kurum içi koordinasyonu sağlamaya yönelik organizasyonları gerçekleştirir.

Yayınların ve periyodiklerin düzenlenmesi, arşivlenmesi, stoklanması, satışı ve İdare bünyesindeki yazılı, görsel ulusal ve uluslararası tanıtım amaçlı materyallerin kontrol, tasarım ve ürün haline gelmeden önceki tüm aşamaları ile Bilgi Edindirme Birimi faaliyetlerini yürütür.

Proje bölgesini görmek isteyen yerli ve yabancı devlet adamı, üniversiteler, basın-yayın kuruluşları ile kurum ve kuruluşların bölge gezilerini organize eder.

e) Stratejik Planlama, İzleme-Değerlendirme ve Koordinasyon Genel Koordinatörlüğü (SPİD)

Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve hükümet programı çerçevesinde İdare'nin orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek ve amaçlarını oluşturmak üzere gerekli çalışmaları yapar. Bölge'ye ilişkin "izleme ve değerlendirme" bulgularının ya da tavsiyelerinin politika ve programların yaratılmasında kullanılmasını sağlar.

İdare tarafından yürütülen proje ve faaliyetlerle birlikte GAP Bölgesi'nde gerçekleştirilen tüm kamu yatırım ve faaliyetlerini izler; kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamaya yönelik çalışmaları gerçekleştirir. Kurumlardan gelen faaliyet ve yatırımları izleme bilgilerini derler, yıllık ve periyodik raporları hazırlar ve ilgili birim ve kurumlara gönderir.

Kanun, tüzük ve yönetmelik tasarıları ile kanun tekliflerine ilişkin görev ile bu kapsamdaki diğer görevlerin yerine getirilmesini sağlar.

İdare'nin birimleri tarafından hazırlanan yıllık yatırım programı teklifini derler, Kalkınma Bakanlığına (DPT) gönderir ve vize çalışmalarını yürütür.

f) Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Koordinatörlüğü (ÇFGY)

GAP Bölgesi'nde harita ve altyapı - inşaat işleriyle ilgili çalışmalar yapar ve yaptırır, onaylar, imar planı ile ilgili işleri uygun bulur ve ilgili idareye onay için sunar. Fiziksel gelişme ve mekâna ilişkin projeler yürütür, yerel yönetimler ile ilişkileri geliştirir, gerektiğinde teknik destek verir ve ortak çalışmalarda bulunur.

Bölge'de büyük fiziki yatırımların gerçekleşmesi ve kalkınma ile beraber çevre koruma ve çevre yönetimine yönelik politikalar, projeler geliştirir ve bunları uygular. Bölge kültürel mirasının korunmasına dönük çalışmalar ile Bölge'nin sahip olduğu turizm potansiyelinin tanıtımı, değerlendirilmesi ve korunmasına yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesini, izlenmesini ve koordinasyonunu sağlar.

g) İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Genel Koordinatörlüğü (İKKS)

İdare'nin insan gücü planlaması, Kalite Yönetim Sistemi faaliyetleri, iş tanımları, iş analizleri, hizmet içi eğitim, performans değerlendirme sistemi çalışmalarını yapar. Başkanlığın özlük haklarını kapsayan personel politikası çalışmalarını yürütür ve personel sistemini geliştirmek için çalışmalar yaparak tekliflerde bulunur. Kamu Etik Kurulu ile ilgili iş ve işlemleri yapar.

İdare'nin personel ihtiyacının karşılanmasına ilişkin seçme, atama, görevlendirme ve oryantasyon işlemlerini yürütür. Yurt içi - yurt dışı geçici görevlendirme; kadro, sicil, vize, terfi, intibak ve izin; her türlü özlük haklarına ilişkin tahakkuk işlemlerini yapar. Mal bildirimi, hizmet birleştirilmesi-borçlanması ve emeklilik işlemlerini yürütür. Soru önergelerine verilecek cevapların sekretarya hizmetlerini yerine getirir.

h) İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü (İMİ)

GAP İdaresi Başkanlığı'na ait bütçeyi oluşturur ve uygular. Bütçe çerçevesinde her türlü idari, mali, satın alma ve muhasebeleştirme işlemlerini yürütür.

6. YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 1 Ocak 2006 tarihinde tüm hükümleri ile yürürlüğe girdiğinden iç kontrol sistemi bu düzenlemelere uygun olarak yürütülmüştür.

İdare'nin bilgisayar, yazıcı, diğer donanım birimleri ve yazılımları ile web sayfasının güncellenmesiyle ilgili işleri yürütür.

BÖLGE TEŞKİLATI BİRİMLERİ

a) Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Grup Müdürlüğü

Bölge'de harita, imar, altyapı ve inşaat işleriyle ilgili çalışmalar yapar ve yaptırır. Fiziksel gelişme ve mekâna ilişkin projeleri yürütür. Yerel yönetimlerle ilişkileri geliştirir ve ortak çalışmalarda bulunur. Bölge'de büyük fiziki yatırımların gerçekleşmesi ve kalkınma ile beraber çevre koruma ve çevre yönetimine yönelik politikaları, projeleri geliştirir ve uygular. Bölge kültürel mirasının korunmasına dönük çalışmalar ile Bölge'nin sahip olduğu turizm potansiyelinin tanıtımına ve korunmasına dönük çalışmaları gerçekleştirir. Bölge'deki kamu kuruluşlarının sektörel bazda yatırım ve faaliyetlerini izler, değerlendirir ve koordinasyonuna yönelik çalışmalar yapar.

b) Ekonomik, Sosyal Kalkınma ve Girişimcilik Grup Müdürlüğü

Bölge'de ekonomik kalkınma ile eşgüdüm içinde dengeli, adil, sosyal, insani ve ekonomik gelişmenin sağlanması amacıyla tarım, orman ve kırsal kalkınmaya yönelik faaliyetlerle ilgili araştırma, planlama ve uygulama çalışmaları yapar. Özel sektörün desteklenmesi, geliştirilmesi ve yatırımların Bölge'ye yönlendirilmesi konusunda faaliyetlerde bulunur. GAP'ın ulusal ve uluslararası tanıtımına yönelik faaliyetleri Bölge düzeyinde yürütür ve uygulanan proje ve diğer konulara ilişkin Bölge'deki kuruluşlarla izleme, değerlendirme ve koordinasyonu sağlar.

c) İnsan Kaynakları, İdari ve Mali İşler Grup Müdürlüğü

Bölge Müdürlüğü'nün insan gücü planlamasını, Kalite Yönetim Sistemi faaliyetlerinin geliştirilmesini ve değerlendirmesini yapar, çalışanların özlük haklarına ilişkin çalışmaları gerçekleştirir, Bölge Müdürlüğü'nde İdari ve Mali İşler ile Bilgi İşlem Birimi faaliyetlerini yürütür.

Başkanlık merkez ve taşra teşkilatı, 4 ana hizmet, 5 yardımcı birimden oluşmaktadır. Başkanlığın temel görevleri bu birimler tarafından yürütülmektedir.

II. AMAC VE HEDEFLER

GAP İdaresi, bölgesel kalkınmayı "izlemek, değerlendirmek ve kurumlar arası koordinasyonu sağlamak" görevini en etkin şekilde yerine getirmek ve bölgesel kalkınmayı en kısa sürede gerçekleştirmeye yönelik tedbirleri zamanında almak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

A. İDARE'NİN AMAÇ VE HEDEFLERİ

Bölgesel Kalkınmanın İzlenmesi, Yönlendirilmesi ve Kurumlararası Koordinasyonun Sağlanması

2008/11 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile uygulamaya konulan GAP Eylem Planı'nın izlenmesi, değerlendirilmesi ve koordinasyonundan sorumlu kuruluş olarak da GAP İdaresi belirlenmiştir. GAP Eylem Planı (2008-2012), Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımların hızlandırılarak büyük bir bölümünün 2012 sonuna kadar tamamlanmasını; ekonomik büyüme, sosyal gelişme ve istihdam artışı sağlanarak bölgede yaşayan vatandaşların refah, huzur ve mutluluğunun artırılmasını amaçlamaktadır. GAP Eylem Planı kapsamında 4 gelişme eksenini ve bu eksenler altında 73 ana eylem bulunmaktadır. Ana eylemler çerçevesinde yer alan proje ve faaliyetlerin sayısı ise 300'ün üzerindedir. GAP İdaresi, GAP Eylem Planı kapsamındaki uygulamaları dönemsel olarak izlemiş ve ilgili mercileri bilgilendirmiştir.

2012 yılında GAP Eylem Planı tamamlanmıştır. Ancak gerçekleştirilen tüm icraatların kalıcılığını sağlamak ve yenilikçi, sürdürülebilir, ekonomik ve toplumsal gelişmeyi hızlandırıcı, istihdam artırıcı yeni programlarla GAP kalkınma sürecini sürdürülebilir kılmak üzere 2014-2018 yıllarını kapsayacak şekilde yeni GAP Eylem Planı hazırlanmıştır. GAP Eylem Planı 2014-2018 ile modern sulama tekniklerinin uygulanması, ulaşım ve konut altyapısının üst standartlara çıkarılması, rekabetçi ürün türlerine geçiş, pazarlama olanaklarının genişletilmesi, insan kaynakları ve kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi, doğal ve kültürel dokunun

değerlendirilmesi gibi ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeyi kolaylaştırıcı politikaların daha gelişmiş bir altyapı ve kurumsal kapasite ile uygulanması ve Bölge'nin rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

Ulusal ve Uluslararası Sermayenin Bölge'ye Çekilmesi

GAP ve GAP Bölgesi'ndeki yatırım fırsatlarının tanıtımı amacıyla yurt içi ve yurt dışı yatırımcılarla toplantılar, Bölge'ye iş gezileri düzenlenmekte ve yabancı sermayenin Bölge'ye çekilmesine çalışılmaktadır.

GAP Bölgesi'nin kalkındırılması ve bölgesel gelişmenin hızlandırılması amacıyla diğer ülke ve uluslararası kuruluşlardan proje, kredi, teknik destek ve hibe fon temin edilmesi için gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Bölge'de devam eden ve öngörülen çalışmalar/projeler için yurt içi kaynaklardan finans, teknik ve lojistik destek sağlanmaktadır.

Sosyo-Ekonomik Gelişmeye Yönelik Çalışmaların Yürütülmesi

Bölge'nin ekonomik gelişmesine, halkın gelir düzeyinin yükseltilmesine, kırsal kalkınmanın sağlanmasına yönelik projelerin yanı sıra sosyal gelişimin sağlanması, sosyal altyapının iyileştirilmesi, Bölge'deki kadınların, gençlerin ve çocukların toplumsal kalkınmaya katılımlarının sağlanması amacıyla yenilikçi, model olabilecek pilot projeler yürütülmektedir.

B. TEMEL İLKELER

GAP İdaresi'nin proje ve faaliyetlerinde temel aldığı ilkeler şunlardır:

- Katılımcılık
- Sürdürülebilirlik
- Verimlilik
- Güvenilirlik
- İnsan odaklılık
- Entegre yaklaşım
- Yenilikçilik
- Çevreye duyarlılık
- Kültürel değerlere duyarlılık
- Evrensel değerlere uyumluluk
- Dinamiklik
- Saygınlık
- Erişilebilirlik
- İşbirliğine açıklık
- Çözüm odaklılık
- Dışa açıklık
- Adillik
- Saydamlık

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. MALİ BİLGİLER

2013 yılına ait İdare Bütçesi'nin uygulama sonuçları ve temel mali tablolara ilişkin açıklamalar sonraki sayfada sunulmaktadır.

1. BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

İdare 2013 yılında kendisine tahsis edilen 96.511.000 TL'lik başlangıç ödeneğinin (yıl sonu ödeneği 96.511.000 TL) 60.211.217 TL'lik kısmını harcamıştır. Gider türleri itibarıyla harcamaların dağılımı takip eden tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Gider Türlerine Göre Harcamalar

Gider Türleri	Bütçe Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Harcama (TL)
01 Personel Giderleri	9.640.000	9.583.394	8.521.318
02 Sos. Güv. Kur. Dev. Primi Gid.	1.491.000	1.547.606	1.352.272
03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri	12.571.000	12.571.000	11.523.005
05 Cari Transferler	476.000	476.000	152.179
06 Sermaye Giderleri	72.333.000	72.333.000	38.662.443
TOPLAM	96.511.000	96.511.000	60.211.217

Mal ve hizmet alım giderleri tertibinde; tüketime yönelik mal ve malzeme alımları, yolluklar, hizmet alımları, temsil ve tanıtma giderleri, menkul mal,

gayri maddi hak alım, bakım ve onarım giderleri, gayrimenkul mal bakım ve onarım giderleri ile tedavi ve cenaze giderleri yer almaktadır.

Tablo 8: Birimlere Göre Harcamalar

Kurumsal Kod	Birimler	Bütçe Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Ödenek Farkı (*)	Harcama (TL)
02	Özel Kalem	1.381.000	1.259.295	-121.705	961.270
04	İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü	29.460.000	28.991.618	-468.382	7.669.336
05	İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Genel Koordinatörlüğü	560.500	598.500	+38.000	469.963
23	Stratejik Planlama, İzleme-Değerlendirme ve Koordinasyon Genel Koordinatörlüğü	478.000	554.000	+76.000	481.357
25	Basın ve Halkla İlişkiler Genel Koordinatörlüğü	1.209.000	1.218.442	+9.442	1.086.773
30	Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Koordinatörlüğü	16.579.000	16.568.000	-11.000	10.771.919
31	Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlüğü	289.000	289.000	-	200.802
33	Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koordinatörlüğü	31.432.500	31.454.364	+21.864	24.181.888
34	İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü	9.810.500	9.821.281	+10.781	9.502.017
61	Bölge Müdürlüğü	5.311.500	5.756.500	+445.000	4.885.892
	TOPLAM	96.511.000	96.511.000		60.211.217

(*) Başlangıç ödeneğine yıl içinde eklenen veya düşülen tutardır.

2v3 yılı İdare Bütçesi'nden her bir ekonomik kod düzeyi için fonksiyonel bazda tahsis edilen ödenek ve harcama

tutarlarına ilişkin tablo aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 9: 2013 Yılı Ödenek ve Harcamaları

Kod	Açıklama	Bütçe Ödeneği	Yıl Sonu Ödeneği	Yıl Sonu Harcama (TL)
01	Genel Kamu Hizmetleri	24.178.000	24.178.000	21.548.774
06	İskan ve Top. Ref. Hiz.	72.333.000	72.333.000	38.662.443
	TOPLAM	96.511.000	96.511.000	60.211.217

2. TEMEL MALİ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

2013 yılında harcamaların yıl sonu ödeneğine oranı genel toplamda %63 olarak gerçekleşmiştir.

3. MALİ DENETİM SONUÇLARI

GAP İdaresi'nin mali denetimi 5018 sayılı Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu çerçevesinde Sayıştay Kanunu hükümlerine tabidir.

2012 yılı hesabı dahil diğer bütün yıl hesapları Sayıştay'ca ibra edilmiş ve kesin hesabı çıkartılmıştır.

Alın terinin
değerini bulması
için

tarihi
azimle
yazdık

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1. FAALİYET VE PROJE BİLGİLERİ

1.1. EKONOMİK KALKINMA VE GİRİŞİMCİLİK GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.1.1. Tarım, Orman ve Kırsal Kalkınma Koordinatörlüğünün Yürüttüğü Proje ve Faaliyetler

1.1.1.1. Tarımsal Üretimin Geliştirilmesi Projesi

1.1.1.1.1. Tarımsal Araştırma Projesi

Projenin amacı; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sulama sonucu ortaya çıkacak tarımsal potansiyelin en iyi şekilde değerlendirilmesinin temini için Bölge'de yapılması gerekli tarımsal araştırma-inceleme ve geliştirme hizmetlerinin gerçekleştirilmesidir.

Proje kapsamında Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Adıyaman Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi ve Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile araştırma faaliyetleri yürütülmektedir.

Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile Yapılan Çalışmalar:

Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile GAP İdaresi arasında imzalanan protokoller çerçevesinde 2008 yılında iki proje başlatılmıştır. Bu projelerden; 19 Aralık 2008 tarihinde başlatılan GAP Bölgesi'nde Zeytin Yetiştiriciliğinde ve İşleme Sanayiinde Mevcut Durumun Belirlenmesi ve Gelişme Olanakları Üzerinde Bir Araştırma Projesi'ne 2013 yılında devam edilmiştir.

2013 yılında Harran Üniversitesi Rektörlüğü ile "Türkiye'nin Güney Sınırı Boyunca Yer Alan Mayınlı Alanla-

rın Alt Gelişim Projesi"nin final raporu hazırlanmıştır.

Adıyaman Üniversitesi ile Yapılan Çalışmalar:

2009 yılında GAP İdaresi Başkanlığı ve Adıyaman Üniversitesi Rektörlüğü arasında "Bazı Yerli ve Yabancı Sofralık Üzüm Çeşitlerinin Adıyaman Ekolojik Koşullarına Adaptasyonlarının Araştırılması Projesi" için işbirliği protokolü imzalanmış olup, 2013 yılında izleme değerlendirme faaliyetlerine devam edilmiştir.

Gaziantep Üniversitesi ile Yapılan Çalışmalar:

Gaziantep Üniversitesi ile 2012 yılında başlatılan "Fide ve Süs Bitkileri Üretim Serası Kurulum Projesi" kapsamında öngörülen faaliyetler sürdürülmüştür.

Dicle Üniversitesi ile Yapılan Çalışmalar:

GAP İdaresi Başkanlığı ve Dicle Üniversitesi Rektörlüğü arasında 2013 yılında yapılan işbirliği protokolü ile "İmidazolinone Herbisitlere Toleranslı (Clear Field) Buğday Çeşitlerinin Geliştirilmesi Projesi"ne başlanmıştır.

Tablo 10: Tarımsal Araştırma Projeleri (2013)

İl/Kurum	İlçe	Projeler	2013 Yılı Harcaması
Dicle Üniversitesi	Diyarbakır	İmidazolinone Herbisitlere Toleranslı (Clear Field) Buğday Çeşitlerinin Geliştirilmesi Projesi	213.016
Harran Üniversitesi	-	GAP Bioçeşitlilik Sempozyumu	32.300
TOPLAM			245.316

1.1.1.1.2. Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi

Proje ile sürdürülebilir tarım teknikleri çerçevesinde, sulamadan yararlanamayan kırsal toplulukların mevcut sosyo-ekonomik durumlarının, doğal ve toplumsal çevre ile ilişkilerinin, potansiyellerine uygun gelir

getirici yeni faaliyet alanlarının ve bunların geliştirilmesi yollarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında 2013 yılında gerçekleştirilen alt projeler Tablo 11'de yer almaktadır.

Tablo 11: Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projeleri (2013)

İl	İlçe	Projeler	2013 Yılı Harcaması (TL)
Adıyaman	Gerger	Gerger GAP İle Hayat Buluyor	49.000
Adıyaman	Gerger	Gerger Kendi Ayakları Üzerinde Duruyor	117.000
Diyarbakır	Dicle	Organik Bağcılığın Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi Projesi	44.839
Gaziantep-Şanlıurfa		Bağcılıkta Çardak Terbiye Sisteminin Uygulanması ve Yaygınlaştırılması	158.380
Siirt	Merkez	Arılı Kovan Projesi	632.000
Şırnak	Beytüşşebap	Yoksullukla Mücadele ve Arıcılığı Geliştirme Projesi	299.250
Şırnak	Beytüşşebap	Sebze Üretimini Geliştirme Projesi	102.900
TOPLAM			1.403.369

1.1.1.1.3. Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projesi

Projenin amacı; sürdürülebilir tarım teknikleri çerçevesinde, potansiyellere uygun gelir getirici yeni tarım ve tarım dışı faaliyet alanlarının tespit edilmesi, pilot uygulamaların gerçekleştirilmesi, topraksız ve az topraklı çiftçilerin gelir düzeyinin artırılması, aile iş gücünü kullanarak yan uğraşlarla aile gelirlerine katkı sağlanmasıdır.

Proje ile GAP Bölgesi'nde sulama alanları dışında kalan nüfusun mevcut sosyo-ekonomik durumlarının, doğal ve toplumsal çevre ile ilişkilerinin, potansiyellerinin saptanarak gelir getirici tarım ve tarım dışı yeni faaliyet alanlarının ve bunların geliştirilmesi yollarının belirlenmesi hedeflenmektedir.

Proje kapsamında 2013 yılında Adıyaman, Batman, Gaziantep ve Şırnak valilikleri ve GAP İdaresi arasında imzalanan işbirliği protokolleri çerçevesinde 9 projeye başlanmıştır.

Tablo 12: Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projeleri (2013)

İl	İlçe	Projeler	2013 Yılı Harcaması (TL)
Adıyaman	Gerger	Uzaklar Yakın Oluyor Projesi	198.000
Adıyaman	Samsat	Bakır Kınalı Ellerde Can Bulsun	82.410
Batman	Kozluk	Fıstık Bahçesi Tesisi	229.730
Batman	Beşiri	Fıstık Bahçesi Tesisi	216.235
Gaziantep	Nurdağı	Herkes İçin Ümit Vardır	70.000
Şırnak	Uludere	Modern Bağcılık Projesi	482.881
Şırnak	Uludere	Sebzeciliği Geliştirme Projesi	33.087
Şırnak	Beytüşşebap	Bal Üretimini Geliştirme Projesi	652.400
Şırnak	Merkez ve İdil, Cizre, Silopi	Kapama Nektarin ve Erik Yetiştiriciliğini Geliştirme Projesi	208.950
Toplam			2.173.692

1.1.1.1.4. Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi

Proje, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ile iş birliği içerisinde yürütülmekte olup, organik tarım alanında başta Şanlıurfa olmak üzere GAP illerinde yürütülecek küme geliştirme çalışması ile Bölge'nin tarımsal potansiyellerinin değerlendirilmesini ve organik gıda, organik içecek ve organik tekstil sektörlerinin daha rekabetçi bir konuma gelmesini hedeflemektedir.

Proje 2009 yılında fizibilite çalışmaları ile başlamış olup, 2014 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır. Üreticiler, KOBİ'ler, ilgili firma ve sivil toplum kuruluşları, üniversite ve araştırma kurumları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları projenin hedef grubunu oluşturmaktadır.

Proje çerçevesinde hazırlanan **Küme Yol Haritası, Değer Zinciri ve Küme Analizleri** bir yılı aşan saha çalışmaları sonucunda hazırlanmış olup, çalışmada tabandan tavana katılımcı bir yaklaşım izlenmiştir. Rapor, GAP Organik Tarım Kümesi'ni harekete geçirecek stratejik yol haritasını sunmaktadır.

Analiz aşamasında, Bölge'deki 9 ilden ilgili kurum ve kuruluşların katkı ve katılımı ile 7 ilde 11 adet çalışma toplantısı; tanıtım, bilgilendirme ve odak grup toplantıları düzenlenmiştir. Ayrıca organik tarım sektörü ile doğrudan veya dolaylı olarak Bölge'den 100'ü aşkın kurum/kuruluş ve kişi, Bölge dışından ulusal ve uluslararası 50 kurum/kuruluş ve kişi ile görüşmeler

yapılmıştır. Saha çalışmalarına Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne ek olarak Türkiye'nin diğer bölgeleri ve Avrupa'daki bazı ülkeler de dâhil edilmiştir.

Proje kapsamında hazırlanan değer zinciri analizinde 45 ürün ele alınmış olup, bu ürünler üçlü bir "filtreleme" sonucunda 8 ürüne indirilmiştir. Filtreleme yöntemi ile mevcut olan bilgiler değerlendirilerek mevcut koşullar altında organik üretim açısından en şanslı ürünlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Küme Vizyonu: 2023'te GAP Bölgesi geniş ve verimli sulanabilir tarım alanları ile Türkiye'nin önde gelen organik tekstil ve gıda hammadde tedarikçisi, yenilikçi ve rekabetçi organik üretim cazibe merkezi olacaktır.

Uygulanacak Strateji: Küme aktörleri arasındaki iş birliğini geliştirilerek, **"tekrarlanabilecek" ve/veya "ölçeklendirilebilecek"** başarı hikâyeleri oluşturulacaktır.

Ana Başarı Unsurları:

- Ölçeklendirilebilir ve tekrarlanabilir başarı hikâyeleri,
- Güçlü üretim ve pazarlama altyapısı
- Aktörlerarası iş birliğinin geliştirilmesi olarak tespit edilmiştir.

Proje Uygulama Yöntemi: Yol Haritası aşağıda verilen 3 ana bileşen altında 8 faaliyet grubundan oluşmaktadır.

Tablo 13: Proje Ana Bileşeni ve Faaliyetleri

Bileşen	Faaliyet
1. Ölçeklendirilebilir ve Tekrarlanabilir Başarı Hikâyelerinin Geliştirilmesi	1.1. Pilot uygulama havza ve ürünlerinin belirlenmesi 1.2. Pilot uygulama iş planlarının hazırlanması ve uygulanması 1.3. Tekrarlama ve ölçeklendirme modelinin geliştirilmesi ve uygulanması
2. Üretim ve Pazarlama Yeteneklerinin ve Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi	2.1. Organik Tarım Danışmanlık ve Yayım Merkezi (OTADAM) iş modelinin belirlenmesi ve iş planının hazırlanması 2.2. İş planının uygulanması 2.3. GAP Organik Tarım Portalı'nın oluşturulması
3. Aktörlerarası İş Birliğinin Geliştirilmesi	3.1. Küme yönetim yapısının kurulması 3.2. Çalışma gruplarının oluşturularak faaliyetlerinin tasarlanması ve uygulanması

Bileşen 1: Ölçeklendirilebilir ve Tekrarlanabilir Başarı Hikâyelerinin Geliştirilmesi

Bu bileşenin 1.1 ve 1.2 faaliyetleri tamamlanarak uygulamalara başlanılmıştır. 9 asıl ve 5 yedek olmak üzere toplam 14 adet öneriden oluşan kısa liste belirlenmiştir. Dört adet pilot havza ve ürün teklifinin

öncelikli olarak projelendirilmesine ve uygulamaya geçilmesine karar verilmiştir. İş planları hazırlanarak uygulamalara başlanan pilot uygulamalar şunlardır:

a) Diyarbakır Eğil İlçesi, Ilgın Köyü'nde Organik Üretimde Artan Verim ve Yükselen Değer Projesi

Diyarbakır-Eğil-Ilgın Köyü'ndeki pilot proje kapsamında, organik mercimek ve nohudun fason olarak işlenmesi ve paketlenmesi için çalışmalar tamamlanmıştır. Fason işleme yapılan tesisin sertifikalandırılması, logo tasarımı ve Eğil Organik Tahıl Üreticiler Birliği olarak birlik adına marka tescili ve barkod alınması sağlanmıştır. Gıda standartlarına uygun olarak hem normal hem de ambalajlı paketlenme malzemeleri temin edilmiştir. Birliğin manuel dolum yapabilmesi için kapama makinası ve etiketler de temin edilerek birliğe teslim edilmiştir. Birlik üzerinden pazarlamanın yapılabilmesini teminen kontrol ve sertifikasyon firması ile görüşülerek daha önce Ilgın Köyü Muhtarlığı adına alınan üretim sertifikası Birlik adına değiştirilerek, pazarlama yapılabilmesi için ayrı bir sertifika alımı da yaptırılmıştır.

Ürün desenin zenginleştirilmesi ve üretim miktarını arttırmak üzere su kuyuları açılımı ve sulama üzerine alternatif modellerin tasarımı devam etmektedir.

b) Kilis İlinde Organik Zeytinyağının Rekabet Gücünün Artırılması Projesi

Proje kapsamında, bina için mimari tasarım tamamlanmış, metraj ve teknik şartnameler hazırlanmıştır. Bina ve depolama tankları ile dolum/paketleme ünitesi için ihaleye çıkmıştır. Her iki ihalenin de Ocak 2014 sonu itibarıyla, tesisin ve makine parkının ise Haziran 2014'de tamamlanması öngörülmektedir. Kilis İli Organik Zeytin Üreticileri Birliği zeytinyağının pazarlanması için "Kilizi" markasını tescil ettirmiştir. Kurumsal kapasite arttırmaya yönelik eğitim ve çalışma gezileri devam etmektedir.

c) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Organik Bitki Besleme ve Organik Girdilerin Kullanımı ile Bitki Koruma ve Biyolojik Mücadele Pilot Projesi

Projenin koordinasyon kurulu ile proje hazırlama ve kurumsal kapasite çalışma grupları kurularak proje yönetim yapısı oluşturulmuştur. GAP Bölgesi'ndeki ve Adana'daki ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile entegre bir şekilde çalışılmaktadır. Bu proje ile bu konudaki koordinasyon eksikliğinin giderilmesi ve organik

girdi, bitki besleme, bitki koruma ve biyolojik mücadele konularındaki eksikliğin giderilmesi için imkan sağlanması planlanmaktadır. Bu kapsamda GAP Bölgesi'nin ihtiyacı olan eğitimler verilmeye başlanmış ve temel konularda projeler hazırlanarak fon bulunması için çalışmalar başlatılmıştır.

d) Diyarbakır İlinde Organik Pamuk Üretimi Eğitim, Yayım ve Yaygınlaştırma Projesi

Proje; Diyarbakır'daki pamuk üreticilerine organik pamuk üretiminin ekimden hasada kadar tüm safhalarını uygulamalı olarak göstererek üreticilerin doğru uygulamalar konusunda bilgilendirilmesi ve üreticiler ile ilgili teknik personelin eğitimlerinin sağlanarak organik pamuk tarımının ve doğru uygulamaların bölgede yaygınlaştırılması amacıyla yürütülmüştür. Ayrıca kurumlararası iş birliği ve kurumsal kapasitenin artırılması hedeflenmiştir. Proje çalışmaları, Tarımsal

Eğitim ve Yayım Projesi (TEYAP) ile iş birliği içerisinde ve her biri 25 dekar olan iki farklı lokasyonda gerçekleştirilmiştir.

Özellikle Diyarbakır'da bulunan ilgili tüm kurum ve kuruluşların projeye katkısı sağlanmış, kurumlararası iş birliği artırılmış, teknik personel, çiftçi ve öğrencilere yoğun eğitimler verilmiştir. Düzenlenen 13 eğitimle 618 kişiye ulaşılmıştır.

Bileşen 2: Üretim ve Pazarlama Yeteneklerinin ve Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi

Organik Tarım Danışmanlık ve Yayım Merkezi (OTADAM) alternatif OTADAM iş modelleri belirlenmiştir. Yerel paydaşların görüşleri de alınarak belirlenecek iş modeli ve iş planı kısa süre içerisinde uygulanmaya konulacaktır.

Proje için oluşturulacak **GAP Organik Tarım Portalı**'na

(www.gaporganik.org) ilişkin ihtiyaç analizi çalışması, portal modeli, içerikler ve görünüm tasarımı tamamlanmıştır. Portala içeriklerin yüklenmesine başlanılmıştır.

Bu bileşen altında 2013 yılından itibaren yapılan eğitim, toplantı ve çalışma gezileri şunlardır:

Tablo 14: Bileşen-2 Kapsamında Gerçekleştirilen Eğitim, Toplantı ve Çalışma Gezileri

Tarih	Faaliyet	Yer	Katılımcı Sayısı
21 Ocak 2013 1 Şubat 2013	Organik Tarım Eğiticilerin Eğitimi	İzmir	23
13 Şubat 2013 16 Şubat 2013	BIOFACH Uluslararası Organik Tarım Fuarı'na katılım ve stand açılması.	Nürnberg / Almanya	19
30 Nisan 2013 24 Eylül 2013	Organik Pamuk Pilot Projesi kapsamında; organik pamuk ekimi, yetiştiriciliği, sulaması, zararlılarla mücadele ve standartlar gibi 13 farklı zamanda eğitimler verilmiştir.	Diyarbakır	618
14 Mayıs 2013 15 Mayıs 2013	Organik Tarımda Pazarlama Eğitimi	İzmir	22
16 Mayıs 2013 19 Mayıs 2013	İzmir Organik Ürünler Fuarı	İzmir	30
26 Mayıs 2013 2 Haziran 2013	İtalya Çalışma Gezisi	İtalya	19
22 Haziran 2013 23 Haziran 2013	İstanbul ve Ankara'da organik pazarların analiz edilmesi ve görüşmeler	İstanbul/ Ankara	5
17 Eylül 2013	Liderlik ve Etkili İletişim Teknikleri Eğitimi	Şanlıurfa	15
19 Eylül 2013	Genel Organik Tarım Bilgilendirme Eğitimi	Adıyaman	140
24 Eylül 2013	Genel Organik Tarım Bilgilendirme Eğitimi	Kilis	110
26 Eylül 2013	Genel Organik Tarım Bilgilendirme Eğitimi	Siirt	48
8 Ekim 2013	Organik üzüm üretimine başlayan üreticilere yönelik bitki koruma eğitimi	Adıyaman/ Besni/Çoraklı	24
9 Ekim 2013	Genel Organik Tarım Bilgilendirme Eğitimi	Mardin	70
10 Ekim 2013	Genel Organik Tarım Bilgilendirme Eğitimi	Şırnak	23
24 Ekim 2013	Genel Organik Tarım Bilgilendirme Eğitimi	Diyarbakır	151
25 Ekim 2013	Genel Organik Tarım Bilgilendirme Eğitimi	Batman	37
13 Eylül 2013	Üretici Örgütlenmesi Eğitimi	Diyarbakır/ Eğil/Ilgın	28

Bileşen 3: Aktörlerarası İş Birliğinin Geliştirilmesi

Bu bileşen kapsamında; 6 Mart 2012 tarihinde Şanlıurfa'da yapılan ve ilgili tüm paydaşların katılımı ile gerçekleşen bir toplantıda **Küme Yönlendirme ve Yürütme Kurulları ile Beş Çalışma Grubu** (Tekstil, Gıda,

Tanıtım ve Pazarlama, Kurumsal Kapasite Geliştirme, OTADAM) kurulmuştur. 2013 yılında gerçekleştirilen, aktörlerarası işbirliğini geliştirme faaliyetleri aşağıda yer alan tabloda sunulmuştur.

Tablo 15: Bileşen-3 Kapsamında Aktörlerarası İş Birliğinin Geliştirilmesi Faaliyetleri

Tarih	Faaliyet	Yer
24 Ocak 2013	İyi Pamuk Uygulamaları Toplantısı/Pamuk Konseyi ve "Better Cotton Initiative"	İstanbul
25 Ocak 2013	Kümelerde Sürdürülebilirlik/Anadolu Kümeleri İş Birliği Platformu	Konya
1 Şubat 2013	Türkiye'den İhraç Edilen Organik Ürünlerin Kalitesinin Artırılması Toplantısı/Ege İhracat Birlikleri	İzmir
14 Mart 2013	Kilis İlinde Organik Zeytinyağının Rekabet Gücünün Artırılması Projesi, Protokol İmza Töreni	Kilis
25 Mart 2013	Organik Tarımda Başarı Hikayeleri/GTHB-ETO-FİBL	İzmir
4 Nisan 2013	GAP OTK Projesi 2. Yönlendirme Kurulu ve 6. Çalışma Grupları Toplantıları	Şanlıurfa
5 Nisan 2013	GAP OTK Projesi 3. Yürütme Kurulu Toplantısı	Şanlıurfa
15 Nisan 2013 19 Nisan 2013	GTHB'ce düzenlenen Organik Tarım Mevzuatı Çalıştayı	Antalya
14 Ağustos 2013	Antep Fıstığı Araştırma Enstitüsü'nde Çardak Sistemli Bağ Hasat Şenliğine Katılım	Gaziantep
9 Eylül 2013	GAP Bölgesi'nde Organik Bitki Besleme ve Organik Girdilerin Kullanımı ile Bitki Koruma ve Biyolojik Mücadele Pilot Projesi Kapsamında Oluşturulan Koordinasyon Kurulu'nun Kapasite Geliştirme ve Proje Geliştirme Çalışma Grupları İlk Toplantıları	Şanlıurfa
30 Eylül 2013 1 Ekim 2013	GAP OTK Projesi Çerçevesinde Hazırlanan "Organik Tarım Küme Projesi; Organik Tarım ve Tarımsal Sulamanın Önemi" Konulu Posterin Sunumu	Mardin
30 Ekim 2013 1 Kasım 2013	5. İzmir İktisat Kongresi	İzmir
11 Kasım 2013 13 Kasım 2013	Sürdürülebilir Tekstil Konferansına katılım	İstanbul
15 Kasım 2013	Ekolojik Pamuk ve Üretici Birlikleri Raporları Sunuşu ve Değerlendirme Toplantısı	Ankara
18 Kasım 2013	Kapasite Geliştirme ve Proje Geliştirme Çalışma Gruplarının Toplantıları	Şanlıurfa
21 Kasım 2013	Çin'in Yunnan Eyaleti'nden Gelen Bürokrat ve İşadamları ile Görüşmeleri	İstanbul
28 Kasım 2013	Küme Mükemmeliyeti Konferansı	İzmir
18 Aralık 2013	GAP Organik Tarım Kümesi 4. Yürütme Kurulu toplantısı	Şanlıurfa

1.1.1.1.5. GAP Bölgesi Sulama Sistemlerinin İşletme, Bakım ve Yönetimi (İBY) Projesi

Projenin amacı GAP Bölgesi'nde hayata geçirilecek sulama projelerinin işletme-bakım ve yönetimi için uygun modelleri belirlemek ve Bölge'ye uygun olanı seçmek, seçilen modeli uygulamak, model ile ilgili sonuçları izlemek, gerekli düzeltme ve önerilerde bulunarak yaygınlaştırmak, ihtiyaç duyulan teknik ve idari altyapıyı geliştirmektir. Ayrıca sulama suyunun üretim değerlerini en üst düzeye çıkaran iletim, dağıtım, yönetim model ve yöntemlerini bulmayı, bunları uygulayarak ve izleyerek değerlendirmeyi amaçlayan

proje; GAP Bölgesi'nde sulamaya açılacak alanlardaki sulama şebekelerinin işletme-bakım ve yönetimini kapsamaktadır.

İBY Projesi kapsamında 2013 yılında GAP İdaresi tarafından uygulanan GAP Tarımsal Eğitim Yayım Projesi ve Entegre Kırsal Kalkınma Projeleri başta olmak üzere uygulanmakta olunan projeler ile ilgili izleme değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.

1.1.1.1.6. GAP Bölgesi Hayvancılığını Geliştirme Projeleri (Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Kurulması Projesi)

Projenin amacı; gelir düzeyi düşük olan ve geçimini koyunculukla sağlayan kırsal alan kesiminin gelirlerinin, küçükbaş hayvancılığın canlandırılması yoluyla artırılmasıdır. Böylece sulanan ve sulama dışı alanlarda yaşayan kırsal kesim nüfusu arasındaki gelir farklılıklarının azaltılmasına da önemli katkı sağlanmış olacaktır.

GAP Bölgesi Hayvancılığı Geliştirme Projesi ve Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Kurulması Projesi kapsamında Kilis il merkezinde uygulanacak "Modern Canlı Hayvan Pazarı Projesi"ne, GAP İdaresi Başkanlığı, Ki-

lis Valiliği ve Kilis Belediyesi arasında 1 Aralık 2013 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü ile başlanmıştır.

Söz konusu proje kapsamında, kaçak kesimin önüne geçilmesi, hayvan alım-satım piyasasının kayıtlı ve kontrollü yürütülmesi, kayıt dışı ve her türlü kontrolün (kulak küpesi, sağlık raporu, teknik, mali vb.) takip edilmesi, ilçe ve köylerde hayvancılık yapan çiftçilerin hayvanlarını kolaylıkla satacakları bir alanın olması amaçlanmıştır. Proje kapsamında 2013 yılında gerçekleştirilen alt projeler şunlardır:

Tablo 16: GAP Bölgesi Hayvancılığını Geliştirme Projesi (2013)

İl	İlçe	Projeler	2013 Yılı Harcaması (TL)
Kilis	Merkez	Modern Canlı Hayvan Pazarı Projesi	450.000

Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Kurulması Projesi: Projenin amacı; Kilis ilindeki hayvan popülasyonunun iyileştirilmesi amacıyla, Kilis merkez ve köylerinden temin edilecek damızlık Kilis keçilerinin küçük işletmelere dağıtılması yerine, ileride damızlık keçi yetiştiricileri birliğinin temelini oluşturacak, tekniğine uygun damızlık üretimi yapabilen büyük kapasiteli az sayıda işletmelerin kurulması ve özel sözleşmeler yapılarak öncelikle bölgenin üstün vasıflı hayvan ihtiyacının karşılanmasıdır.

Kilis Keçisi Damızlık İşletmelerinin Kurulması Projesi

kapsamında daha önceki yıllarda desteklenen projelere ilave olarak, GAP İdaresi ve Kilis Valiliği arasında 1 Aralık 2013 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü ile Kilis merkez ilçeler ve bağlı köylerde uygulanacak, Kilis "0(348)8131069 Alo Veterinerim Projesi"ne başlanmıştır.

Söz konusu proje kapsamında, hayvancılığa yönelik verilen kamu hizmetlerinin (küpeleme, kayıt, aşılama, suni tohum, sevk vb.) gerçekleştirilmesi ile araç içi soğuk zinciri sağlayacak soğutucu tertibatlı araç alımı amaçlanmaktadır.

Tablo 17: Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Kurulması Projesi (2013)

İl	İlçe	Projeler	2013 Yılı Harcaması (TL)
Kilis	İlçeler	Kilis 0348 813 10 69 Alo Veterinerim Projesi	64.050

1.1.1.1.7. GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi (GAP TEYAP)

Projenin amacı; GAP Bölgesi'nde sulamaya açılmış ve açılacak alanlarda tarımsal eğitim ve yayım hizmetlerinin etkinliğinin artırılmasına ve bu konuda hizmet veren başta çiftçi örgütleri olmak üzere kurum ve kuruluşların kapasitelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır.

Proje kapsamında 2013 yılı içerisinde dört ana başlık altında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda özetlenmektedir;

a. Kurum-Kuruluşların Kapasitelerinin Artırılması

Çeşitli konularda yurt içi ve yurt dışında düzenlenen 116 eğitimde 2.622 teknik elemanın eğitimleri ile 93 teknik elemanın muhtelif illerdeki 4 tarım fuarına katılımı sağlanmıştır.

b. Çiftçi ve Çiftçi Örgütlerinin Kapasitelerinin Artırılması

Proje kapsamında düzenlenen 4 teknik gezide 130 çiftçi farklı konularda eğitilmiştir.

Bu bölümün en önemli faaliyetlerinden birisi olan

alternatif ürün yetiştiriciliği demoları kapsamında dört ana konuda (meyvecilik tesis, meyvecilik bakım, sebzeçilik ve tarla-süs bitkileri) 1.066 dekar alanda 100 adet demo kurulmuştur.

Sulama sistemleri demonstrasyonları faaliyeti altında 1.304 dekar alanda 33 adet demonstrasyon kurulmuştur.

İyi Tarım Uygulamaları Yurt İçi Eğitimi, Ege Üniversitesi ile iş birliği içinde 23 çiftçinin katılımı ile İzmir'de düzenlenmiştir. Aynı konuda düzenlenen İyi Tarım Uygulamaları Yurt Dışı Eğitim programı ise 22 çiftçinin katılımı ile Almanya'da gerçekleştirilmiştir.

Genç-Önder Çiftçi Eğitimleri kapsamında 2014 yılında

Suruç'ta sulamaya açılacak alandan seçilen 20 kız ve 19 erkek olmak üzere toplam 39 çiftçi çocuğuna Şanlıurfa GAP Bölge Müdürlüğü kampüsünde kurulan gençlik kampında 2 haftalık eğitim verilmiştir.

Proje kapsamında muhtelif konularda; 676 çiftçinin katılımı ile 10 adet tarla günü, 4.265 çiftçi katılımı ile 183 köy toplantısı düzenlenmiştir.

Dönem içerisinde ziyaret edilen 6 tarım fuarına toplam 266 çiftçinin katılımı sağlanmıştır.

c. Koordinasyon, İş Birliği ve Farkındalık

Düzenlenen 24 PUK Toplantısına toplam 508 kişi katılmıştır.

Proje Yönetimi Teknik Gezisi programı altında 14 kişiden oluşan bir heyet Hollanda'da Çiçek Borsası, Ekonomi ve Tarım Bakanlığı, Wageningen Üniversitesi, Gıda Vadisi'nin yanı sıra uluslararası tarımsal işletmeler ve üreticilerini ziyaret etmiştir.

Proje kapsamında 155 kişinin katılımı ile 5 GAP ilinde Proje Hazırlama Çalıştayları, Diyarbakır'da 51 kişinin katılımı ile Teşvik-Destek ve Hibe Çalıştayı, Mardin'de 66 kişinin katılımı ile Sulu Tarıma Hazırlık Çalıştayı düzenlenmiştir. Ayrıca, Diyarbakır'da 92 teknik elemanın katılımı ile Bölgesel Araştırma Yayım İş Birliği (BAYİT), Gaziantep ve Mardin'de 92 teknik elemanın katılımı ile Model - TARGEL toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Fırat Kalkınma Ajansı'nın düzenlediği 2. Uluslararası Bölgesel Kalkınma Konferansı'na "GAP-TEYAP" ve "GAP'ın Kalkınmasında Üretici Örgütleri Merkezli Çoğulcu Yayım Modeli" konulu bildiri ile katılım sağlanmış ve sunum yapılmıştır. Yine bu kapsamda Akdeniz Üniversitesi'nin düzenlediği 21. Avrupa Tarımsal Yayım ve Eğitim Semineri'ne (ESEE) "GAP'ın Kalkınmasında Üretici Örgütleri Merkezli Çoğulcu Yayım Modeli" konulu bildiri ile katılım sağlanarak sunum gerçekleştirilmiştir.

Şanlıurfa, Diyarbakır ve Gaziantep illerinde üniversite ve yüksek okul toplantıları yapılmış; katılımcılara model ve model kapsamında üniversite ve yükseköğretilerin olası rolleri anlatılmıştır.

Ürün işleme ve örnek tesislerin projelendirilmesi bölümü altında üç alt faaliyet gerçekleştirilmiştir; 36 kişinin katılımı ile Ege Bölgesi'ne teknik gezi düzenlenmiş ve örnek tesisler incelenmiştir. 6 ilde 182 kişinin katılımı ile il ürün işleme çalıştayları yapılmıştır. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Şanlıurfa İl Koordinatörlüğü ile iş birliği içinde 30 kişinin katılımı ile IPARD Proje Hazırlama Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Eğitim filmi hazırlama faaliyeti altında üçü kısa, ikisi uzun olmak üzere toplam 5 adet film hazırlanmıştır. Hazırlanan filmler için RTÜK'den yerel kanallarda kamu spotu olarak yayınlanma izni alınmış ve filmler il ofisleri ile illerdeki diğer paydaşlara ve yerel televizyonlara gönderilmiştir. Filmlerin 2013 yılında bazı yerel kanallarda yayımlandığı gözlemlenmiştir.

Muhtelif mesajların geniş kitlelere iletilmesi amacıyla 4 billboard, 4.000 poster ve 5.000 el broşürü hazırlanmış ve muhtelif alanlarda yoğun bir şekilde kullanılmıştır.

d. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Modelinin Geliştirilmesi

Projenin en önemli çıktılarından birisi olan Bölge'ye uygun, sürdürülebilir bir tarımsal yayım ve danışmanlık modelinin geliştirilmesi kapsamında planlanan faaliyetlerin tamamı gerçekleştirilmiş ve konu ile ilgili

bir rapor hazırlanmıştır. Bölge için en uygun yayım modeli olarak "Çiftçi Örgütleri Merkezli Çoğulcu Yayım Modeli" ortaya çıkmıştır. Bu konuda yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmiştir;

- Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile 2. Toplantı, 9 Nisan 2013, Ankara,
- Bölge Üniversite ve Yüksek Okul Toplantıları, 19 Mart, 27 Mart ve 16 Mayıs 2013, Şanlıurfa, Diyarbakır ve Gaziantep
- Tarımsal Yayımı Geliştirme Projesi (TARGEL) Personeli Toplantıları, 15-29 Mayıs 2013, Gaziantep ve Mardin
- Tarımsal Yayım Modeli Yurt Dışı Eğitimi, 18-25 Mayıs 2013, Polonya,
- Taslak Modelin 2. Uluslararası Bölgesel Kalkınma Konferansı'nda Bildiri Olarak Sunulması, Mayıs 2013, Elazığ
- Tarımsal Yayım Modeli Yurt Dışı Eğitimi, 23-29 Haziran 2013, Polonya
- Serbest Tarım Danışmanları Toplantıları, 6-15 Haziran 2013, 79 Katılımcı, Batman, Diyarbakır, Siirt ve Şanlıurfa
- Model Uygulama Programının Hazırlanması, Temmuz 2013, Şanlıurfa
- Taslak Modelin 21. Avrupa Tarımsal Yayım ve Eğitim Semineri'nde Bildiri Olarak Sunulması, Eylül 2013, Antalya
- Model Uygulama Programının Paydaşlara ve İllerde Çiftçi Örgütlerine Tanıtımı, Ağustos-Eylül 2013
- Taslak Modelin Haziran 2013 Tarihinde Ege TV-İzmir'de Düzenlenen Canlı Programda Ülke Genelinde Tanıtılması
- Model Kapsamında Çalışılacak Çiftçi Örgütlerinin Belirlenmesi, Kasım 2013
- GAP-Yayım Modeli Raporu'nun Hazırlanması, Aralık 2013

Hazırlanan modelin 2014 yılından itibaren 5 yıllık bir süre içerisinde 40 çiftçi örgütünde uygulanması planlanmıştır.

1.1.1.1.8. Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi

Proje ile orman kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi, genişletilmesi, verimli ve sürekli olarak çok yönlü işletilmesi; baraj gölleri altında kalacak endemik bitkilerin şimdiden toplanarak belirli merkezlerde üretimlerinin sürdürülmesi; hayvancılık için büyük öneme sahip meraların korunması ve ıslah edilmesi; Atatürk Barajı'nı besleyen mikro havzaların ıslah edilerek sediment taşınmasının engellenmesi ve et-

rafında ağaçlandırma suretiyle bir koruma kuşağının yaratılması amaçlanmaktadır.

2013 yılında Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü tarafından GAP İdaresi'ne sunulan "DSİ Sulama Kanallarının Çevresinin Ağaçlandırması Projesi" çalışmalarına GAP İdaresi ve Şanlıurfa Valiliği arasında imzalanan iş birliği protokolü ile başlanmıştır.

Tablo 18: Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi (2013)

İl	İlçe	Projeler	2013 Yılı Harcaması (TL)
Şanlıurfa	Merkez	DSİ Sulama Kanallarının Çevresinin Ağaçlandırması	146.965

1.1.1.2. Merkez Köy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma Projesi

Proje ile bölgede yürütülen Merkez Köy, Cazibe Merkezi, Örnek Köy, Köy-Kent gibi uygulamaların Köye Dönüş ve Rehabilitasyon Projesi ile birlikte ele alın-

arak, Bölge'de sağlıklı bir kırsal yerleşme düzeninin yaratılması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında 4 ilde 5 merkez köyde faaliyetler sürdürülmüştür.

Batman İli / Kozluk İlçesi

Taşlıdere Merkez Köyü ve Çevresi

(Yanıkaya, Danagözü, Yayalar, Ziyaret, Çevrecik Eskice ve Kaletepe Köyleri)

Siirt İli / Pervari İlçesi

Ekindüzü Merkez Köyü ve Çevresi

(Tuzcular, Yeniaydın, Taşdibek ve Çatköy Köyleri)

Şırnak İli / Merkez İlçe

Geçitboyu Merkez Köyü ve Çevresi

(Araköy, Dağkonak, (2008'de yeni merkez köy seçilmiştir)
Yoğurtçular ve Gözlüce, Özveren)

Şırnak İli/Merkez İlçe

Yeniaslanbaşar Merkez Köyü ve Çevresi

(Kaymakamçeşme, Güneyçam, Güneyce, Başağaç)

Kilis İli/ Merkez İlçe

Gülbaba Merkez Köyü ve Çevresi

(Sapkanlı mezarası, Deliosman, Hisar, Gözkaya, Bulamaçlı, Çerçili ve Alanlı Mezarası)

Proje kapsamında, 2013 yılında, Adıyaman, Diyarbakır ve Batman Valilikleri ile GAP İdaresi arasında iş birliği

protokolleri imzalanmış ve aşağıda yer alan 10 adet alt proje çalışmaları başlatılmıştır.

Tablo 19: Merkez Köy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma Projesi (2013)

İl	İlçe	Projeler	2013 Yılı Harcaması (TL)
Adıyaman	Samsat	Yukarışeyhler Beldesi Çınar Mahallesi Sulama Suyu Temini Projesi	107.910
Diyarbakır	Cüngüş	Çakmak Köyü Hayvancılığı Geliştirme Projesi 2. Aşama	360.601
	Çakmak	Haydi Öğrenciler Kütüphaneye	109.563
Batman	Gercüş	Gercüş Kırkat Gölet Alanı Temel Sağlık Yaygın Eğitimi Gercüş İlçe Merkezinde Bir Pazar Yeri Kurulması Projesi	536.411
	Sason	Meyveciliği Geliştirme Projesi Turizmi Geliştirme Projesi Mesleki Beceri Kazandırma Projeleri Sason Çayı Çevre Düzenlemesi Projesi	563.589

Toplam

1.678.074

Çakmak Köyü

1.1.1.3. Entegre Kırsal Kalkınma Projesi

Bölge’de kırsal alanda yaşayan ve işlemeli tarıma uygun arazilerin az olduğu nüfusun sosyo-ekonomik yaşam koşullarının sürdürülebilir ve katılımcılık ilkesi doğrultusunda geliştirilmesi ve iyileştirilmesi projenin amacını oluşturmaktadır.

Proje kapsamında öncelikle ana faaliyetlerden biri

olan “alt bölge belirleme çalışması” bölge genelinde yapılmıştır. Bu çalışma; GAP İdaresi uzmanları ve danışmanlar tarafından birincil ve ikincil veriler kullanılarak, 9 ilde toplantılar ve ilçe saha ziyaretleri yapılarak tamamlanmış; her ilde 2 pilot ilçe belirlenmiştir (Tablo 20).

Tablo 20: Entegre Kırsal Kalkınma Projesi Kapsamındaki Pilot İlçeler

İl	Pilot İlçeler	
Adıyaman	Besni	Kahta
Batman	Sason	Gercüş
Diyarbakır	Eğil	Çermik
Gaziantep	Yavuzeli	Nurdağı
Kilis	Musabeyli	Elbeyli
Mardin	Savur	Midyat
Siirt	Şirvan	Baykan
Şanlıurfa	Siverek	Halfeti
Şırnak	Güçlükonak	İdil

Tanımlanan pilot ilçelerde potansiyellerin tespit edilmesi ve uygulamaların başlaması için il valilikleri ile protokol yapılmasına ve kaymakamlıklar ile birlikte çalışmanın yürütülmesine karar verilmiştir. 2011 yılındaki ilk etapta Adıyaman, Gaziantep, Kilis ve Şanlıurfa valilikleri ile 2012 yılındaki ikinci etapta ise

Batman, Diyarbakır, Mardin, Siirt, Şırnak valilikleriyle Merkez Köy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma Projesi ile birlikte protokoller imzalanmış ve 5 ilde 10 pilot ilçede çalışmalara başlanmıştır. Bölge’de 9 ilin belirlenen 18 ilçesinde Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planları hazırlanmıştır.

Söz konusu çalışma;

- Alt bölgelerin belirlenmesi,
- Değer zincirinin geliştirilmesi (pilot ilçede köy kümelerinin ve potansiyel ürünlerin tespiti),
- Eğitim ve ihtiyaç analizleri ile ilgili üretici, girişimci, STK, çiftçi örgütleri ve kamu kurumlarının kapasite geliştirme faaliyetlerini kapsamaktadır.

2013 yılında toplam 9 ilin 16 pilot ilçesi için hazırlanmış olan Alt Bölge Kırsal Kalkınma Planları’nda öngörülen projelere ilişkin kaymakamlıklardan GAP İdaresi’ne sunulan proje teklifleri değerlendirilmiştir. Batman İli Merkez Köy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma

Projesi’nden desteklenmiş olup Tablo 21’de sunulan 8 ilin valilikleri ile GAP İdaresi arasında iş birliği protokollerinin imzalanması ile birlikte sonraki sayfalarda yer alan çalışmalara başlanmıştır.

Tablo 21: Entegre Kırsal Kalkınma Projesi (2013)

İl	İlçe	Projeler	2013 Yılı (TL) Harcaması
Adıyaman	Besni	Organik Kuru Üzüm Kurutma Alanının Yapılması Güneş Enerjisi İle Sulama Sistemlerinin Yaygınlaştırılması Güneş Enerjisi İle Göçebe Yayla Hayatı İyileşiyor Meyveciliği Geliştirme Projesi Araç Kiralama ve Proje Uygulama Birimi Ofisi (PUB) Oluşturma Köylerde Altyapı Geliştirme Projesi Köylerde Çok Amaçlı Salon Yapılması	500.000
	Kahta	Arıcılığı Geliştirme Projesi Güneş Enerjisi ile Sulama Sistemlerinin Yaygınlaştırılması 10 Köyümüze Semt Sahası Yapılması Projesi PUB Ofisi ve Araç Kiralama-Yakıt Giderleri Seracılığın Geliştirilmesi Projesi Güneş Enerjisi ile İçme Suyu Temini Projesi	500.000
Gaziantep	Yavuzeli	Rumkale Karşı Kıyısının İskele ve Restoran Düzenlemesi (Devam) Güneş Enerjisi ile Sulama Sistemlerinin Yaygınlaştırılması 	500.000
	Nurdağı	Meyveciliği Geliştirme Projesi Güneş Enerjisi ile Basınçlı Sulama Sistemlerinin Yaygınlaştırılması Çok Amaçlı Prefabrik Sosyal Tesis Yapılması Çok Yıllık Yem Bitkilerinin Geliştirilmesi Kırışkal Kooperatifi Sulama Altyapısının Geliştirilmesi Araç Kiralama Bademli Köyü Zorkunlu Mesire Alanının Düzenlenmesi Bademli Köyü Zorkunlu Mesire Alanının Düzenlenmesi Ek Proje	500.000
Mardin	Savur	Badem Bahçelerinin Tesisi Ceviz Bahçelerinin Tesisi ve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesi Bağlarda Verimin Arttırılması ve Bağcılığın Geliştirilmesi Köylerde Çocuk Parkı ve Oyun Alanlarının İyileştirilmesi ve Gençlere Yönelik Spor Sahalarının Oluşturulması Bir Köyde Örnek Sosyal Yaşam Merkezinin Oluşturulması Yerel Nüfus ve Turistlere Yönelik Rekreasyon/Piknik Alanlarının Düzenlenmesi	500.000

İl	İlçe	Projeler	2013 Yılı (TL) Harcaması
Mardin	Midyat	Köylerde Kanalizasyon Altyapısının Oluşturulması Köylerde Oyun Parkı Alanlarının Oluşturulması Köylere Çok Amaçlı Salon Yapılması	500.000
Diyarbakır	Eğil	Turizmin Gelişilmesi ve Tanıtımı	454.000
	Çermik	Çermik Gençliği Spor ve Sanatla Yaşam Buluyor Bahçe, Bintaş, Bulundu ve Keklik SST Projeleri	546.000
Siirt	Baykan	Fıstık Aşılama ve Budama Eğitimi Baykan Gençlik Akademisi Arıcılığı Geliştirme Projesi Fıstık Geliştirme Projesi	500.000
	Şirvan	Yüksek Terbiye Bağcılık Projesi Ceviz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Yarı Bodur Elma Projesi Kültürel Mirasın Korunması ve İnanç Turizminin Geliştirilmesi Köylerde Sosyal Merkezlerin Oluşturulması Mesire Alanı Oluşturulması	500.000
Şanlıurfa	Siverek	Karacadağ Süt İşleme Tesisi Projesi	444.436
	Halfeti	Turizm Alt Yapısının Geliştirilmesi ve Yüzer İskele	500.000
Kilis	Elbeyli	Elbeyli Çilek Yetiştiriciliği Patlıcan Yetiştiriciliği Projesi Meyveciliği Geliştirme Projesi Altyapı Geliştirme Projesi	455.564
	Musabeyli	Organik Zeytinyağı Dolu ve Ambalajlama Tesisi Projesi Siyah Üzüm Kurutma Tesisi Projesi	500.000
Şırnak	İdil	Köy Okullarında Bahçe Düzenlenmesi Narcılığı Geliştirme Projesi Fıstık Bahçeleri Geliştirme Projesi Dirsekli Göleti Rekreasyon Alanı Alt Yapısının Oluşturulması Köy Okullarında Çocuk Oyun Parkları Oluşturma Projesi PUB Oluşturulması ve Araç Kiralaması	500.000
	Güçlü-Konak	Çok Amaçlı Sosyal Merkez Oluşturulması Kapama Zeytin ve Badem Bahçesi Projesi Semt Pazarı Projesi	500.000
Toplam			7.900.000

1.1.2. Özel Sektör ve Girişimcilik Koordinatörlüğü

1.1.2.1. GAP Bölgesel Kalkınma Programı Küçük ve Orta Ölçekli Girişimcileri Destekleme Projesi (GAP-GİDEM)

2004-2007 yılları arasında uygulanan GAP Bölgesel Kalkınma Programı'nın üç bileşeninden biri Küçük ve Orta Ölçekli Girişimcileri Destekleme Projesi (GAP-GİDEM)'dir. Proje Kasım 2007'de proje finansmanının sona ermesiyle beraber son bulmuştur. Proje'nin kapanış raporu Ocak 2008'de Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu'na teslim edilmiş olup, proje kapatma işlemleri yine aynı dönemde yapılmıştır. GİDEM hizmetlerinin bölgede sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla, UNDP ve GİDEM illeri TSO temsilcileri arasında iş birliği anlaşmaları imzalanmıştır. GİDEM'lerin faaliyet alanına giren ko-

nular GAP İdaresi tarafından devam ettirilmektedir.

Proje'nin sona ermesiyle beraber proje kapsamında ön çalışmaları başlatılan Güneydoğu Anadolu Bölgesi için Rekabet Gündemi çalışmasının devamı olarak GAP Rekabet Gündemi Kısa Vadeli Eylem Planı proje dokümanı haline getirilmiştir. GAP İdaresi ve UNDP arasında yürütülen müzakereler neticesinde proje dokümanına son hali verilmiştir. Dışişleri Bakanlığı tarafından da onaylanan "Kısa Vadeli Eylem Planı" 1 Temmuz 2008 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır.

1.1.2.1.1. Güneydoğu Anadolu Bölgesi İçin Rekabet Gündemi

GAP-GİDEM Projesi'nin nihai çıktılarından biri olan GAP Bölgesi İçin Rekabet Gündemi Raporu, ulusal ve uluslararası uzmanlardan oluşan bir ekip tarafından GAP İdaresi, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Türkiye Ofisi ve GAP-GİDEM Proje Ekibinin iş birliği ile hazırlanmıştır. Rekabet Gündemi Bölge ekonomisinin dönüşümü

için bir çerçeve oluşturulmasına yönelik bir girişim olarak tasarlanmıştır.

UNDP ile sürdürülen Rekabet Gündemi Araştırması, GAP Bölgesi'nin rekabet gücünü artıracak 2 temel, 3 alt strateji olmak üzere 5 strateji ve 3 sektör belirlemiştir.

Stratejiler

- Sürdürülebilir Üretim
- Girişimciliği Geliştirme
- Uluslararasılaşma
- Uygulamalı Teknoloji Merkezleri
- Kümelenme ve Ağ Oluşturma

Sektörler

- Yenilenebilir Enerji
- Turizm
- Organik Tarım-Organik Tekstil-Organik Giysi

Güneydoğu Anadolu Bölgesi için Rekabet Gündemi Projesi/Kısa Vadeli Eylem Planı aşağıda belirtilen faaliyetleri kapsamaktadır.

Eylem 1: Rekabet Konseyinin Kurumsallaşmasının Sağlanması

Eylem 2: Yenilenebilir Enerji Alanında Pilot Yatırım

Eylem 3: Organik Tekstil ve Konfeksiyon Alanında Pilot Yatırım

Eylem 4: Yenilenebilir Enerji Araştırmaları

Konusunda Uluslararası Ağlara Erişim

Eylem 5: Planlama ve Mevcut Durum Tespiti

GAP Eylem Planı kapsamında GAP İdaresi'nin sorumluluğunda olan alanlarda Tablo 22'de yer alan tabloda yer alan dört detaylı proje teklifi ve bileşenleri geliştirilmiştir.

Tablo 22: Güneydoğu Anadolu Bölgesi İçin Rekabet Gündemi Kapsamında Teklif Edilen Projeler

Proje	Bileşenler
GAP Rekabet Konseyi'nin Kurumsallaşması	Kurumsallaşma Girişimci Destekleme Merkezleri Uluslararası Markalaşma Girişimi
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Üretimi ve Kullanılması Projesi	Uluslararası Ağlara Erişim Yenilenebilir Enerji Araştırma ve Eğitim Merkezi Analiz, Tespit ve Strateji Geliştirme Stratejinin Uygulanması Pilot Yatırım ve Uygulamalar
Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi	Kümelenme Çalışması Pilot Uygulamalar ve Demonstrasyon Çalışmaları Markalaşma, Görünürlük ve Tanıtım Eğitim, Danışmanlık ve Bilgilendirme
Özel Nitelikli Bölgesel Kalkınma Projeleri Havuzu	Tarım Tarıma Dayalı Sanayi/Organik Giysi Yenilenebilir Enerji Turizm

Rekabet Gündemi Araştırması kapsamında GAP Bölgesi'nin rekabet gücünü artıracak projelerden "Organik Tarım Küme Geliştirme", "Yenilenebilir Enerji" ve "Özel Nitelikli Bölgesel Kalkınma Havuzu" projeleri GAP Eylem Planı'nda Ekonomik Kalkınma Ekseninde yer almış ve yıllara sari yatırım programlarında da yer alarak uygulamaya geçirilmiştir.

Bu projelerden Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi bilgileri, Tarım, Orman ve Kırsal Kalkınma Koordinatörlüğü'nün Yürüttüğü Proje ve Faaliyetler altında "1.1.1.1.4. Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi" başlığıyla verilmiştir.

a. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Üretimi ve Kullanılması Projesi

1. Projenin Gelişimi

GAP Bölgesi'nde Yenilenebilir Enerji (YE) Kullanımı ve Enerji Verimliliği'nin (EV) Arttırılması Projesi (II. Faz) UNDP'nin teknik desteği ile yürütülmektedir. Proje; Güneydoğu Anadolu Bölgesi için 2007 yılında hazırlanmış olan Rekabet Gündemi'nin ana vizyonu ile uyumlu olarak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sürdürülebilir ve sosyal olarak eşitlikçi bir şekilde kalkınmasına enerji verimliliği uygulamaları ve yenilenebilir enerjinin daha yaygın kullanımı yoluyla katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bu genel amaç çerçevesinde, hem yenilenebilir ener-

ji kaynaklarının Bölge'nin ihtiyaçları doğrultusunda, elektrik ve ısı üretimindeki kullanımının yaygınlaştırılmasında, hem de enerji verimliliğinin iyileştirilmesine yönelik faaliyet ve eylemlerin gerçekleştirilmesinde, Bölge için öngörülen sürdürülebilir büyüme yaklaşımı, Proje'nin faaliyet ve sonuçlarında temel ilke olarak benimsenmiştir.

Bölge'nin sosyoekonomik gelişimine hizmet etmeyi amaçlayan Proje kapsamında yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanında ilerleme sağlanabilecek alanların tespitine yönelik çalışmalar Proje'nin birinci fazında bir strateji ve eylem planı ile belirlenmiştir. Bu eylem öngörülerini doğrultusunda projenin ikinci fazında;

- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sanayi sektöründe ve hizmet binalarında EV/YE imkânlarının belirlenmesi, örnek uygulamaların yapılması ve yaygınlaştırılması (Çıktı 1)
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin YE kullanım potansiyelinin artırılması (Çıktı 2)
- Bölge'de sanayi, hizmet, bina ve tarım sektörlerinde EV ve YE konularında teknik, kurumsal ve işgücü kapasitesinin geliştirilmesi (Çıktı 3) hedeflenmektedir.

2. Mevcut Durum

Güneş Enerjili Sulama Pilot Projeleri

Güneş enerjili mikro sulama sistemlerinin Bölge'de pilot uygulamalarla yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında GAP İdaresi, UNDP, kalkınma ajansları, tarımsal araştırma enstitüleri ve üniversite temsilcilerinden oluşan bir izleme komitesi kurulmuştur. Komite tarafından pilot alanların seçilmesine yönelik ölçütler belirlenmiş olup, alanlara ziyaretler yapılarak mevcut durum analizleri Komite üyeleri ile paylaşılmış ve kısa liste yine Komite tarafından belir-

lenmiştir. 4. İzleme Toplantısı'nı takiben kısa listeye alınan alanlar Komite üyeleri, görevlendirilen uzman ve GAP İdaresi yetkililerince yerinde ziyaret edilmiştir. Ayrıca güneş enerjisi ile mikro sulama sistemlerinin organik tarım projeleri ile ilişkilendirilmesi kapsamında da saha ziyaretleri düzenlenmiştir. Pilot projelere ilişkin teknik şartnameler hazırlanmıştır. Uygulama takvimi hayata geçirilirken, kış koşullarında sistemlerin etkin görev yapmaması, korunma koşulları, projenin ölçme ve değerlendirme boyutu gibi ölçütler göz önüne alınarak seracılık ve enterkonnekte sistem ile bağlantılı (on-grid) projelere öncelik verilmiştir. Bu kapsamda öngörülen 4 adet pilot sahada kurulum çalışmaları 2013 yılı Ağustos ayı sonu itibarıyla tamamlanmıştır.

Söz konusu pilot projelerin uzaktan izlenmesi için ölçüm ve değerlendirme sistemi ihalesinin önümüzdeki aylarda tamamlanması öngörülmektedir. Böylece 2 yıllık bir uzaktan ölçüm ve değerlendirme süreci işleyecektir.

Tablo 23: Güneş Enerjili Sulama Pilot Projeleri

Şebeke Bağlantılı Yüzey Sulama - Kamu

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü - KİLİS

Fotovoltaik Panel Adedi 42
Kurulu Güç 10.08 kW

Yüzey Sulama - Kamu

GAP Tarımsal Arş. Enstitüsü Müdürlüğü- GÜNDAŞ İstasyonu - ŞANLIURFA

Fotovoltaik Panel Adedi 18
Kurulu Güç 2.60 kW

Akü Depolamalı Yüzey Sulama - Özel

Pollen Seracılık- MARDİN

Fotovoltaik Panel Adedi 10
Kurulu Güç 2.00 kW

Yüzey Sulama

Özel Kepirli Köyü- ŞANLIURFA

Fotovoltaik Panel Adedi 18
Kurulu Güç 30.60 kW

GAP-Enerji Verimliliği Danışmanlık (EVD) Kuluçka Merkezi

İşletmelerde ve kamu binalarında enerji etütlerinin yapılması ile enerji verimliliğini iyileştirme planlarının hazırlanması ve yürütülmesi süreçlerinde danışmanlık hizmetleri sunan Enerji Verimliliği Danışmanlık (EVD) şirketleri, EV uygulamalarında önemli bir rol oynamaktadır.

Mevcut durumda Bölge'de herhangi bir EVD şirketi bulunmamaktadır. Bölge'de enerji verimliliğinin sürdürülebilir bir şekilde artırılması ve yaygınlaştırılması noktasında EVD şirketlerinin Bölge'de kurulması kaçınılmazdır. Ancak EVD şirketlerinin yetkilendirilebilmesi için yüksek maliyetli teknik ekipmana ve test cihazlarına sahip olmaları gerekmekte olup, EVD şirketlerinin söz konusu bu teknik ekipmanı finanse etmede karşılaştığı zorluklar yüzünden bu şirketler Bölge'de kurulamamaktadır. Dolayısıyla Bölge'de bu gelişmelerin kamu desteği ve kolaylaştırıcılığı olmadan sağlanması orta vadede pek mümkün görünmemektedir.

Bu sorundan hareketle, Proje'nin ikinci fazına Bölge'de EVD şirketlerinin kurulmasını kolaylaştırmak amacıyla bir Enerji Verimliliği Kuluçka Merkezi'nin (EVKM) kurulmasına yönelik faaliyet eklenmiştir.

Bu faaliyet kapsamında Proje'den sağlanacak finansman ile EVD şirketleri için gerekli olan test cihazlarının yer aldığı ortak kullanım amaçlı bir EV laboratuvarı ile enerji verimliliği uygulamalarının doğru ve çağdaş yaklaşımlarla geliştirilmesi ve teknik iş gücü kapasitenin artırılması amacıyla bir Kuluçka Merkezi'nin kurulması öngörülmektedir. Merkezin hukuki statüsü; KOSGEB ve Enerji Bakanlığı Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü (YEGM) ile yürütülecek istişareler

doğrultusunda, yapılacak detaylı analizler ve değerlendirmeler neticesinde belirlenmiştir.

Merkezin ihdasını takiben işletim ve hizmetlerin sunulması, dolayısıyla merkezin operasyonel hale gelmesi noktasında; Merkez yönetim ve personeline teknik destek sağlanarak, kurumsal sürdürülebilirlik temin edilecektir. Burada kurulacak EVD şirketleri yetkilendirildikten sonra Proje kapsamında yürütülecek EV faaliyetlerine de iştirak edebilecek, dolayısıyla merkezdeki işletmelere çok hızlı bir şekilde pazar da bulunmuş olacaktır.

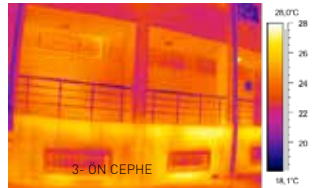
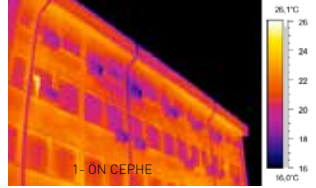

Söz konusu merkez, belirlenen teknik kriterlere sahip girişimcilerin proje kapsamında sertifika eğitimlerinin tamamlanarak kuracakları kuluçka firmalara ortak kullanım laboratuvarını da içeren bir gelişme ortamı sağlayacaktır. Proje süresi 18 aydır. Merkez proje bitiminde yine yerel paydaşların koordinasyonunda planlanan sürdürülebilirlik strateji çerçevesinde çalışmalarını sürdürecektir.

Proje'nin birinci fazında görüldüğü gibi güçlü sanayisi

nedeniyle bu tür bir merkezin Gaziantep'te kurulması uygun bir seçenek olarak görülmektedir. Bu kapsamda işletmelerde ve kamu binalarında enerji etütlerinin yapılması ile enerji verimliliğini iyileştirme planlarının hazırlanması ve yürütülmesi süreçlerinde danışmanlık hizmetleri sunan EVD firmalarını Bölge'de oluşturmayı amaçlayan "GAP EVD Kuluçka Merkezi"nin Gaziantep Sanayi Odası ve Gaziantep Üniversitesi işbirliğinde Gaziantep'te kurulması çalışmaları devam etmektedir. 14 Mayıs 2013 tarihinde GAP İdaresi, Gaziantep Sanayi Odası ve Gaziantep Üniversitesi arasında merkez kurulumuna ilişkin bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Seçilen girişimcilere yönelik enerji yöneticiliği kursları tamamlanmıştır. Sanayi Odası tarafından EVD kuluçka merkezi için tahsis edilen Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi'nde yer alan eski Halkbank binasının tadilatına önümüzdeki aylarda başlanarak eğitim sürecinin tamamlanmasına kadar bitirilecektir. Ayrıca merkez için gerekli olan teçhizatın alım süreci de önümüzdeki aylarda tamamlanacaktır. Böylece söz konusu merkez faaliyete geçecektir.

Kamu Binalarında Enerji Verimliliğinin Artırılması Pilot Projesi

Proje çerçevesinde Bölge'de kamu binalarında enerji verimliliği tedbirlerinin yaygınlaştırılmasına katkı sunmak amacıyla gerçekleştirilecek pilot projeler kapsamında, Şanlıurfa İdare Mahkemesi binasında yapılması planlanan ısı yalıtımı çalışması için ihale ve malzeme seçim süreçleri tamamlanmıştır.

Söz konusu binada yalıtım, mekanik tesisat düzenlemeleri gibi çalışmalar Eylül 2013 itibarıyla tamamlanmıştır. Şanlıurfa Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü binası için öngörülen çalışmanın ihalesinin ise 2014 yılının ilk çeyreğinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Tarımsal Atıklardan Biyogaz Üretimi Pilot Projesi

Bölge'nin biyokütle alanında yenilenebilir enerji kaynak potansiyelinin (atlasının) oluşturulması, bununla ilgili metodolojinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Elde edilecek veriler kapsamında söz konusu kaynaklardan yararlanarak enerji üretimine yönelik uygun teknolojilerin belirlenmesine ve pilot bir tesisin fizibilite çalışmasının hazırlanmasına ilişkin hizmet alımı çerçevesinde uzman belirleme süreci tamamlanmıştır. Söz konusu uzman bölge potansiyelini ve muhtemel pilot proje uygulamalarını ortaya koyan bir rapor hazırlamaktadır. 2014 yılı ilk çeyreğinde uygulamaya konulacaktır.

Karbon Nötr Oteller Pilot Projesi

Proje, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı ve Enerji Verimliliğinin Arttırılması Eylem Planı'nda yer alan 5 numaralı; "Bölge'deki turizm tesisleri için yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği uygulamalarının geliştirilerek bu uygulamaların turizm politikalarına entegre edilmesi ve yeşil turizm anlayışının yaygınlaştırılması" ekseninde öngörülen aşağıda belirtilen eylemlere hizmet etmektedir.

Eylem 5.A: Otellerde güneş destekli soğutma ve ısıtma sistemlerinin yaygınlaştırılması, bunun için gerekli desteklerin sağlanması

Eylem 5.B: Otellerde ve diğer turistik tesislerde enerji verimliliği etütleri yapılması ve uygulanacak projelerle enerji sarfiyatının düşürülmesi

Eylem 5.C: Bölge'deki otellerin "yeşil tesis" kapsamında markalaştırılması, turistik mekanlarda güneş enerjisi kullanımının yaygınlaştırılması ve "yeşil turizm" yaklaşımının yurt dışı tanıtımının desteklenmesi

Bu proje ile Bölge'deki otel binalarının enerji verimliliği açısından iyileştirilmesi ve yenilenebilir enerji uygulamalarının yaygınlaştırılması, bölgenin kalkınması, çevre sorunlarının azaltılması, istihdam ve gelir arttırıcı üretken yatırımlara yönlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bölge'de yer alan ve turizm alanında önem arz eden illerde, eko-turizm kavramının öne çıkarılması hedefi doğrultusunda, karbon ayak izlerinin tespitine ilişkin bir analiz çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, 17-19 Mayıs 2013 tarihleri arasında Şanlıurfa, Gaziantep, Diyarbakır ve Mardin'de 12 adet 4 ve 5 yıldızlı

konaklama tesisi ziyaret edilmiştir. Etüt çalışması sırasında derlenen verilerden yola çıkılarak, söz konusu tesislerin enerji verimliliğinden yenilenebilir enerji kaynakları kullanımına dek geniş bir aralıkta yer alan potansiyel kazanımlarına ilişkin bir ön etüt raporu oluşturulmuştur. Elde edilen bulgular ve etkin yönetim desteğine dayalı olarak, 4 turistik tesiste detaylı analiz çalışmaları yürütülmüş, karbon ayak izini azaltmaya yönelik tedbirlerin teknik ve ekonomik boyutlarının yer aldığı değerlendirme raporları hazırlanmıştır.

Diğer yandan, karbon-nötr oteller ve eko-turizm kavramlarında farkındalık arttırmaya yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir. Bu çerçevede, 18-20 Kasım 2013 tarihleri arasında Mardin, Şanlıurfa ve Gaziantep'te bilgilendirme seminerleri düzenlenmiş ve katılımcılara iklim değişikliği, karbon ayak izini azaltma uygulamaları, binalarda enerji tasarrufu ve iklimlendirme sistemlerinde otomasyon kontrolü konularında bilgiler aktarılmıştır.

YE ve EV Konularında Kurumsal İhtiyaç Analizi

Bu kapsamda, gerek kamu gerekse sanayi ve özel sektörün ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik kurumsal ihtiyaç analizi çalışmaları sürdürülmektedir. Önümüzdeki aylarda rapor çıktıklarına göre eğitim, bilinçlendirme ve diğer çalışmalar planlanacaktır.

GAP Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Merkezi (GAP-YENEV)

GAP-YENEV merkezi Harran Üniversitesi tarafından yürütülen, Kalkınma Bakanlığı tarafından ana finansmanı sağlanan yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda bir AR-GE merkezidir. GAP İdaresi tarafından da merkezin iş programı maddi olarak desteklenmekte ve uluslararası ağ oluşturma çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda GAP İdaresi desteğiyle Danimarka Teknoloji Enstitüsü ile Harran Üniversitesi arasında teknik işbirliği oluşturulmuş merkezin iş programı tamamlanmıştır. Merkezin mimari tasarım süreci de Üniversite tarafından gerçekleştirilmiştir. Yakın zamanda merkez binası ve ekipmanı için ihale süreci başlatılacaktır. GAP-YENEV, bölgesel bir merkez olmanın yanı sıra GAP İdaresi tarafından yürütülen "Yenilenebilir Enerji Kullanımı ve Enerji Verimliliğinin Arttırılması Projesi"nin çıktılarının sürdürülebilirliği açısından büyük önem taşımaktadır.

b. Özellikli Gıda Kümelerinin Oluşturulması Projesi

GAP İdaresi, 2012-2016 yılları arasında uygulanmak üzere Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sorumluluğunda yürütülen Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı (BROP) kapsamındaki Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Özellikli Gıda Kümelerinin Oluşturulması Projesi'ni nihai yararlanıcı olarak yürütmeye başlamıştır. Söz konusu proje GAP illerinde

uygulanacak olup teknik destek ve ihale süreci devam etmektedir. BROP'un temel amacı Türkiye ekonomisinin rekabet edebilirliğini Avrupa Birliği ekonomisine yaklaştırmak ve bölgesel sosyo-kültürel eşitsizlikleri azaltmaktır. Projenin maliyeti; 3.2 milyon Avro Avrupa Birliği ve 500 bin Avro ulusal kaynaklardan sağlanmak üzere toplamda 3.7 milyon Avro'dur.

c. GAP Tarım Sektöründe Özelleşmiş Dijital Tasarım ve İnovasyon Eğitim Merkezi Kurulması Projesi

Son zamanlarda, dijital endüstriyel tasarımlar ve dijital medya içeriği üretimi gibi yoğun ticari faaliyetler "Dijital Tasarım Sektörü" olarak adlandırılan dinamik bir sektörü ortaya çıkarmıştır. Söz konusu sektör, ulusların ve bölgelerin rekabet gücünün artmasının temel kaynakları olan "Yenilikçilik ve Yenileme (İnovasyon ve Up-grade)" kapasitesinin gelişmesinde de çok etkili olmaya başlamıştır.

Kurulacak merkez, dijital tasarım ve inovasyon sektörünün, GAP Bölgesi'nde gelişmesine yönelik sistematik bir sürecin ve dijital tasarım ve inovasyon alanında faaliyet gösterecek yeni işletmelerin oluşması ve çoğalması sürecinin başlatılmasını hedeflemektedir. Projede öncelikle 'tarımsal üretim ve işleme faaliyetlerini destekleyecek' şekilde tarım ve tarıma dayalı endüstriyel ürünlerin tasarım ve inovasyonuna odaklanılacaktır. Projenin uygulanması ile birlikte "tarım dışı, ancak tarımsal üretim ve işleme faaliyetlerini destekleyecek istihdam olanaklarının ve ilave katma değer yaratacak sektörlerinin en başında gelebilecek" dijital tasarım servisleri sektörünün ve inovasyon kültürünün GAP Bölgesi'nde gelişmesine yönelik temel alt yapıların kurulması sürecinin başlatılması amaçlanmaktadır.

GAP İdaresi ve Harran Üniversitesi'nin ortaklaşa yürüteceği proje için 2011 yılında fizibilite çalışması tamamlanmış olup; GAP İdaresi, Harran Üniversitesi işbirliği ve Medyasoft Bilgi Sistemleri San. ve Tic. AŞ desteği ile 14 Şubat 2012 tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Protokol gereğince GAP İdaresi'nin ve Harran Üniversitesi Rektörlüğü'nün taahhüt ettiği teçizatın sınıflara yerleştirilmesi sonucu 'Medya Tasarımı Laboratuvarı' ve 'Mühendislik Tasarımı Laboratuvarı' adında iki laboratuvardan oluşan "GAP Tarım Sektöründe Özelleşmiş Dijital Tasarım ve İnovasyon Eğitim Merkezi" oluşturulmuştur. Merkez, 20 adet yüksek hızlı tasarım bilgisayar, tamalayıcı teçizatlar, sunucu ve uzaktan eğitim altyapısına sahiptir.

Harran Üniversitesi web sitesinde açık ilana çıkılarak, mülakatla seçilen 40 kişi için, "Dijital Tasarım Eğiticilerinin Eğitimi" ikişer grup halinde verilmiştir. 20 kişiye Medya Tasarımı (Photoshop, In design, Illustrator, Acrobat), 20 kişiye Mühendislik Tasarımı (Autocad, 3ds Max, Maya, Revit, Inventor) konularında verilen eğitim, Medyasoft uzmanları tarafından 13 Şubat-23 Nisan 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

1.1.2.2. Yürütülen Faaliyetler

Bölge'deki yatırım potansiyelinin yerli ve yabancı yatırımcılara anlatılması, ortak yatırım imkanlarının araştırılması, ulusal ve uluslararası düzeyde karşılıklı ekonomik ve ticari ilişkilerin kurulması ve geliştirilmesi ve GAP Rekabet Gündemi kapsamında yer alan projelerle ilgili olarak çalışmalarda bulunmaktadır. Bu çerçevede düzenlenen toplantılar ve gerçekleştirilen çalışmalardan bazıları şunlardır:

- 16 Ocak 2013 tarihinde Şanlıurfa'da, Bölge'de yer alan kurumlarda enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları konularındaki kurumsal ihtiyaçların belirlenmesi doğrultusunda bir istişare çalışmayı düzenlenmiştir. Belediyeler, çevre ve şehircilik il müdürlükleri, bilim, sanayi ve teknoloji il müdürlükleri, gıda, tarım ve hayvancılık il müdürlükleri, kalkınma ajansları, üniversiteler ve meslek odalarından katılımcıların iştirak ettikleri çalıştayın ilk bölümünde enerji ve-

rimliliği ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı konularında sunumlar yapılmış, ikinci bölümde ise grup çalışmaları ve anket formları aracılığı ile kurumsal ihtiyaçlara ilişkin bilgiler derlenmiştir.

- Şanlıurfa'da, 28-29 Ocak 2013 tarihlerinde, Danimarka Teknoloji Enstitüsü (DTI), GAP İdaresi, UNDP ve Harran Üniversitesi yetkililerinin katılımları ile GAP Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Merkezi (GAP YENEV)'in iş paketlerinin ve bina spesifikasyonlarının nihailendirilmesine ilişkin bir teknik istişare toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda ayrıca DTI ve Harran Üniversitesi arasında imzalanan protokol kapsamında, bundan sonraki süreçte muhtemel işbirliği alanlarının belirlenmesine yönelik değerlendirmeler de yapılmıştır.

- 21 Şubat 2013 tarihinde Harran Üniversitesi Mühendislik Fakültesi tarafından düzenlenen "YE ve EV Sektörlerinde İstihdam Fırsatları" paneline iştirak edilmiş ve "Enerji Verimliliği Sektörlerinde İstihdam ve Kariyer Olanakları" başlıklı bir sunum gerçekleştirilmiştir.

- 13-21 Nisan 2013 tarihleri arasında, GAP İdaresi, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü, Harran Üniversitesi GAP-YENEV ve UNDP uzman ve yetkililerinin katılımlarıyla, Danimarka Teknoloji Enstitüsü'ne bir çalışma gezisi düzenlenmiştir. Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında yürütülen çalışmalar, organizasyonel yapı ve kalite güvence sistemine ilişkin olarak düzenlenen seminerlere iştirak edilmiş, laboratuvar ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullandığı tesislere ziyaretlerde bulunulmuştur. Beş gün süren kapasite geliştirme eğitiminin sonunda katılımcılara sertifikaları verilmiştir.

- 24-26 Nisan 2013 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen 19. Enerji ve Çevre Fuar ve Kongresi'ne iştirak edilerek, katılımcılara "GAP Bölgesi'nde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı ve Enerji Verimliliğinin Arttırılması Projesi (YEEV Projesi) ve GAP-YENEV Merkezi ile ilgili bilgiler verilmiştir. Danimarka kurum ve şirketlerinin yer aldığı stant ziyaret edilmiş, Danimarka Teknoloji Enstitüsü temsilcisi ile çalışma gezisinin sonuçları istişare edilmiş, geleceğe yönelik işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.

- 30 Nisan 2013 tarihinde, İstanbul'da düzenlenen Uluslararası Yenilenebilir Enerji Konferansı'na iştirak edilmiş ve YEEV Projesi hakkında bir sunum yapılmıştır.

- 13-15 Mayıs 2013 tarihleri arasında Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası (AHK) ve Baden-Württemberg International'ın koordinasyonunda Almanya'nın Baden-Württemberg Eyaleti'ne düzenlenen "Rüzgar ve Biyoenerji" konulu iş gezisinin programına katılım sağlanmış, YEEV Projesi ile ilgili işbirliği olanakları istişare edilmiştir.

- GAP Bölgesi'nde yer alan kamu kurumlarındaki mimar/mühendisler için yönelik olarak, 24-27 Haziran 2013 tarihlerinde, Şanlıurfa'da "Enerji Verimliliği ve TS-825 Isı Yalıtım Kuralları Eğitimi" gerçekleştirilmiştir.

- 27-29 Haziran 2013 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen IRENEC 2013 Konferansı'na iştirak edilerek, YEEV Projesi takdim edilmiştir.

- Sanayide Enerji Verimliliğinin İyileştirilmesi Projesi kapsamında, 4 Eylül 2013 tarihinde Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası'nda, 5 Eylül 2013 tarihinde Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası'nda, 6 Eylül 2013 tarihinde ise Gaziantep Sanayi Odası'nda, sanayi işletmelerinin temsilcilerine yönelik çalıştaylar gerçekleştirilmiş, proje hakkında bilgi aktarılmış ve işletme verileri derlenmiştir.

- 18 Kasım 2013 tarihinde Mardin Erdoba Elegance Otel'de, 19 Kasım 2013 tarihinde Şanlıurfa Dedeman Otel'de ve 20 Kasım 2013 tarihinde Gaziantep Tuğcan Otel'de, Karbon-Nötr Oteller Proje çalışmasında elde edilen teknik bulgu ve değerlendirmeler, karbon-nötr ve karbon ayak izi kavramları ile binalarda enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynakları kullanım olanakları hakkında kapsamlı bilgiler aktarılan farkındalık artırma seminerleri düzenlenmiştir.

- 21 Kasım 2013 tarihinde İstanbul'da GAP İdaresi ile Çin Halk Cumhuriyeti Yunnan Eyaleti Hükümeti arasında, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ve tarım teknolojileri alanlarında işbirliği geliştirmek üzere bir protokol imzalanmıştır.

- 18-20 Aralık 2013 tarihinde GAP İdaresi tarafından Mardin'de GAP Bölgesi kamu kurumlarında çalışan teknik personele yönelik "Binalarda Yangın Güvenliği Eğitimi" düzenlenmiştir.

Çocuklarımızın
büyük geleceği
için

tarihi
umutla
yazdık

1.2. İNSANİ VE SOSYAL GELİŞME GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.2.1. Sosyal Projeler Koordinatörlüğü'nün Proje ve Faaliyetleri

1.2.1.1. Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM)

Projenin amacı; kadınların sorunlarının farkına varmalarına, tanımlamalarına ve çözümü için inisiyatif kullanabilmelerine fırsat yaratmak; kadınların kamusal alana daha fazla katılımını ve kamusal hizmetlerden daha fazla yararlanmasını sağlamak; kadın istihdamını ve kadın girişimciliğini artırmak; kadını güçlendirerek fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak/cinsiyet dengeli kalkınma sürecini başlatmak ve bu yolla yerel koşullara uygun, katılımcı toplum kalkınması temelli tekrarlanabilir model/modeller geliştirmektir.

ÇATOM'larda; i) okuma-yazma, okul öncesi eğitimi, anne eğitimi, bilgisayar, beslenme, ev ekonomisi alanlarında eğitim programları, ii) sağlık eğitimi, kısmi ve gezici poliklinik hizmetleri gibi sağlık programları, iii) el sanatları, trikotaj, tekstil, kuaför, keçe işlemeciliği, yöresel bebek, gümüş işlemeciliği gibi konularda beceri geliştirici programlar, gelir getirici atölyeler ve

kadın girişimciliğini destekleyici programlar, iv) sosyal yaşama katılımı destekleyen ve kadın bilincini oluşturmayı hedefleyen sosyal ve kültürel programlar, v) hedef grupların sosyal destek hizmetlerine (burs, yeşil kart, ayni yardım, resmi nikah vb.) ulaşmasını kolaylaştırıcı programlar uygulanmaktadır.

Her yıl çoğunluğu genç kız ve kadın olmak üzere ortalama 15 binden fazla kişi ÇATOM programlarına katılmakta; 50-60 bin kişi ÇATOM'lar aracılığıyla düzenlenen etkinlik ve hizmetlerden yararlanmaktadır.

Kasım 1995 yılından itibaren oluşturulan ÇATOM'lar aracılığı ile 2013 yılı sonuna kadar 242.158 kişiye ulaşılmıştır. Bu sayı ÇATOM programlarına katılanları ve sağlık hizmetlerinden yararlananları içermekte olup, mahalle/köy düzeyinde yapılan yaygın çalışmalar toplam dahil edilmemiştir.

Tablo 24: ÇATOM'ların İl Bazında Dağılımı (2013)

İller	Kuruluş Yeri	Adet
Adıyaman	Fatih Mahallesi, Gerger İlçesi	2
Batman	Petrolkent, Yavuzselim ve Yeşiltepe Mahalleleri	3
Diyarbakır	Huzurevleri, 5 Nisan, Ziya Gökalp ve Fatihpaşa Mahalleleri ile Silvan, Çermik ve Ergani İlçeleri	7
Gaziantep	Şahinbey İlçesi (Merkez) ve Nurdağı İlçesi	2
Kilis	İslambey ve Ekrem Çetin Mahalleleri	2
Mardin	Meydanbaşı, Medrese ve Latifiye Mahalleleri; Dargeçit, Kızıltepe, Midyat, Nusaybin, Mazıdağı ve Ömerli İlçeleri	9
Siirt	Merkez, Şirvan ve Kurtalan İlçeleri, Kurtalan-Kayabağlar Beldesi	4
Şanlıurfa	Bağlarbaşı Mahallesi, Parmaksızlar Konutu, Bozova, Siverek, Suruç, Birecik, Hilvan Ceylapınar ve Viranşehir İlçeleri	9
Şırnak	Merkez, Cizre, Beytüşşebap, İdil, Silopi ve Uludere İlçeleri	6
Toplam		44

ÇATOM'larda 2013 Yılında Gerçekleştirilen Önemli Faaliyetler;

- Bölge'deki 44 ÇATOM'un kurumsal alt yapılarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmiştir.
- ÇATOM'lar arasında ortak çalışma, bilgi ve deneyim paylaşımı çalışmaları çerçevesinde il bazında koordinasyon toplantıları iki ayda bir gerçekleştirilmiştir.
- ÇATOM'larda e-bülten çalışmaları yapılmıştır.
- ÇATOM'un isim hakkının alınması için Türk Patent Enstitüsü'ne yapılan başvuru kabul edilmiş ve 18 Şubat 2013 tarihi itibarıyla tescil yapılmıştır.
- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, çeşitli etkinliklerle ÇATOM'larda kutlanmıştır.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi İşbirliği ile 7-16 Haziran 2013 tarihlerinde "Doğudan İstanbul'a Kadın Eli Sergisi" düzenlenmiştir. Sergi kapsamında yapılan satışlardan 129.000 TL gelir elde edilmiştir.
- 18-20 Haziran 2013 tarihlerinde Ankara Kızılcahamam'da ÇATOM Koordinasyon Toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda ÇATOM'ların faaliyetleri stratejik amaç ve hedefler çerçevesinde değerlendirilmiş, raporlama eğitimi verilmiş ve 2013-2014 faaliyet yılı planlaması için ön hazırlık çalışması yapılmıştır.
- ÇATOM'ların girişimiyle yıl içinde Bölge dışında çeşitli illerde düzenlenen sergi, fuar ve satışlara katılım sağlanmıştır.
- Haziran 2013'te ÇATOM'ların yıl sonu sergileri düzenlenmiştir.
- 9 ilde faaliyet gösteren ÇATOM'lar, faaliyet gösterdikleri illerin tanıtım günlerinde İstanbul ve Ankara'da standlar açmışlardır.

• ÇATOM'larda 2013 yılı içerisinde 240 program yürütülmüş olup, 16.920 kişinin kayıt olduğu bu programları 14.322 kişi tamamlamıştır. Tamamlayan kişi sayısının kayıtlı kişi sayısına oranı %85'tir.

• Gelir getirici programlarda 42 ÇATOM'da yaklaşık 1.000 katılımcı tarafından toplam 663.634 TL gelir elde edilmiştir. Kişi başına düşen ortalama gelir miktarı yaklaşık 664 TL/yıl olmuştur.

• Toplam 543 kadın iş bulmuş ve 74 kadın iş kurmuştur. İş bulanların çoğunluğu tekstil sektöründe dikiş kursu katılımcılarıdır. Ayrıca bilgisayar kursu katılımcılarının da iş buldukları gözlenmiştir. Kuaförlük katılımcıları kuaför salonlarında ve bazı katılımcılar da çocuk bakıcısı olarak iş bulmuşlardır. İş kuranların çoğunluğu kuaför salonu ile dikiş ve trikotaj atölyesi kurmuştur.

• Gerçekleştirilen Girişimcilik ve Temel Muhasebe Eğitimleri'ne 79 kadın devam etmiştir.

• 536 kadın okuma yazma 1. kademe ve 222 kadın okuma yazma 2. kademe kurslarına katılmıştır.

• 29 kadın diksiyon eğitimi almıştır.

• Matematik ve etüt kurslarından 373 genç kız faydalanmıştır.

• 2.532 kişi yapılan çalışmalar sonucunda eğitime yönlendirilmiştir.

• Bilgisayar programlarını 1.723 kişi tamamlamıştır. 472 genç kız ve kadın İngilizce eğitimi almıştır. Rusça kursuna ise 34 kadın devam etmiştir. Suriyeli kadınlara yönelik Türkçe kursuna 60 kadın katılmıştır.

• Aile ve anne çocuk eğitimlerine 908 kadın katılmıştır.

• Sağlık eğitimlerinden 1.609 kadın faydalanmıştır.

• Gitar, bağlama, halkoyunları, tiyatro, resim, piyano, satranç gibi sosyal aktivitelere toplam 760 kişi katılmıştır.

- Mesleki eğitim ve beceri kazandırıcı; biçki-dikiş/giyim kurslarına 957, dikiş atölyesine 108, kurdele nakışları kurslarına 110, giyim süslemeleri kursuna 99, gümüş işleme atölyesine 14, halı dokuma kursuna 12, hediyelik eşya atölyesine 14, keçe işleme atölyesine, 146, kilim kursuna 50, el sanatlarına 532, ahşap boyama kursuna 85, mefruşat kursuna 171, takı tasarımı eğitimine 103, tel kırma kursuna 80, trikotaj kurslarına 155, makine nakışlarına 354, kumaş boyama kursuna 24, tekstil eğitimine 118, kuaförlük kurslarına 719, serigrafi atölyesine 10 kadın katılmıştır.

- Ev ekonomisi kurslarına 228, ebru sanatı eğitimine 60, çocuk bakıcılığı kursuna 241, cilt bakımı kursuna 86, aşçılık kursuna 64, kaligrafi kursuna 31, pasta yapımı ve sunumu kursuna 36, sekreterlik kursuna 29 kadın katılmıştır.

- 200 kadın psikolojik danışmanlık hizmeti almıştır.

- Kütüphane hizmetlerinden 300 kadın/çocuk faydalanmıştır.

- 720 kadın, kadının hakları konusunda hukuk eğitimi, 548 kadın ise çevre sağlığı konusunda eğitim almıştır.

- Aerobik/Step/Fitness ve spor aktiviteleriyle 201 kadına ulaşılmıştır.
- 2013-2014 faaliyet döneminin başlamasıyla ÇATOM'larda yeni dönem programları Ekim ayı başında başlatılmıştır. Türkiye Kalkınma Vakfı (TKV) üzerinden usta eğiticilerin istihdam edildiği programlar ise 1 Kasım 2013 tarihi itibari ile uygulamaya konmuştur. Programlara 8.833 kişi kayıtlı olup, 7.836 kişi düzenli devam etmektedir.
- Hane ziyaretleri ÇATOM projesinin başlıca faaliyetlerinden biridir. Bu nedenle 2013 faaliyet döneminde tüm ÇATOM'lar hane ziyaretleri yapmıştır. ÇATOM'u tanıtmak, faaliyetler hakkında bilgilendirmek, ÇATOM'larda yürütülen programlara katılımcı sağlamak, katılımcıların maddi ve sosyal ihtiyaçlarını belirlemek için yapılan hane ziyaretleri kapsamında 2013 yılı içinde 6.872 hane ziyaret edilmiştir. Hane ziyaretlerini gönüllü eğiticiler, katılımcılar ve saha elemanları birlikte gerçekleştirmişlerdir.

- ÇATOM'lar aracılığıyla 14.122 kişi aynı yardımlardan, 1.969 kişi ise nakdi yardımlardan faydalandırılmıştır.
- Ayrıca 7.717 kişiye dilekçe yazımı, yeşil kart alımı, nüfus cüzdanı çıkarılması gibi destekler sağlanmıştır.
- Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması (TAP) Vakfı işbirliği ile ÇATOM'larda düzenlenen Kadın Sağlığı Eğitim Programları (KSEP) kapsamında, 18 ÇATOM'da düzenlenen 45 oturum aracılığıyla 650 kadına ulaşılmıştır.

- 22-24 Aralık 2013 tarihlerinde ÇATOM Yıl Sonu Koordinasyon toplantısı Şırnak'ta düzenlenmiştir. Toplantının ilk günü saha elemanlarına yönelik, Toplumsal Cinsiyet Eğitimi düzenlenmiş, ikinci günü ise ÇATOM'ların 2013 yılı faaliyetleri değerlendirilmiştir.
- Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi kapsamında ÇATOM'larda tasarım ve üretim atölyeleri gerçekleştirilmiştir.
- 2014 yılı başında ÇATOM'larda çalışan daimi ve geçici personele yönelik iş ve sosyal güvenlik eğitimi verilmesi, ÇATOM'ların risk analizinin yapılması ve acil eylem planlarının çıkarılması amacıyla araştırma çalışmaları yapılmıştır.
- Batman'ın Gercüş ilçesinde 2014 yılı içinde açılması planlanan ÇATOM ile ilgili Gercüş Kaymakamlığı ile bir protokol imzalanmıştır.
- ÇATOM yönetimini etkin hale getirmek ve kadına yönetim becerisi kazandırmak amacıyla her yıl gerçekleştirilen kurul seçimleri yapılmıştır.

1.2.1.1.1. GAP-ÇATOM Burs Projesi

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan yoksul ve başarılı kız öğrencilerin burs desteği almasına aracılık edilerek;

- Eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına katkı yapmak,
- Kız çocuklarını eğitim sürecine dahil etmek ve bu süreç içinde mümkün olduğunca kalabilmelerini sağlamak,
- Okur-yazar kadın oranının yükseltilmesine katkı sağlamak,
- Kadınların yaşam düzeyinin iyileşmesine katkıda bulunmak amacıyla ÇATOM'ların bulunduğu yerleşim alanlarında GAP-ÇATOM Burs Projesi yürütülmektedir.

2013-2014 burs miktarları ilköğretim öğrencileri için 100 TL, lise öğrencileri için 120 TL, üniversite öğrencileri için ise 240 TL olarak belirlenmiştir.

Aralık 2013 itibarıyla burs projesi aracılığıyla Bölge'ye gelen para miktarı 10 milyon TL'ye, proje kapsamında burs desteği alan öğrenci sayısı ise 1.617'ye ulaşmıştır.

Yıl içinde burslu öğrencilerin takipleri yapılmış, burs desteği vermek isteyen sponsorlarla iletişime geçilmiş ve projenin tanıtım çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Tablo 25: Proje Kapsamında Burs Alan Öğrenci Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Öğrenci Sayıları				Toplam
	İlköğretim	Lise	Üniversite	Diğer	
2001-2002	133	17	-	-	150
2002-2003	207	48	15	-	270
2003-2004	443	82	27	8	560
2004-2005	533	100	27	21	681
2005-2006	543	135	38	20	736
2006-2007	609	150	48	14	821
2007-2008	632	155	63	55	905
2008-2009	825	211	111	3	1.158
2009-2010	845	221	121	5	1.192
2010-2011	870	238	130	3	1.241
2011-2012	920	293	142	-	1.355
2012-2013	986	375	252	4	1.617

Tablo 26: Proje Kapsamında Sağlanan Burs Desteğinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Burs Miktarları (Yılı Fiyatlarıyla, TL)		
	İlköğretim	Lise	Üniversite
2001-2002	15	25	40
2002-2003	25	40	60
2003-2004	32.5	52	78
2004-2005	40	60	90
2005-2006	50	70	100
2006-2007	55	75	110
2007-2008	60	80	120
2008-2009	65	85	130
2009-2010	70	90	145
2010-2011	75	95	175
2011-2012	80	100	200
2012-2013	90	110	220

Yıl içinde, e-posta yoluyla proje tanıtım çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Projeyi destekleyen sponsorlar, burs desteği verdikleri öğrencilere ve öğrencilerin devam ettikleri okullara aynı yardımlarda bulunmuştur.

- Bir burs veren, Şanlıurfa Belediye İlköğretim Okulu'na 1.500 paket kırtasiye yardımı göndermiş; bu yardım, Şanlıurfa Ahmet Yesevi ÇATOM tarafından dağıtılmış ve fotoğraflanmıştır.
- Diğer bir burs veren, Kilis'te faaliyet gösteren köy okullarına 1.500 adet kırtasiye paketi, 5 projeksiyon aleti ve 5 adet bilgisayar göndereceğini belirtmiştir. Köy okulu tespitleri Kilis İslambey ÇATOM tarafından yapılmış ve bilgiler burs verene aktarılmıştır.
- Bir burs veren tarafından gönderilen 2 adet bilgisayar, Şanlıurfa Hacı Bozan İlköğretim Okulu'na teslim edilmiştir.
- Burs projesi sponsorlarından DHL Kargo Şirketi Türkiye Ofisi sosyal sorumluluk projesi kapsamında Şanlıurfa'nın Suruç İlçesi Büyük Ziyaret Köyü Taşıma Merkezi Okulu'na "Hobi Sınıfı" açmıştır. Aynı okulda eğitimine devam eden 388 öğrenciye ayakkabı göndermiştir. Ayakkabı dağıtımları Aralık 2003 içinde Suruç ÇATOM tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Bir burs veren tarafından ihtiyaç sahibi çocuklara dağıtılmak üzere gönderilen 600 takım eşofmanın dağıtımı Suruç ÇATOM tarafından gerçekleştirilmiştir.

1.2.1.2. GAP Bölgesi'nde Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi-Aşama II

Projede; yenilikçi üretim-pazarlama ile ilgili stratejiler yoluyla Güneydoğu Anadolu'da kadınların sosyal ve ekonomik yaşamının güçlendirilmesi amaçlanmakta ve kadınların işgücü piyasasına katılımı, ürünlerin markalaştırılması ve yeni pazarlama fırsatlarının yaratılması hedeflenmektedir. Proje GAP İdaresi ve UNDP işbirliği ile İsveç Uluslararası Kalkınma Kuruluşunun (SIDA) finansal desteğiyle Mart 2008 tarihinde uygulamaya geçmiştir.

Uygulama stratejisinin dayanak noktası, kadınların gelir elde edebilmeleri için ortaklık oluşturmaları, ağ geliştirme becerisi kazanarak kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi ve nihai olarak kadının güçlendirilmesidir. Finansal destek, kadınlar tarafından yönetilen atölyelerin ulusal ve yerel pazarlara ürün üretebilmeleri için malzeme ve küçük makine sağlanması şeklinde verilmektedir. Teknik destek ise bu ürünlerin pazarlanabilirliğini artırmak için geliştirilecek tasarım unsurlarına odaklanıp pazar bağlantıları sağlamayı hedeflemektedir.

Projenin uygulama sürecinde mevcut kaynağın yanı sıra üçüncü taraf katkısı olarak diğer kuruluş ve özel sek-

törden de (Batman Valiliği, Mudo, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Hatice Gökçe Tasarım Danışmanlık, Türkiye'nin önde gelen 20'den fazla tasarımcısı (Rojin Aslı Polat, Gamze Saraçoğlu, Hakan Yıldırım, Alex Akimoğlu, Mehtap Elaidi, Özgür Masur gibi) İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İTKİB), Demir Tasarım, Bilge Tuğsuz, Ahu Yağtu, Beril Kayar, Sema Şimşek, Gencer Bavbek, vb.) aynı ve nakdi destekler alınmıştır.

Proje'nin ilk aşaması, Mart 2008 - Mayıs 2012 döneminde uygulanmıştır. İlk aşamada elde edilen sonuçlar ışığında ve yerel düzeyde desteklenen yerel girişimlerin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla projenin devamına karar verilmiş ve ikinci aşaması Eylül 2012'de uygulamaya konmuştur. İlk aşamada olduğu gibi, projenin finansmanı SIDA, ulusal yürütücülüğü ise GAP İdaresi tarafından üstlenilmekte, UNDP projeye teknik destek sağlamaktadır.

İkinci aşamada projenin temel amacı, kadınların kişisel ve sosyal kapasitelerini ve işletme düzeyindeki yönetim becerilerini geliştirerek dahil oldukları topluluklar içinde güçlenmelerini sağlamak; girişimcilik ve istihdam olanaklarını geliştirerek elde ettikleri geliri artırmak

olarak belirlenmiştir. Proje, yerel düzeyde elde edilecek sonuçlara paralel olarak, politika geliştirme için bilgi yaratmayı ve paylaşmayı da hedeflemektedir.

Uygulama sürecinde, yerel ve ulusal düzeylerde kurulacak işbirliklerine büyük önem verilmektedir. Batman Valiliği, İŞKUR, Mudo ve Markafoni gibi kurum ve kuruluşların yanısıra, projenin odaklandığı moda tasarım ve tekstil sektörlerinin önde gelen isimleri de projeye bireysel olarak gönüllü destek sağlamaktadırlar.

Proje kapsamında yıl içinde gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır:

- Hediyelik eşya tasarım ve üretim atölye çalışmaları, raporlama dönemi boyunca Şanlıurfa ve Batman'da yapılmıştır. 25-26 Şubat 2013'te Şanlıurfa Viranşehir'de yapılan atölye çalışmasına, Viranşehir, Ceylanpınar ve Siverek ÇATOM'lardan toplam 39 kadın katılmıştır. 28 Şubat-1 Mart 2013'te Batman 19 Mayıs ÇATOM'da devam eden çalışmada ise 35 kadın yer almıştır.

- Atölye çalışmalarını yürüten tasarımcı, çalışmayı takiben İstanbul'da pazarlanmak üzere üretilen ürünlerden sipariş vermiştir. Sipariş verilen 650 adet oyuncak Viranşehir ÇATOM katılımcısı 11 kadın ve Ceylanpınar ÇATOM katılımcısı 6 kadın tarafından üretilmiş, üretimden 975 TL gelir elde edilmiştir. 19 Mayıs ÇATOM'daki atölyeye katılan bir katılımcı ise 140 adet örgü kitap ayracının üretiminden 140 TL gelir elde etmiştir.

- 2012 yılında The Bootstrap Project'in ürün seçmesine eklenen Kutnu Şalları'nın satışı dönem boyunca devam etmiştir. 430 adet şalın satışından toplam 7.200 dolar gelir elde edilmiştir. The Bootstrap Project ekibi, ayrıca, projenin logosunu taşıyan 400 adet el çantası siparişi vermiştir. Kutnu kumaştan üretilen çantaların satışından Mardin Medresegül ÇATOM katılımcısı 17 kadın 1.200 TL gelir elde etmiştir.

- Güneydoğu Anadolu'da Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi ile birlikte Argande'nin 2. Faz uygulamasının başlaması, 30 Ocak 2013 tarihinde İstanbul İsveç Başkonsolosluğu evsahipliğinde gerçekleşen bir resepsiyonla kutlanmıştır. GAP İdaresi, UNDP ve SIDA temsilcileri, Argande'nin geldiği noktayı değerlendirmiş, markanın moda ve hazır giyim sektöründeki destekçilerine teşekkür edilmiştir. Resepsiyonda Argande'nin kısa tanıtım filmi konuklarla paylaşılmıştır.

- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla Markafoni.com yeni bir Argande satış kampanyası düzenlemiştir. Kampanyanın fotoğraf çekimleri model Sema Şimşek'in gönüllü desteğiyle gerçekleştirilmiştir. 8-10 Mart

2013 tarihlerinde gerçekleşen kampanyadan toplam 7.258 TL satış geliri elde edilmiştir.

- Argande 2013-2014 Sonbahar-Kış Koleksiyonunu Mercedes-Benz Fashion Week İstanbul kapsamında Markafoni.com'un desteğiyle sergilemiştir. 15 Mart 2013'te İstanbul Antrepo'da gerçekleşen defilede 21 manken görev almıştır. Argande'nin yeni koleksiyonunun tasarımlarını Hatice Gökçe'nin koordinatörlüğünde Özgür Masur, Gamze Saraçoğlu, Mehtap Elaidi, Gül Ağış ve Nihan Peker yapmıştır.

- İsveç Büyükelçisi, 24-25 Ocak 2013 tarihlerinde Bölge'ye gerçekleştirdiği ziyaret kapsamında Diyarbakır Ziya Gökalp ÇATOM'u ziyaret etmiştir. Diyarbakır il merkezinde faaliyet gösteren 4 ÇATOM'un hediyelik eşya sergisini inceleyen Büyükelçi, ÇATOM katılımcısı kadınlarla bilgi alışverişinde bulunmuştur.

- Mardin Dargeçit ÇATOM katılımcısı 9 kadın, 300 adet şal üzerine oya işi siparişinden toplam 4.500 TL gelir etmiştir.

- The Bootstrap Project tarafından verilen 120 adet amerikan servis siparişi Gaziantep Üniversiteli Kadınlar Birliği tarafından üretilmiştir. Üretime katılan 10 kadın toplam 6.000 TL gelir elde etmişlerdir.

- Argande 2013-2014 Sonbahar-Kış koleksiyonunun katalog çekimleri, marka yüzü Sema Şimşek'in katılımıyla 4 Mayıs 2013 tarihinde Mardin'de gerçekleştirilmiştir.

- 2 Mayıs 2013 tarihinde Şanlıurfa'da gerçekleşen Proje Yönlendirme Komitesi ve Yerel Danışma Kurulu ortak toplantısında kullanılmak üzere sipariş verilen 200 adet bez çantanın üretimi Medrese Gül ÇATOM, serigrafi baskısı ise Meydanbaşı ÇATOM katılımcıları tarafından gerçekleştirilmiştir. Üretimden 1.200 TL gelir elde edilmiştir.

• Projenin 2. Fazının ilk Proje Yönlendirme Komitesi ve Yerel Danışma Kurulu ortak toplantısı 2 Mayıs 2013 tarihinde Şanlıurfa Dedeman Otel’de gerçekleşmiştir. Etkinliğe komite ve kurul katılımcılarının yanı sıra Argande markasına destek veren moda profesyonelleri ve kurum/kuruluş temsilcileri katılmıştır. Proje sunumunun ardından ilk fazda projeye destek veren kişi ve kurumlara teşekkür plaketleri GAP İdaresi Başkanı Sadrettin Karahocagil tarafından takdim edilmiştir. Ortak toplantıda ise yerel düzeydeki sorun ve öncelikler, iyi uygulamalar ve projenin yürütülmesine dair öneriler ulusal ve yerel paydaşlar tarafından tartışılmıştır.

• 3-5 Temmuz 2013 tarihlerinde Diyarbakır Huzurevleri ÇATOM’da gerçekleştirilen atölye çalışmasına toplam 19 kadın, 26-29 Ağustos 2013 tarihinde Mardin Nusaybin ÇATOM’da gerçekleştirilen atölye çalışmasına ise toplam 18 kadın katılmıştır. Farklı tasarımcıların gerçekleştirdiği çalışmalarda pazarlanabilir ev tekstili ürünleri, aksesuarlar ve hediyelik eşyalar üretilmiştir.

• Yerel İş Geliştirme Uzmanı bölgede kadınların sahibi olduğu yerel işletmelere ilk ziyaretlerini yaparak ihtiyaç belirleme çalışmasına başlamıştır. Proje tarafından iş geliştirme desteği alacak yerel işletmeler şunlardır:

• Besnili Aktif Kadınlar Yardımlaşma ve Dayanışma İşletme Kooperatifi (Adıyaman)

• Gaziantep Kadın Çevre Kültür ve Kalkınma Kooperatifi (Gaziantep)

• Mezopotamya Kadın Çevre Kültür İşletme Kooperatifi (Şanlıurfa)

• Mardin Kadın Çok Amaçlı İşletme Kooperatifi (Mardin)

• Yeşeren Düşler Eğitim, Güzellik Salonu, Tekstil, Doku-macılık, Gıda, Temizlik San. Tic. Ltd. Şti. (Batman)

• Aslı Filinta, Nihan Peker ve Deniz Yeğin’in tasarımlarıyla oluşturulan Argande 2014 İlkbahar/Yaz koleksiyonunun katalog çekimi 25 Ağustos 2013 tarihinde Nemrut Dağı’nda gerçekleştirilmiştir.

• Argande, Selçuk Üniversitesi Ali Akkanat Sosyal Sorumluluk Ödülleri kapsamında Sosyal/Kurumsal Çalışmalar kategorisinde ödüle layık bulunmuştur. Ödül töreni 17 Eylül 2013 tarihinde İstanbul Swiss Otel’de gerçekleşmiştir.

• Mudo ile yürütülen görüşmeler sonucu Argande satış noktaları yeniden düzenlenerek sayıları arttırılmıştır. Ürünler; İstanbul, Ankara, Bursa ve Antalya’da toplam 14 Mudo mağazası ile 6 outlet noktasında satışa sunulmaktadır. Mudo’nun web-sitesi üzerinden Argande ürünlerinin satışı da devam etmektedir.

• Birleşmiş Milletler Mukim Koordinatörü Kamal Malhotra, 12 Eylül 2013 tarihinde, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Sadrettin Karahocagil’in evsahipliğinde Şanlıurfa Parmaksız ÇATOM’u ziyaret etmiştir. ÇATOM katılımcıları ve proje ekibiyle buluşan Malhotra, proje kapsamında yürütülen çalışmalarla ilgili bilgi almıştır.

- 29 Eylül-2 Ekim 2013 tarihlerinde Şanlıurfa Suruç ÇATOM'da gerçekleştirilen tasarım atölye çalışmasına 11 kadın, 28-30 Kasım 2013 tarihlerinde Mardin Nusaybin ve Meydanbaşı ÇATOM'larda gerçekleşen çalışmalara ise toplam 16 kadın katılmıştır. Atölye çalışmaları boyunca katılımcılar, pazarlanabilir ev tekstili ürünleri, aksesuarlar ve hediyelik eşyalar üretmişlerdir.

- Bölge'de kadınların sahibi olduğu yerel işletmelere verilecek iş geliştirme desteği ile ilgili ihtiyaç analizi çalışması 2013 yılının üçüncü çeyreğinde başlatılmış ve 26-27 Eylül 2013 tarihlerinde Mardin Kadın Çok Amaçlı İşletme Kooperatifi ile ildeki ÇATOM'ları hedef alan "Müşteri Odaklı Satış ve Pazarlama Teknikleri" eğitimi düzenlenmiştir. Yerel İş Geliştirme Uzmanı ihtiyaç analizi çalışmasını tamamlayarak proje ekibiyle paylaşmıştır.

- Müşteri Odaklı Satış ve Pazarlama Teknikleri Eğitimi'nin ikinci ayağı 26-27 Kasım 2013 tarihlerinde Şanlıurfa GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü'nde gerçekleştirilmiştir. Eğitime, Mezopotamya Kadın Çevre Kültür İşletme Kooperatifi, Besnili Aktif Kadınlar Yardımlaş-

ma ve Dayanışma İşletme Kooperatifi ve Gaziantep Kadın Çevre Kültür ve Kalkınma Kooperatifi üyeleri ile Şanlıurfa'daki ÇATOM'ların sorumlularından oluşan toplam 16 kişilik bir grup katılmıştır.

- 19-20 Aralık 2013 tarihinde Gaziantep Kadın Çevre Kültür ve Kalkınma Kooperatifi üyelerine ve Gaziantep ÇATOM sorumlularına yönelik Finans Eğitimi düzenlenmiştir. Eğitime, Mezopotamya Kadın Çevre Kültür İşletme Kooperatifi, Besnili Aktif Kadınlar Yardımlaşma ve Dayanışma İşletme Kooperatifi ve Gaziantep Kadın Çevre Kültür ve Kalkınma Kooperatifi üyeleri ile Şanlıurfa'daki 6 ÇATOM'un sorumlularından oluşan toplam 12 kişilik bir grup katılmıştır.

- Proje kapsamında haklar ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında verilmesi planlanan eğitimler için ihtiyaç analizi çalışması 20-22 Kasım 2013 tarihlerinde Şanlıurfa'da gerçekleştirilmiştir. Ahmet Yesevi ÇATOM ve Parmaksız ÇATOM sorumluları, eğitmenleri ve katılımcılarıyla yapılan görüşmelerin ardından eğitim materyalleri hazırlanmış ve eğitimler Aralık 2013'te başlatılmıştır. Raporlama döneminde aşağıda listelenen eğitimler verilmiştir;

Tablo 27: Verilen Eğitimler

Tarih	Yer	Katılımcı Profili	Katılımcı Sayısı
11 Aralık 2013	Şanlıurfa Parmaksız ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	12
11 Aralık 2013	Şanlıurfa Parmaksız ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	19
12 Aralık 2013	Şanlıurfa Ahmet Yesevi ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	20
13 Aralık 2013	Şanlıurfa GAP BKİ Bölge Müdürlüğü	ÇATOM sorumluları	24
24 Aralık 2013	Şırnak Şehr-i Nuh Otel	ÇATOM sorumluları	38
Toplam			113

- Bölge’de çocuk bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması amacıyla yürütülecek çalışmalar başlatılmıştır. Çalışma kapsamında Türkiye’deki mevcut çocuk bakım hizmetleri modellerinin incelenmesinin ardından Bölge ihtiyaç ve önceliklerine yönelik bir hizmet modelinin ve uygulama planının oluşturulması planlanmaktadır. Hazırlanacak model belirlenen ÇATOM’lar üzerinde yapılacak pilot uygulama ile hayata geçirilecektir. Çalışmanın ilk aşamasında 16-18 Aralık 2013 tarihlerinde bir saha gezisi düzenlenmiştir. Çocuk Bakım Hizmetleri Uzmanı, Şanlıurfa, Batman ve Diyarbakır’daki ÇATOM’ları ve GAP İdaresi ofisini ziyaret ederek bilgi almıştır.

- Kasım 2013 tarihinde Nusaybin ÇATOM katılımcısı kadınların ürettikleri ürünlerin, farklı tasarımcıların ürünlerini satışa sunan Mihera.com’da satışına başlanmıştır. Önümüzdeki dönemde farklı ÇATOM’larda üretilen ürünlerin siteye eklenmesi planlanmaktadır.

- Mezopotamya Kadın Çevre Kültür ve Kalkınma Kooperatifi’nin ürettiği gıdaların pazarlanmasına aracılık edilmiştir. Kasım-Aralık 2013 döneminde Ankara’daki yöresel fuarlarda pazarlanan ürünler kooperatife

2.800 TL gelir sağlamıştır.

- Tasarım atölye çalışmalarını takiben, farklı ÇATOM’lar tasarımı yapılan ürünlerin üretilmesi için siparişler almışlardır. İdil ÇATOM katılımcısı 8 kadın 450 adet tiğ işi oyuncak üretiminden 1.700 TL, Viranşehir ÇATOM katılımcısı 11 kadın 574 adet tiğ işi oyuncak üretiminden 2.350 TL gelir elde etmişlerdir. Kese, çanta, kalemlik gibi farklı aksesuarlar üreten Nusaybin ÇATOM katılımcısı 12 kadın ise 650 TL gelir elde etmiştir.

- Argandı’nin 2014 İlkbahar/Yaz koleksiyonu 11 Ekim 2013 tarihinde Mercedes-Benz Fashion Week İstanbul kapsamında sergilenmiştir. Tasarım koordinatörlüğünü Hatice Gökçe’nin üstlendiği koleksiyonda Deniz Yeğin, Nihan Peker ve Aslı Filinta’nın Nemrut teması ekseninde tasarladığı ve bölge kadınlarının Batman’da ürettiği parçalar yer almıştır.

- 2013 yılında Mudo mağazalarındaki satışlardan toplam 43.350 TL, Markafoni satışlarından ise toplam 42.580 TL gelir sağlanmıştır.

1.2.1.3. Türkiye’nin Az Gelişmiş Bölgelerinde Kadınların ve Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarının Güçlendirilmesi Projesi

IPA 2007 Programı Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Bileşeni kapsamında sunulan “Türkiye’nin Az Gelişmiş Bölgelerinde Kadınların ve Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarının Güçlendirilmesi Projesi” kabul edilmiştir.

Proje ile az gelişmiş üç bölgede (GAP Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Karadeniz Bölgesi) kadın

sivil toplum örgütlerinin kapasitesini geliştirerek ve farkındalık yaratarak kamu hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması ve artırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, proje dahilindeki iller, ulusal düzeyde yapılan illerin sosyo-ekonomik ve diğer kriterlere göre gelişmişlik düzeyini belirleyen NUTS 2 düzey çalışmasına göre esas alınmaktadır.

Tablo 28: Proje Kapsamındaki İller

Düzye 2 Bölgesi	Öncelikli İl Merkezleri	İl Sayısı	Büyüme Merkezleri
DOĞU ANADOLU BÖLGESİ			
TRA1	Bayburt, Erzincan, Erzurum	3	Erzurum
TRA2	Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars	4	Kars
TRB1	Bingöl, Elazığ, Malatya, Tunceli	4	Malatya, Elazığ
TRB2	Bitlis, Hakkari, Muş, Van	4	Van
DOĞU KARADENİZ BÖLGESİ			
TR90	Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon	6	Trabzon
GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ			
TRC1	Adıyaman, Gaziantep, Kilis	3	Gaziantep
TRC2	Diyarbakır, Şanlıurfa	2	Diyarbakır
TRC3	Batman, Mardin, Şırnak, Siirt	4	Batman
Toplam İl Sayısı		30	

Proje 2 milyon Avro teknik yardım ve 3,7 milyon Avro hibe olmak üzere iki ana bileşenden oluşmakta olup, projenin toplam bütçesi 5,7 milyon Avro'dur. Projenin toplam süresi 43 aydır.

Proje kapsamında 30 il yer almakta olup Şanlıurfa, Trabzon ve Muş (Van ilinde meydana gelen deprem sonrası Van'daki merkez kapatılarak Muş ilinde Yerel Kadın Destek Merkezi açılmıştır.) olmak üzere üç ilde Yerel Kadın Destek Merkezleri hizmet vermektedir.

Proje kapsamında 2013 yılı içinde gerçekleşen önemli faaliyetler şunlardır:

- 19 Şubat 2013 tarihinde proje kapsamında bulunan 30 ilin valilik ve belediyeleri ile Ankara'dan ilgili bakanlık ve idarelerin temsilcilerinin katılımıyla İkinci Yönlendirme Komitesi yapılmıştır.
- 24 Şubat 2013'te ECORYS ile yapılan Teknik Destek Sözleşmesi sona ermiştir. Proje kapsamında 24 Aralık 2013 tarihine kadar Teknik Destek Hizmeti, GAP İdaresi tarafından yerine getirilmiştir.
- Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Kadın Yerel Destek Merkezleri'nin sürdürülebilirliği konusunda görüşmeler yapılmış, işbirliği protokolleri hazırlanmış ve imzalanmıştır.
- 16 Ocak 2013'te 15 STK, 5 kamu kurumu temsilcisinin katılımıyla Muş'ta Yerel Eşitlik Eylem Planı Uygulamaları'na ilişkin izleme toplantısı yapılmıştır.
- Ocak ayı içinde, PUB'un 10 üyesine masa başı nihai izleme eğitimi verilmiş; söz konusu eğitimde 3 nihai rapor değerlendirilmiştir.
- 14 Şubat 2013'te KOSGEB ile işbirliği içinde Muş'ta bir adet bilgilendirme günü düzenlenmiştir.
- 20 Şubat 2013'te PUB'a yönelik "Sürdürülebilirlik Eğitimi" yapılmıştır. Eğitime PUB üyelerinin yanı sıra Doğu Karadeniz Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Muş, Trabzon ve Şanlıurfa Kadın Yerel Destek Merkezi Koordinatörleri de katılmıştır.
- 19 Şubat 2013 tarihinde, proje kapsamında hazırlanan Ordu, Trabzon, Muş, Şanlıurfa ve Mardin Yerel Eşitlik Eylem Planları yayım semineri yapılmıştır.
- GAP İdaresi Başkanı, 19 Mart 2013'te, proje kapsamında hibe desteği alan Türk Kadınlar Birliği Derneği Gümüşhane Şubesi tarafından hazırlanan Gümüşhane Yerel Eşitlik Eylem Planı imza törenine katılmıştır.
- Ocak, Şubat ve Mart ayları içinde proje kapsamındaki üç bölgede hibe izlemeleri yapılmıştır. Ocak Şubat ayı izlemelerini PUB ve Teknik Destek ekibi birlikte yapmış, 11 destek izlemesi, 11 nihai izleme ve 19 anlık izleme çalışması gerçekleştirilmiştir. 24 Şubat-30 Mart 2013 döneminde 13 nihai izleme ve nihai izlemesi yapılan projelere nihai rapor hazırlanması konusunda destek çalışması gerçekleştirilmiştir. Mart ayı içinde bir projeye ise anlık izleme yapılmıştır.

- 22-24 Mart 2013 tarihlerinde hibe bileşeni kapsamında toplam 27 proje tamamlanmıştır. Tamamlanan projelere, nihai rapor hazırlanması konusunda ayrıca teknik destek verilmiştir. 4 adet nihai rapor değerlendirilmiş ve Merkezi Finans ve İhale Birimi'ne (MFİB) iletilmiştir.
- Üç bölgede hızlı STK ihtiyaç analizi çalışması yapılmıştır. STK yönetimi ve iletişim ile takım çalışması konularında eğitim ihtiyaçları için planlama çalışmaları yapılmıştır.
- Üç bölgede Sivil Düşün Programı'nın tanıtım toplantılarına destek verilmiştir.
- Muş Yerel Eşitlik Eylem Planı çerçevesinde 31 Mayıs 2013 tarihinde çalışma grubu değerlendirme toplantısı yapılmıştır.
- Proje kapanış toplantısı Kalkınma Bakanı Cevdet YILMAZ, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Başkan Vekili Bela Zombati, bakanlıklar, kamu kurum ve ku-

ruluşu temsilcileri ile STK temsilcilerinden oluşan yaklaşık 150 kişinin katılımıyla Ankara'da 19 Kasım 2013 tarihinde yapılmıştır. Kapanış etkinliği kapsamında hibe desteği alan 36 kadın STK'sının stantlarının yer aldığı STK Fuarı gerçekleştirilmiştir.

- Proje Final Kitabı basılmış ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir.
- Projenin ikinci fazının taslağı hazırlanmış ve AB Bakanlığı'na sunulmuştur.
- Kadın Yerel Destek Merkezlerin Kalkınma İdarelerine devir sürecinin daha sağlıklı olması için, 2 aylık bir geçiş süreci başlatılmıştır.
- STK envanteri güncelleme çalışmaları yapılmıştır.
- Projelerin nihai raporlarının tamamı kontrol edilmiş ve MFİB'ye gönderilmiştir.

Mayıs 2010 Aralık 2013 döneminde uygulanan proje kapsamında aşağıdaki çalışmalar gerçekleştirilmiş olup, Proje 24 Aralık 2013'te sona ermiştir:

Teknik Yardım Bileşeni:

Proje "teknik yardım" bileşeni kapsamında;

- Şanlıurfa, Trabzon ve Muş'ta 3 Kadın Yerel Destek Merkezi Kurulmuştur.
- Üç bölgede Kadının Mevcut Durumu ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği araştırması yapılmıştır.
- 305 kadın STK'sının kayıtlı olduğu web tabanlı STK envanteri oluşturulmuştur.
- Eğitim faaliyetlerinden 3.273 kişi faydalanmış ve sertifika/katılım belgesi almaya hak kazanmıştır. Eğitimlerden 30 il ve 3 ilçe kadın STK'ları ve kamu kurum temsilcileri yararlanmıştır. Eğitim alanların % 68'ini, kadın STK temsilcileri, %32'sini ise kamu kurumu çalışanları (Valilikler, Milli Eğitim Müdürlükleri, Sağlık Müdürlükleri, Halk Eğitim, Emniyet Müdürlükleri, Müftülükler, Üniversiteler, İl Tarım Müdürlükleri, İŞKUR) ve yerel yönetim temsilcileri oluşturmaktadır. Katılımcıların %77'si kadın, %23'ü ise erkektir.
- Toplumsal Cinsiyet Duyarlılığı, Sivil Toplum Kuruluşu Yönetimi, Kadına Yönelik Şiddet, Sivil Toplum ve Savunuculuk/Kampanya konularında 8 adet eğitim kitabı hazırlanmıştır.
- Eğitim programlarının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla Şanlıurfa ve Muş'ta düzenlenen eğitici eğitimleri yoluyla 60 yerel eğitmen yetiştirilmiştir.
- Şanlıurfa, Mardin, Muş, Ordu ve Trabzon'da Yerel Eşitlik Eylem Planları hazırlanmış ve uygulanmıştır.
- Proje teklif çağrısı süresi içinde 74, uygulama süresince 21 olmak üzere proje kapsamında 95 yeni STK kurulmuş ve üç bölgede bulunan kadın STK'sı sayısı 222'ye ulaşmıştır. 9'u üç bölgede bulunan STK temsilcileri, 7'si GAP İdaresi Başkanlığı'ndan olmak üzere 16 kişinin katıldığı yurt dışı çalışma ziyareti İngiltere'ye düzenlenmiştir.

Hibe Bileşeni:

- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden 13, Doğu Anadolu Bölgesi'nden 13, Doğu Karadeniz Bölgesi'nden 10 olmak üzere 36 proje hibe desteği almaya hak kazanmıştır.
- Proje süresince 36 hibeye 143 izleme ziyareti düzenlenmiştir. 36 hibe projesi kapsamında gerçekleştirilen eğitim, bilgilendirme, seminer ve konferans gibi faaliyetlerden 41.876 kişi yararlanmıştır. 177.017 adet doküman basılmıştır. 32 adet web sayfası oluşturulmuştur.
- 140 kişiye istihdam sağlanmıştır.
- 14 adet merkez oluşturulmuştur.
- Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlanmıştır. 1 458 yerel, 17 ülke içi ve 1 uluslararası olmak üzere 1.476 çalışma ziyareti yapılmıştır. 29 il, 26 ilçe, 9 belde, 129 köy ve 1 ülke olmak üzere 194 noktada uygulama yapılmıştır.

1.2.1.4. GAP Gençlik Evleri Projesi

Projenin amacı; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sürdürülebilir sosyo-ekonomik gelişmenin sağlanabilmesine yönelik gençlik platformlarının kurulması için destek sağlanması; sosyal ve kültürel mekanların yaratılması; sosyal, kültürel, sportif ve gelir getirici eğitim programlarının düzenlenmesi ve gençliğin kapasitesinin güçlendirilmesidir. Proje temelde gençlerin yerel yönetim ve karar alma süreçlerine katılımını sağlamayı hedeflemektedir.

Proje Mayıs 2001 ile Ağustos 2006 tarihleri arasında GAP İdaresi, UNDP ve Habitat İçin Gençlik Derneği ortaklığıyla İsviçre Hükümeti'nden sağlanan finansman desteğiyle yürütülmüştür.

1 Eylül 2006'dan sonra Pepsi Cola finansmanı ve Türkiye Kalkınma Vakfı teknik desteğiyle GAP İdaresi tarafından yürütülen projeye, 2008 yılı sonundan beri GAP İdaresi ile Valiliklerin işbirliği ve Türkiye Kalkınma Vakfı'nın teknik desteğiyle devam edilmektedir.

Bölge'de 9 adet Gençlik ve Kültür Evi Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak illerinde faaliyet göstermektedir. Gençlik ve Kültür Evleri'nde üniversiteye hazırlık, bilgisayar, resim, müzik, halkla ilişkiler, tiyatro ve halk oyunları kursları düzenlenmektedir.

2013 yılında 9 Gençlik Evi aracılığıyla gerçekleştirilen faaliyetlere yaklaşık 40.000 kişi katılmıştır.

Proje kapsamında 2013 yılında gerçekleştirilen bazı önemli faaliyetler şunlardır:

- Gençlik evleri yıl sonu koordinasyon toplantısı 25 Aralık 2013 tarihinde Şırnak'ta yapılmıştır.
- Yıl içinde ÇATOM, ÇGM ve gençlik evi sorumluların katılımıyla il koordinasyon toplantıları düzenlenmiştir.
- Gençlik evleri Euro Desk Temas Noktası oldukları için, bu dönemde de Ulusal Ajans programları hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır.

Adıyaman Gençlik ve Kültür Evi

2013 yılında 6.672 kız, 7.444 erkek olmak üzere toplam 14.116 kişi faaliyetlere katılım sağlamıştır. Yıl içinde 22 kız 20 erkek değişim programlarına katılmıştır.

22-24 Şubat 2013 tarihinde Toplum Gönüllüleri Vakfı tarafından İstanbul'da düzenlenen "GençBank" eğitimine 5 genç katılmıştır.

Bu yıl beşincisi düzenlenen GAPGENÇ Festivali 10-13 Mayıs 2013 tarihleri arasında Adıyaman'da gerçekleştirilmiştir. Festivalin bu yılki teması "Sosyal Sorumluluk" olarak belirlenmiştir. Festival kapsamında atölyeler, kültür sanat aktiviteleri, paneller, konserler yapılmıştır. Türkiye içi ve dışından 1.600 gencin katıldığı festivale Adıyaman'dan katılanlarla beraber yaklaşık 5.000 kişinin geldiği tahmin edilmektedir.

Bilgisayar, el sanatları, bilgisayarlı muhasebe, resim, bağlama, gitar, on parmak klavye, İngilizce, piyano, takım çalışması, iletişim, müzakere ve arabuluculuk, işaret dili, temel sekreterlik gibi kapasite geliştirici eğitimlere 743 genç katılmıştır.

Dönemsel sergiler, piknik, sinema gösterimleri, kitap okuma etkinlikleri gibi sosyal-kültürel faaliyetler yapılmıştır.

Yaklaşık 420 genç tarafından; okul boyama, müzikli durak, köy okullarına kütüphane oluşturma ve dünya engelliler günü kapsamında toplumsal destek faaliyetleri yürütülmüştür.

YASED Koza Projesi, SODES Projesi ve on parmak klavye çalışmalarına katılan toplam 11 genç istihdam edilmiştir.

Genç Gönül Elçileri Projesi, Ulusal Ajans tarafından desteklenmiştir. Ağustos 2013'te başlayan proje 2014 Mart ayında sona erecektir. Projenin bütçesi 4 070 Avro'dur. Proje kapsamında gönüllülük eğitmen eğitimi yapılacak ve bu eğitmenler il merkezi ve ilçelerde bulunan liselerde gönüllülük eğitimleri verecektir.

Sanatın Uluslararası Dili Projesi, Ulusal Ajans tarafından desteklenmiştir. Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH) kapsamında desteklenen projenin bütçesi

38.000 Avro'dur. Proje kapsamında Adıyaman'lı 6 genç Romanya ve Macaristan'da kısa süreli AGH yapacaktır. For Bistristia Projesi kapsamında bir genç 12 ay süreyle Romanya'da AGH yapacaktır.

SODES tarafından desteklenen Kültür Sanat Günleri Projesi 1 Ekim 2013-1 Ekim 2014 tarihleri arasında uygulanacaktır. Projenin bütçesi 61.680 TL'dir. Proje kapsamında bağlama, piyano, gitar, kısa film ve belgesel çekim atölyeleri yapılacaktır. 1.500 gence ulaştırılması planlanmaktadır.

SODES kapsamında İl Emniyet Müdürlüğü işbirliğiyle hayata geçirilen "Yeşeren Umutlar Projesi" 18 Kasım 2013 tarihinde başlamıştır. Suça bulaşmış veya suça meyilli 12-17 yaş grubundaki çocuk ve gençlerden, öğrenim hayatına devam edenlere yönelik takviye eğitim programlarının düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Batman Gençlik ve Kültür Evi

2013 yılında 3.250 kız, 4.531 erkek olmak üzere toplam 7.781 genç çalışmalardan faydalanmıştır.

Bilgisayar programları (işletmenliği, programlama, web tasarım, Autocad, Netcad, muhasebe), müzik kursları, İngilizce, resim, üniversiteye hazırlık, fotoğrafçılık, diksiyon, kısa film, konservatuara hazırlık, el sanatları (Kitre Bebek), işaret dili ve halkoyunları kursları gibi sosyal kültürel etkinliklere toplam 2.770 genç katılmıştır.

Yıl içinde film gösterimleri, müzik dinletileri, piknik, fotoğraf gezisi, GAPGENÇ Festivali'ne katılım, doğa kampı, gençlik şöleni, tiyatro etkinlikleri yapılmıştır.

Binatlı ve Doğankayak Köyleri ilköğretim okullarında bez bebek atölyesi yapılmıştır. 1.200 genç gençlik evinin kütüphanesini kullanmıştır.

GAP İçin Girişimcilik ve Yaratıcılık Projesi kapsamında 50 genç kısa süreli istihdam edilmiştir.

Özel yetenek sınavlarına hazırlanan 42 genç üniversitelere yerleşmişlerdir. KPSS kursuna katılan 30 kişi ise atanmıştır.

40 kız 65 erkek toplam 105 genç yıl içinde eğitim ve değişim programlarına katılmıştır.

Uzakta Durma Gençlik Değişim Projesi 23-30 Eylül 2013 tarihleri arasında uygulanmıştır. 16.000 Avro bütçeli projeye Litvanya, Almanya, İtalya ve Türkiye'den gençler katılmıştır.

Aktif Avrupa Vatandaşlığı Projesi 2-11 Kasım 2013 tarihleri arasında uygulanmıştır. 13.000 Avro'luk projeye Türkiye, Litvanya, Almanya ve İtalya'dan gençler katılmıştır.

Müzik Dili İle Kültürler Konuşsun adlı gençlik değişim projesi 15-23 Aralık 2103 tarihleri arasında uygulanmıştır. Türkiye, Slovakya, Polonya ve İtalya'dan gençler katılmıştır.

İtalya ve Litvanya'da düzenlenen değişim projelerine Batman'dan toplam 16 genç katılmıştır.

Diyarbakır Gençlik ve Kültür Evi

253 kız, 227 erkek toplam 480 genç çalışmalardan faydalanmıştır.

Bilgisayar, bağlama, gitar, ney, İngilizce, üniversiteye hazırlık eğitimlerinden toplam 480 genç yararlanmıştır.

Gaziantep Gençlik ve Kültür Evi

37 kız, 55 erkek toplam 92 genç çalışmalardan faydalanmıştır.

Bina sorunu nedeniyle çalışmalar Ekim 2013'te başlamıştır. Film gösterimleri, stand-up show ve söyleşilere katılım sağlanmıştır.

Kilis Gençlik ve Kültür Evi

742 kız, 1.132 erkek toplam 1.874 genç çalışmalardan faydalanmıştır. 30 kız, 40 erkek değişim programlarına katılmıştır.

El sanatları, bilgisayar, müzik kursları (bağlama, gitar ve keman), resim, İngilizce ve etüt çalışmaları gibi kapasite geliştirici eğitimlere toplam 265 genç katılmıştır.

Sinema saatleri, ikinci el pazarı, CV yazma eğitimleri, diksiyon ve güzel konuşma, tiyatro atölyesi ile takı ve çanta tasarımı gibi sosyal-kültürel faaliyetler yapılmış olup bu faaliyetlerden toplam 377 kişi faydalanmıştır.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Gazi anneleri ziyareti, gençlik kiraathanesi, sağlık konferansları, gençlik çalışmaları, bilgilendirme gibi toplumsal kalkınma faaliyetleri yürütülmüştür. Yaklaşık 783 genç bu çalışmalara katılmıştır.

Müzik kursları, bilgisayar ve internet kullanımı ve SODES projesi kapsamında toplam 9 genç istihdam edilmiştir.

Ali Duyar Sosyal Etkinlik Merkezi-2 isimli SODES projesi kapsamında müzik kursları, resim kursları, kağıt sanatı, bilgisayar kursları, model uçak atölyesi, açılış eğitimleri verilecektir. Projenin bütçesi 62.680 TL'dir.

17 Ocak 2013 tarihinde "Kampanya Yönetimi ve Savunuculuk", 19 Ocak 2013 tarihinde "Teknoloji Destekli Girişimcilik", 21 Ocak 2013 tarihinde Diksiyon eğitimleri yapılmıştır. Söz konusu eğitimlere 51 genç katılmıştır. Mart ayında tekrarlanan bu eğitimlerden ise 85 genç faydalanmıştır.

Sosyal kültürel etkinlikler kapsamında peçiş turnuvası, sinema etkinliği ve çay partisi yapılmış ve bu etkinliklerden yararlanan genç sayısı 85'e ulaşmıştır.

7 Aralık Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencileri gönüllü olarak ilköğretim ve lise öğrencileriyle haftada 2 gün, günde 3 saat etüt çalışması yapmıştır. Eğitimlere 30 öğrenci katılmakta ve sürekli değişim olmaktadır.

İlde faaliyet gösteren STK'ların her ay düzenli olarak yapmakta olduğu toplantılara Gençlik ve Eğitim Derneği olarak katılım sağlanmıştır.

Mardin Gençlik ve Kültür Evi

2013 yılında 3.475 kız, 1.420 erkek olmak üzere toplam 4.895 kişi faaliyetlerden faydalanmıştır. Yıl içinde 10 kız 28 erkek değişim programlarına katılmıştır.

İngilizce kursu, bilgisayar kursu, sinema atölyesi, tiyatro atölyesi, halk oyunları kursu, insan hakları eğitimi, yurttaşlık ve eğitim hakkı, savunuculuk eğitimi, senaryo atölyesi, bağlama, gitar ve erbane gibi kapasite geliştirici çalışmalara toplam 499 genç katılmıştır.

Film gösterimleri, sirk atölyesi, hip-hop buluşmaları, tiyatro, belgesel, gala, söyleşiler, Euro Desk bilgilendirme toplantıları, GAPGENÇ Festivali gibi sosyal-kültürel faaliyetlere toplam 4.350 kişi katılmıştır.

Gençlik İstihdamı Destekleme Operasyonu İş ve Meslek Danışmanlığı Toplantısı, Gençlik İstihdamı Eylem Planı Çalıştayı, Genç İstihdamı Eylem Planı Seminerleri, YES Programı Görev Gücü İş ve Meslek Danışmanları Toplantısı, YES Programı Teknik Destek Birimi Görev Gücü İş ve Meslek Danışmanları Toplantısı ile Liderler Çalıştayı kapsamında toplam 12 toplantıya katılım sağlanmıştır.

AB Komisyonu tarafından desteklenen ve 1 Kasım 2012-1 Temmuz 2013 tarihleri arasında uygulanan 1.200 TL bütçeli İnsan Hakları İçin Genç Kampus Projesi kapsamında 3 genç insan hakları ile ilgili yüz yüze ve uzaktan eğitim almış ve daha sonra proje kapsamında yerelde eğitimler vermiştir.

İçişleri Bakanlığı tarafından desteklenen, 1 Eylül 2012-1 Haziran 2013 tarihleri arasında uygulanan 56.000 TL bütçeli "Mardin ve İlçeleri Sanatla Buluşuyor" projesi kapsamında Mardin ve ilçelerinde sanatsal aktiviteler gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Ajans tarafından desteklenen, 1 Mayıs 2013-30 Aralık 2013 tarihleri arasında uygulanan 30.000 Avro bütçeli GAP İçin Girişimcilik ve Yaratıcılık Projesi kapsamında il bilgilendirme toplantıları ve istihdam zirvesi gerçekleştirilmiştir.

Bu projeler kapsamında toplamda 1.513 gence ulaşılmıştır.

Siirt Gençlik ve Kültür Evi

2013 yılında 3.450 kız, 6.497 erkek olmak üzere toplam 9.947 kişi faaliyetlerden faydalanmıştır. 30 kız, 60 erkek değişim programlarına katılmıştır.

Bilgisayar (Bilgisayar İşletmenliği-Programcılığı), enstrüman (bağlama, gitar, org, keman), İngilizce, el sanatları (ebru, resim vb.), üniversiteye hazırlık ve mesleki kurslar gibi kapasite geliştirici eğitimlere toplam 2.730 genç katılmıştır.

Yüz boyama, resim, çocuk oyunları, tanıtım günleri, okuma kampanyası, fotoğrafçılık, gazetecilik, yazarlık, gazete dizgisi, diksiyon atölyeleri, söyleşi programları ve GAPGENÇ Festivali gibi sosyal-kültürel faaliyetlere yaklaşık 1.600 kişi katılmıştır.

3.823 genç tarafından okul boyama, müzik dinletisi, proje hazırlama eğitimleri, konferanslar ile kitap dağıtımı gibi toplumsal kalkınma faaliyetleri yürütülmüştür.

Mesleki eğitim kursları, GAP İçin Girişimcilik ve Yaratıcılık Projesi, özel yetenek-YGS ve LYS sınavları çalışmaları ile toplam 192 gence ulaşılmıştır.

Ulusal Ajans tarafından desteklenen, 1 Şubat 2013-1 Ekim 2013 tarihleri arasında uygulanan 19.000 Avro bütçeli Eylem 5.1 Köyümün Okuyan Gençliği Projesi kapsamında gençlere okuma alışkanlığı ve mizanpaj eğitimleri verilmiştir.

Ulusal Ajans tarafından desteklenen 1 Ocak 2013-31 Aralık 2013 tarihleri arasında uygulanan 15.000 Avro bütçeli Avrupa Gönüllü Hizmeti Projesi kapsamında gençler Makedonya ve Romanya'ya gönderilmiştir.

Uygulanan projelerle toplam 1.512 gence ulaşılmıştır.

Şanlıurfa Gençlik ve Kültür Evi

İlk aylık dönemde bağlama, keman, bilgisayar, proje yazma, iletişim ve beden dili, müzakere ve arabuluculuk, ayrımcılıkla mücadele kursları açılmış olup bu kurslara 201 kişi devam etmiştir.

Şanlıurfa Gençleri Güçlendirme Projesi kapsamında 2-5 Ocak 2013 tarihleri arasında Bozova ÇATOM'da, 8-14 Ocak 2013 tarihleri arasında Ahmet Yesevi ÇATOM'da, 9-11 ile 24-25 Ocak 2013 tarihleri arasında Suruç ÇATOM'da, 16-17 Ocak 2013 tarihleri arasında Parmaksız ÇATOM'da eğitim modülleri uygulanmıştır. Söz konusu eğitimlerden 67 kişi faydalanmıştır.

Eğitim ve değişim programları kapsamında 5 Şubat 2013 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Mersin'in Silifke ilçesinde düzenlenen Kamp Liderliği Eğitimi'ne 1 genç, 12 Şubat 2013 tarihinde Habitat Gençlik Derneği tarafından Samsun'da düzenlenen Paramı Yönetebiliyorum Eğitimi'ne 1 genç, 22 Şubat 2013 tarihinde Akdeniz Kalkındırma ve Eğitim Derneği tarafından Adana'da düzenlenen Genç İşsizliği Çalıştayı'na 1 genç katılım sağlamıştır.

14-15 Mart 2013 tarihleri arasında Türkiye Aile Planlaması Vakfı tarafından düzenlenen Kadın Sağlığı Eği-

tim Programı kapsamında eğitici eğitimi alan 3 genç tarafından Ergenlik Dönemi Değişimleri Eğitimi Suruç ÇATOM'da verilmiştir. Söz konusu eğitimler 25 ve 29 Mart 2013 tarihlerinde Gençlik Evi'nde de gerçekleştirilmiştir.

İl Asistanının istifa etmesinden dolayı çalışmalar 4 ay durmuştur. Yeni İl Asistanı Aralık 2013'te göreve başlamıştır.

Şırnak Gençlik ve Kültür Evi

2013 yılında 2.865 kız, 3.010 erkek toplam 5.875 genç faaliyetlere katılmıştır.

Yıl içinde 46 kız, 57 erkek değişim programlarına katılım sağlamıştır.

Bilgisayar, İngilizce, Photoshop, Autocad, keman, resim, gitar, bağlama, YGS, LYS, KPSS, teship ve bilgisayarlı muhasebe gibi kapasite geliştirici eğitimlere toplam 1.475 genç katılmıştır. Müzik dinletisi, kadınlar günü etkinliği, film gösterimleri, resim ve sergi çalışmaları, spor turnuvaları gibi sosyal-kültürel faaliyetler yapılmış olup, bu faaliyetlerden toplam 1.275 kişi faydalanmıştır.

Yürütülen; fidan dikimi, kitap kampanyası, okul boyama, giyim kampanyası gibi toplumsal kalkınma faaliyetlerinden yaklaşık 1.870 genç faydalanmıştır.

Kurs eğitimleri ve Toplum Yararına Çalışma Programı kapsamında toplam 43 genç istihdam edilmiştir.

1.2.1.5. Çocuklara Yönelik Çalışmalar (Çocuk Okuma Odaları / Çocuk Oyun Odaları ve Cheetos Çocuk Gelişim Merkezleri)

Proje 2002 yılında GAP Bölgesi'ndeki eğitim hizmetlerinin çeşitlendirilmesi çalışmalarına katkıda bulunmak ve çocukların bilişsel, duygusal, kişisel ve sosyal gelişimlerini desteklemek amacıyla başlatılmıştır.

Proje kapsamında GAP Bölgesi'ndeki kentsel yerleşimlerin aşırı göç alan ve sosyo-ekonomik açıdan yoksul ve yoksun olan mahallelerindeki okul çağındaki çocukların ders çalışabilecekleri, kitap okuyabilecekleri, araştırma yapabilecekleri ve sportif, kültürel, sanatsal faaliyetlerden yararlanabilecekleri Çocuk Okuma Odaları oluşturulmaktadır. Yine Proje kapsamında kentsel alanlardaki Çok Amaçlı Toplum Merkezleri bünyesinde de Çocuk Okuma Odaları açılmaktadır.

Okuma odalarında; Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi, Bilgisayar, genel kültür, meslek tanıtımı, kütüphane, kitap okuma, çocuk hakları ve yurttaşlık, rehberlik, psikolojik danışmanlık, müzik, resim, el işi, masa tenisi, sağlık, kendini keşfet, bilgi yarışmaları, serbest okuma, oyun, şiir yarışması, pantomim, ödev yapma, bahçe oyunları, sanat etkinlikleri ve tiyatro çalışmaları yapılmaktadır.

i) Eğitim Faaliyetleri:

7-14 yaş grubuna yönelik olarak çeşitli eğitim faaliyetleri (etüt, okul derslerine takviye, SBS kursu, bilgisayar eğitimi vb.) düzenlenmektedir.

İlköğretim çağındaki öğrenciler, performans ödevleri ve araştırma projeleri için bilgisayara ve kütüphaneye ihtiyaç duymaktadır. Ancak ev ortamlarında ve buldukları il ve ilçelerde internet ve kütüphane olanaklarının sınırlı olması ya da hiç olmaması araştırma yapmalarını engellemektedir. Gelişim Merkezleri, öğrencilerin bilgisayar aracılığıyla internet ortamında araştırma yapmalarına, yine gelişim merkezlerinde bulunan kütüphanelerdeki kitap ve ansiklopedileri kaynak olarak kullanmalarına imkan sağlamaktadır. Böylece çocuklar hem ödevlerini en verimli biçimde yerine getirmekte, hem de dünyanın her yerindeki bilgiye anında ulaşarak teknolojik olanaklardan yararlanmaktadır.

Gelişim Merkezleri'nde yürütülen eğitim faaliyetlerine katılan çocukların okul başarılarında artış olduğu, bu artışla birlikte kendilerine olan güvenlerinin artarak olumlu toplumsal davranışlar kazandığı hem okul öğretmenleri hem de çocukların aileleri tarafından ifade edilmektedir.

ii) Sosyal Faaliyetler:

Sosyal faaliyetler ile çocukların sorumluluk alma ve yerine getirme alışkanlıkları kazanması, birlikte çalışma, grup içinde görev alması, özgüven duygusunun gelişmesi, çevrelerindeki insanlarla iyi iletişim içe-

risinde olması, sahip oldukları yetenekleri keşfetme ve ilerletmenin çabası içerisine girmesi, araştırmayı öğrenmesi, yeni fikirlere sahip olarak sorgulayabilme yeteneğine sahip olabilmesi amaçlanmaktadır.

iii) Sportif Faaliyetler:

Sportif faaliyetler ile çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişiminin sağlanması, bedensel enerjinin ve duygusal gerilimin boşaltılması, özgüvenin ve sorumluluk alma yetisinin gelişmesi, takım sporlarında paylaşmayı, yardımlaşmayı, takım halinde hareket ederken bireysel hırsların takımın önüne geçmesini kontrol etmesi amaçlanmaktadır.

iv) Ailelere Yönelik Faaliyetler:

Çocuklara yönelik gerçekleştirilen faaliyetlere aileler de dahil edilmektedir. Yoksul aileler, sorunlu çocukları olan aileler ilgili kuruluşlara yönlendirilmektedir. Ailelere özellikle annelere okuma-yazma, ana-çocuk sağlığı gibi eğitimler verilerek bilgilenmeleri sağlanmaktadır. Hane ziyareti ve veli toplantıları yapılmaktadır. Gerekli durumlarda (ekonomik yetersizlik, özürüllük vb.) aileler ilgili kurumlara (SYDV, Sosyal Hizmetler vb.) yönlendirilmektedir. Sağlık eğitimleri çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde yürütülmektedir.

v) Okul Öncesi Programlar:

Çocuk gelişiminde önemli yeri olan bu programlar 5-6 yaşındaki çocuklara yönelik uygulanmaktadır.

Okul öncesi programlar kapsamında; sosyal gelişim, zihinsel gelişim ve psiko-motor gelişimin desteklenmesi yönünde faaliyetler yapılmaktadır. Bu faaliyetler, renk kavramı, şekil kavramı, zıt kavramlar, sayı kavramları, kesme-yapıştırma çalışmaları, beslenme alışkanlığının kazandırılması, temizlik alışkanlığının kazandırılması, çeşitli konularda (bitkiler, hayvanlar, doğa vb) film gösterimi, pandomim, drama, tiyatro çalışmaları, Türkçe dil etkinliği, müzik ve serbest zaman oyun etkinlikleridir.

Bölge illerinde halen 16 Çocuk Okuma Odası (ÇOO), 10 Çocuk Gelişim Merkezi (ÇGM) ve okul öncesi 10 Çocuk Oyun Odası (Ç.Oyun O.) faaliyet göstermektedir. Bu odaların 10 tanesi Frito-Lay Türk Firması tarafından açılmıştır.

Tablo 29: Bölge'deki Çocuk Okuma Odaları/Oyun Odaları ve Cheetos Çocuk Gelişim Merkezlerinin İl Bazında Dağılımı (2013)

İl	Adı	Grup Programları	Okul Öncesi Eğitim	Açık Kapı Programları
Adıyaman (3)	Adıyaman Çocuk Gelişim Merkezi: (Frito Lay tarafından desteklenmektedir.) Açık kapı, sosyal ve kültürel faaliyetler yürütülmüştür. Bilgisayar, okul öncesi, bağlama, el sanatları, masa tenisi, dart, kütüphane, etüt programları yürütülmektedir.	572	40	1.814
	Adıyaman Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde okul öncesi hizmeti eğitici sorunu nedeniyle verilememektedir.	-	-	-
	Gölbaşı Çocuk Gelişim Merkezi: (Frito Lay tarafından desteklenmektedir.) SBS hazırlık, folklor, resim, el sanatları, müzik, masa tenisi, satranç, basketbol, futbol, eskrim, tüytop, hentbol, bilgisayar programları yürütülmektedir.	311	-	192
Batman (2)	Batman Çocuk Gelişim Merkezi: (Frito Lay tarafından desteklenmektedir.) Bilgisayar, okul öncesi, fen ve teknoloji, matematik, SBS hazırlık, Türkçe, tüm dersler, sağlık eğitimi, müzik, resim, tiyatro, masa tenisi, satranç ve rehberlik kursları yürütülmektedir.	441	35	180
	Yeşiltepe Çocuk Okuma Odası : Drama, sağlık, halk oyunları ve bilgisayar kursları ÇATOM bünyesinde hizmet vermektedir. Açık kapı programları uygulanmaktadır.	76	44	-
Diyarbakır (6)	Silvan Çocuk Gelişim Merkezi: (Frito Lay tarafından desteklenmektedir.) Okul öncesi, bilgisayar, SBS matematik, Türkçe, etüt, rehberlik, folklor, izcilik, karate kursları uygulanmaktadır.	413	46	15
	Diyarbakır 5 Nisan Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde okul öncesi ve etüt hizmeti verilmektedir.	-	45	-
	Diyarbakır Fatihpaşa Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde okul öncesi ve etüt hizmeti verilmektedir.	15	30	-
	Diyarbakır Ziya Gökalp Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde okul öncesi hizmeti verilmektedir.	-	40	-
	Çermik Çocuk Okuma Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir. Gitar ve tiyatro kursları yürütülmüştür.	-	18	-
	Huzurevleri Çocuk Okuma Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir. Etüt ve bilgisayar programları uygulanmaktadır.	-	33	300
Gazi- antepe (1)	Gaziantep Çocuk Okuma Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	-	17	-
Kilis (3)	Kilis Çocuk Gelişim Merkezi: Okul öncesi, tüm dersler, SBS matematik, bağlama, gazete, fotoğraf, masa tenisi, satranç, futbol, ödev- araştırma, kitap okuma saati uygulanmaktadır.	321	16	268
	Ekrem Çetin Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	15	12	-
	İslambey Çocuk Okuma Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	-	15	-

İl	Adı	Grup Programları	Okul Öncesi Eğitim	Açık Kapı Programları
Mardin (10)	Nusaybin Çocuk Gelişim Merkezi: (Frito Lay tarafından desteklenmektedir.) Okul öncesi eğitim, çocuk hakları, bilgisayar, fen teknolojileri, İngilizce, matematik, Türkçe, hayat bilgisi, folklor, modern danslar, gitar, tiyatro, masa tenisi, satranç, el sanatları etkinlikleri yapılmaktadır.	488	-	142
	Kızıltepe Çocuk Gelişim Merkezi: (Frito Lay tarafından desteklenmektedir.) Okul öncesi eğitim, çocuk hakları, bilgisayar, fen teknolojileri, İngilizce, matematik, Türkçe, hayat bilgisi, masa tenisi etkinlikleri yapılmaktadır.	289	34	-
	Nusaybin Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir. Okul öncesi programı devam etmektedir.	-	-	-
	Kızıltepe Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	34	-	-
	İstasyon Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmeti verilmektedir. Kitap okuma, ödev yapma, sesiz sinema, sosyal beceri öğretimi faaliyetleri yapılmaktadır.	-	25	-
	Mazıdağı Çocuk Oyun Odası: Okul öncesi ve etüt çalışmaları yapılmaktadır.	77	-	-
	Ömerli Çocuk Gelişim Merkezi: (Frito Lay tarafından desteklenmektedir.) Okul öncesi, bilgisayar, Türkçe, tüm dersler, matematik, folklor, gitar, tiyatro, masa tenisi, satranç, basketbol, tekvando, tenis faaliyetleri yürütülmektedir.	261	27	77
	Midyat Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	30	-	-
	Gül Medrese Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	35	-	-
Meydanbaşı Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	25	-	-	
Siirt (2)	Siirt Çocuk Gelişim Merkezi: (Frito-Lay tarafından desteklenmektedir.) Bilgisayar, satranç, müzik, halk oyunları, resim, Türkçe ve etüt faaliyetleri yürütülmektedir.	189	40	55
	Siirt Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir. Okul öncesi programı devam etmektedir.	-	25	-
Şanlıurfa (6)	Siverek Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir. Açık kapı, matematik, Türkçe, Sosyal etkinlikler gerçekleştirilmektedir.	90	15	-
	Şanlıurfa Ahmet Yesevi Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	35	-	-
	Viraneşehir Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	-	18	-
	Ceylanpınar Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	60	-	-
	Hilvan Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	30	-	-
	Hilvan Çocuk Gelişim Merkezi: (Frito Lay tarafından desteklenmektedir.) Bilgisayar, İngilizce, gitar, masa tenisi, basketbol, futbol kursları verilmektedir.	302	-	-
Şırnak (3)	Şırnak Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	18	-	-
	Cizre Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	64	-	-
	İdil Çocuk Oyun Odası: ÇATOM bünyesinde hizmet verilmektedir.	11	-	-
Toplam		4.202	575	3.043

2013 yılı içinde gerçekleştirilen önemli faaliyetler şunlardır:

- ÇGM'lerin demirbaş ve faaliyetlerde kullandıkları eksik malzemeler tespit edilmiş, satın alım süreci tamamlanmış ve merkezlere teslimi yapılmıştır.
- Kilis GAP Çocuk Gelişim Merkezi tarafından organize edilmekte olan "ÇGM'ler Arası Satranç Turnuvası" 29 Mayıs-2 Haziran 2013 tarihleri arasında Kilis'te gerçekleştirilmiştir.
- Frito-Lay çalışanları ve şirket tarafından yürütülen burs projesi kapsamında toplam 74 kız çocuğuna burs verilmektedir.
- Mardin İli Kızıltepe İlçesi'nde Cheetos Çocuk Gelişim Merkezi açılmıştır.
- Malatya'da düzenlenen masa tenisi turnuvasında Batman ÇGM'den bir öğrenci Bölge birincisi olmuştur.
- Proje kapsamında Aralık ayı içinde yıl sonu koordinasyon toplantısı yapılmıştır. Toplantıya GAP, TKV ve Frito-Lay yetkilileri ile Bölge'de faaliyet gösteren 10 ve Kocaeli-Sudiye'de faaliyet gösteren 1 olmak üzere toplam 11 Çocuk Gelişim Merkezi sorumlusu katılmıştır.

- Ailelere yönelik Anne Çocuk Eğitimi, Sağlık Eğitimi, Rehberlik, Okuma-Yazma ve El Sanatları başta olmak üzere 11 program uygulanmış olup, 764 veliye ulaşılmıştır.
- ÇGM'lerde özel gün kutlamaları, geziler ve film gösterimleri yapılmıştır.
- Kasım ayı içinde ÇGM'lerde AKUT uzmanı tarafından İlk Yardım ve Sivil Savunma Eğitimleri verilmiştir.
- Eylül-Kasım döneminde "Arı Maya" tiyatro oyunu ÇGM'lerde gerçekleştirilmiştir.
- 6-8 Kasım 2013 tarihleri arasında İstanbul'da yapılan Türkiye Masa Tenisi 1. Lig Müsabakalarına Batman ÇGM masa tenisi ekibi katılmıştır.
- Kilis ÇGM'de Dünya Çocuk Hakları Günü Şenliği gerçekleştirilmiş ve Merkez bahçesinde günün anlam ve önemini anlatan duvar boyamaları yapılmıştır.
- Kilis ÇGM satranç takımı, il düzeyinde yapılan satranç turnuvasında il birinciliği ve ikinciliği elde etmiştir.

• Siirt ÇGM tarafından "Ağız ve Diş Sağlığı Günleri" düzenlenmiş ve diş fırçası ve macunu dağıtılmıştır.

• Ömerli ÇGM Satranç Takımı, 2013-2014 Eğitim Öğretim yılında Mardin Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün Ömerli ilçesinde yapmış olduğu Küçük Kızlar, Küçük Erkekler, Yıldız Kızlar, Yıldız Erkekler, Genç Kızlar ve Genç Erkekler Satranç Turnuvasına dört kategoride 6 sporcu ile katılmıştır. Katılan sporcular; 2 Altın, 1 Gümüş ve 2 Bronz olmak üzere toplam 5 madalya almıştır.

• Hilvan ÇGM'den bir öğrenci, Şanlıurfa'da Avea işbirliğiyle yapılan futbol seçmelerinde, İspanya'nın ünlü kulübü Barcelona'ya 1 haftalığına eğitime gitmeye hak kazanmıştır.

• Hilvan ÇGM'den bir öğrenci, Hilvan'da düzenlenen Kick-Boks Hilvan Kaymakamlık Kupası'nı kazanmıştır.

• Hilvan ÇGM Folklor Ekibi, halk oyunları yarışmasında il bazında ikincilik elde etmiştir.

• ÇGM'lerin tamamında bu dönemde ağırlıklı olarak ders destek programları, kitap bağıışı, ağaç dikimi, uçurtma şenliği, 19 Mayıs ve 23 Nisan kutlamaları, SBS kursları, tiyatro, sinema, müzik dinletileri, müze ve tarihi mekanlara gezi, aile ve çocuklara yönelik rehberlik, aile haftası ile ilgili yapılan konferanslar, sevgi kaynaşma çayları, sağlık taramaları, hukuk eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

1.2.1.6. GAP Bölgesi Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi

Proje, Kadir Has Üniversitesi ve Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği işbirliği ile yürütülmektedir. Projenin temel amacı KSS uygulaması gerçekleştiren yerel, ulusal ve çok uluslu şirketlerin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne yönelik projelerini artırmaları ve bu konuda sosyal kalkınma uygulamaları gerçekleştiren GAP İdaresi çalışmalarını konusunda stratejik bir bilinç oluşmasını sağlamaktır.

Proje aracılığı ile;

- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan özel sektör kuruluşlarında KSS bilinci oluşturulması,
- Ulusal ölçekte faaliyet yürüten ulusal ve çok uluslu firmaların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yapılacak KSS çalışmaları konusunda bilgilenmelerinin sağlanması,
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde uygulanan KSS projelerinin artmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

2013 Yılında Gerçekleştirilen Önemli Faaliyetler

Şubat ayında Avrupa KSS Ödülleri Türkiye ayağı kapsamında GAP İdaresi Başkanı Sadrettin KARAHOCAGİL Jüri Üyesi yapmıştır. GAP Bölgesi ve yapılan çalışmalar konusunda sunum gerçekleştirilmiştir.

Mayıs ayında GAPGENÇ Festivali programı altında Gençlerin Sosyal Sorumluluk Proje Yarışması ve Sosyal Sorumluluk Paneli gerçekleştirilmiştir.

- Yarışma kapsamında duyurular yapılmış ve Türkiye'den 25 proje başvurusu alınmış, 3 projeye özel sektör kuruluşları tarafından toplam 15.000 TL fon desteği sağlanmıştır.

- Sosyal Sorumluluk Paneli 10 Mayıs 2013 tarihinde Adıyaman'da gerçekleştirilmiştir. Panelde Türkiye KSS Derneği, Banvit ve StatKraft yetkilileri katılmış ve şirketlerinin KSS uygulamaları konusunda bilgi vermişlerdir.

6 Aralık 2013'te İstanbul'da gerçekleştirilen "KSS Pazar Yeri Etkinliği" kapsamında GAP İdaresi, Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi ile GAP-Cheetos Çocuk Gelişim Merkezleri Projesi kapsamında işbirliği yapan Frito-Lay Türkiye stant açmıştır. Yine aynı etkinlik kapsamında GAP İdaresi, Kadir Has Üniversitesi ve KSS Derneği arsında işbirliği protokolü imzalanmıştır.

1.2.1.7. Sağlıklı Göz ve Eğitimde Başarı Projesi

Çocukların görme kusurlarının en aza inmesini sağlamak, göz kusuru nedeni ile eğitimden yeteri kadar yararlanamayan öğrencilerin başarı seviyesini artırmak amacıyla bu proje uygulanmaktadır. Ayrıca ileride kalıcı göz kusuruna neden olacak basit göz hastalıkları erken teşhis ve tedavi ile önlenmektedir. Proje McDonald's Çocuk Vakfı desteği ile yürütülmektedir.

2003 yılında Şanlıurfa'da başlatılan, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Adıyaman illerinde uygulanan proje 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Batman'da devam etmektedir. Batman'da taramadan geçen çocuk sayısı 5.000'dir.

Projenin başından bu yana 5 ilde toplam 98.700 çocuğa ulaşılmıştır.

1.2.2. Eğitim Koordinatörlüğünün Proje ve Faaliyetleri

1.2.2.1 Tarımda Çalışanların Sağlığı Araştırması

5 Nisan 2012 tarihinde Harran Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Başkanlığı ve Halk Sağlığı Uzmanları Derneği ile işbirliği yapılarak 40 kadın ve 40 erkek tarım işçisine yönelik eğitim gerçekleştirilmiştir. Söz konusu eğitimde tarımda çalışanların maruz kalabileceği hastalıklara yönelik bilgilendirme yapılmış, bunlardan korunma yolları anlatılmış ve maske, eldiven vb. koruyucu araç-gereç dağıtılmıştır.

Yine 5 Nisan 2012 tarihinde GAP İdaresi'nde çalışan ziraat mühendisleri ve sosyal bilimcilere yönelik "Tarım Sektöründe Güvenlik Kültürü" konulu eğitim çalışmasına 20 kişi katılmıştır.

6-7 Nisan 2012 tarihlerinde Harran Üniversitesi Halk

Sağlığı Ana Bilim Dalı Başkanlığı ve Halk Sağlığı Uzmanları Derneği ile işbirliği yapılarak "Tarımda Çalışanların Sağlığı ve Güvenliği" konulu bir sempozyum düzenlenmiştir. Söz konusu sempozyum kapsamında tarım işçilerinin maruz kaldığı hastalıklar ve bu konularda tarım işçilerinin bilgilendirilmesi/eğitilmesine yönelik konular tartışılmıştır. Türkiye'de alanında ilk olan sempozyum verimli geçmiştir.

Sempozyumu takiben yapılan görüşmeler sonrasında Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Başkanlığı'nca tarımda çalışanların sağlığı ve güvenliğine ilişkin bir araştırma projesi hazırlanmış ve proje GAP İdaresi 2013 Yılı Yatırım Programı'na alınmıştır.

2013 Yılında Gerçekleşen Çalışmalar:

- Proje ön hazırlık toplantısı 8 Ocak 2013 tarihinde, GAP İdaresi Başkanlığı Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. Toplantıya GAP İdaresi yetkilileri ile Harran Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'ndan proje ile ilgili yetkililer katılmıştır. Toplantıda araştırma ile ilgili yapılacaklar gözden geçirilmiş ve bilgi paylaşımında bulunulmuştur.

- 22 Ocak 2013 tarihinden itibaren ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile kolluk kuvvetlerine resmi yazı ile bilgi verilmiş ve yazışmalar yapılmıştır.

- 29 Ocak 2013 tarihinde Şanlıurfa El-Ruha Otel'de, ilgili bakanlıklar, bölge üniversiteleri, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, Halk Sağlığı İl Müdürlükleri ve Sağlık İl Müdürlükleri'nden gelen ilgililerin katılımı ile Çalışma Grubu ve Yönlendirme Komitesi Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

- 22 Şubat 2013 tarihinde TÜİK tarafından örneğe seçilmemiş Şanlıurfa Ulubağ Köyü'nde ön deneme yapılarak soruların çalışıp çalışmadığı kontrol edilmiştir. Ön deneme sonrasında örnek büyüklüğüne göre soru kağıtları çoğaltılmıştır.

- 26-29 Şubat 2013 tarihleri arasında Harran Üniversitesi Yenişehir Kampusu Morfoloji Salonunda bölge üniversitelerinden gelen 61 öğrenciye anketör eğitimi verilmiştir.

- 28 Şubat 2013 tarihinde 9 ilden gelen il koordinatörleri anketör öğrencilerle tanıştırılmış ve saha öncesi son toplantı yapılmıştır.

- 28 Şubat 2013 tarihinde anketör eğitimi alan öğrenciler gruplara ayrılarak, TÜİK tarafından örneğe seçilmemiş Şanlıurfa'nın Çamlıdere Köyü'nde ön deneme yapmıştır.

- Yapılan anketör eğitiminin ardından Mart 2013'te gruplar saha çalışmalarına başlamıştır.

- 31 Mart 2013 tarihi itibarıyla araştırmanın birinci aşaması olan tarım ve hayvancılıkla uğraşan ailelerin genel sağlık durumu, TÜİK tarafından seçilen örnek çerçevesinde tamamlanmış, veri girişleri başlamıştır.

- Araştırmanın ikinci aşaması olan zirai ilaç satışı yapan firmalara yönelik anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

- Veri girişleri tamamlanmış, taslak rapor ve araştırmanın bulgularına dayalı taslak eylem planı hazırlanmıştır.

- Araştırma bulgularına dayalı olarak hazırlanan, kırsal alanda yaşayan yetişkinleri hedefleyen Sağlık Okur-Yazarlığı Eğitim Modülü'nün oluşturulmasına yönelik bir proje önerisi hazırlanmış, bu modül 2014 Yılı Yatırım Programı'na alınmıştır.

- Araştırma raporu ve eylem planı ile ilgili yapılacak çalışmaya davet edilecek kurum ve kuruluşların listesi çıkarılmış, çalıştayın taslak programı hazırlanmış ve çalıştayın 24-25 Şubat 2014'te gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

1.2.2.2. Su Mutluluğumuz Olsun, Su Hayattır, Hayatta Kalalım Projesi

GAP İdaresi, Şanlıurfa Valiliği ve Şanlıurfa İl Emniyet Müdürlüğü işbirliğiyle uygulanan projenin amacı; Şanlıurfa Merkez ve ilçelerinde sulama kanallarında, baraj göletlerinde, nehirlerde bilinçsizlik, tedbirsizlik ve imkansızlıktan kaynaklanan sebeplerle gerçekleşen ölümlerin engellenmesidir. Proje, Şanlıurfa Emniyet Müdürlüğü Su Altı Grup Amirliği koordinasyonunda uygulanmıştır.

2013 Yılında Gerçekleşen Önemli Faaliyetler

- 1 Nisan-15 Haziran 2013 tarihleri arası (okullar kapanana kadar olan dönem) aşamasında kara noktalara yakın bölgelerde bulunan hedef okullara hitaben üst yönetici, çocuklar ve diğerleri olmak üzere hazırlanan 3 ayrı görsel sunum yapılarak eğitici ve önleyici eğitimler verilmiş, el broşürleri, afişler dağıtılmış, okullarda hedef kitleye birinci derecede ulaşma imkânı oluşturulmuş; başta ana-baba olmak üzere öğretmen, muhtar, hekim, imam, kanaat önderi kişilere bilinçlendirme, koruma ve kollama misyonu yüklenerek sorumlulukları hatırlatılmıştır.

- Boğulma vakalarında ve eğitim çalışmalarında kullanılmak üzere 2 araç satın alınmıştır.

- Proje kapsamında yapılan çalışmalar yoluyla her yıl Ocak-Haziran döneminde boğulma vakası 25 iken, 2013 yılı içinde aynı dönemde boğulma vakalarında %35'lik bir azalma olmuş ve boğulan kişi sayısı 16'ya düşmüştür. Her yıl Haziran-Ekim döneminde ortalama boğulma vakası 33 iken 2013 yılı aynı döneminde, bu sayı 10'a düşmüştür.

- Aralık 2013 itibarıyla sona eren proje kapsamında oluşan kamuoyu etkisiyle Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nce Şanlıurfa Harran sulama kanallarına 357 km ve Şanlıurfa-Mardin-Ceylanpınar sulama hattına 200 km olmak üzere toplam 561,55 km tel örgü çektirilmiştir.
- Sulama birliklerinin maddi destekleri ile içinden yerleşim bölgelerinin geçtiği sulama kanallarında ve köprü geçişlerinde bulunan hava paylarına beyaz zemin üzerine fosforlu kırmızı yazıyla "KANALA GİRMEK ÖLÜMCÜL VE YASAKTIR, 182 TL Para Cezası" konulu uyarı levhaları yazdırılarak belirlenen kara noktalara sabitlenmiştir.
- Sulama birliklerinin katkısıyla ucunda 20 metre halat

bulunan 40 adet can simidi belirlenen kara noktalara acil durumlarda kullanılmak üzere emniyet müdürlüğü devriye ekiplerine, il jandarma devriye ekiplerine, sulama birlik görevlilerine, muhtarlara ve köy kahvelerine dağıtılmış, kullanılması ile ilgili gerekli eğitimler verilmiştir.

- Sulama birliklerinin maddi desteği ile 160 adet proje görselindeki uyarı levhaları belirlenen kara noktalara dikilmiştir.

• Proje kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda boğulma vakalarında 2013 yılında %70'lik bir azalma meydana gelmiştir.

Mutlulukların
dalga dalga
yayılması
için

tarihi
coşkuyla
yazdık

1.3. ÇEVRE, FİZİKSEL GELİŞME VE YEREL YÖNETİMLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.3.1. Yerel Yönetimler Koordinatörlüğü Tarafından Yürütülen Çalışmalar

1.3.1.1. GAP Bölgesi Hâlihazır Harita Yapımı

Bugüne kadar bölge belediyelerinden 104 adedinin hâlihazır haritası GAP İdaresi tarafından yaptırılmıştır. Bunun dışında 15 adet proje alanı ve aynı yerleşimleri kapsayan haritalar da yaptırılmış bulunmaktadır. Yaptırılan harita çalışmalarının toplam yüzölçümü yaklaşık 172 bin hektardır.

GAP İdaresi ve İller Bankası Genel Müdürlüğü arasında 8 Temmuz 2010 tarihinde düzenlenen Teknik İşbirliği Protokolü kapsamında; aşağıda isimleri yazılı olan yerleşim yerlerinin ihalesi İller Bankası A.Ş. tarafından yapılmış olup, yerleşim yerlerinin çalışmalarına ait son durum aşağıda belirtilmiştir.

Ayrıca belediye ve diğer kuruluşlarca ihale edilen yaklaşık 4.000 hektarlık 13 adet hâlihazır harita alımı için ilgili kuruluşlara kontrollük ve danışmanlık hizmeti verilmiştir. Hazırlanan haritalar GAP İdaresi tarafından onaylanarak, ilgili kuruluşlara teslim edilmiştir.

Tablo 30: Gerçekleştirilen Harita Çalışmaları (2010-2013)

Yılı	Sıra No	Harita Alım Yeri	İli	Son Durum
2010	1	Karkamış	Gaziantep	Tamamlandı
	2	Yalım	Mardin	Tamamlandı
	3	Gökçebağ	Siirt	Tamamlandı
	4	Kurtalan	Siirt	Tamamlandı
	5	Şenköy	Mardin	Tamamlandı
	6	Lice	Diyarbakır	Tamamlandı
	7	Şölen	Diyarbakır	Tamamlandı
	8	Ayran	Şanlıurfa	Tamamlandı
	9	Argıl	Şanlıurfa	Tamamlandı
	10	Ulyatır	Gaziantep	Tamamlandı
	11	Musabeyli	Kilis	Tamamlandı

Yılı	Sıra No	Harita Alım Yeri	İli	Son Durum
2011	12	Kocatepe	Gaziantep	Tamamlandı
	13	Kayabağlar (Kurtalan)	Siirt	Tamamlandı
	14	Sürgücü (Savur)	Mardin	Tamamlandı
	15	Hazro	Diyarbakır	Tamamlandı
	16	Midyat	Mardin	Tamamlandı
	17	Acırlı	Mardin	Tamamlandı
	18	Bayrambaşı (Silvan)	Diyarbakır	Tamamlandı
	19	Karalar (İdil)	Şırnak	Tamamlandı
	20	Balveren	Şırnak	Tamamlandı
	21	Hilal (Uludere)	Şırnak	İhale edildi, devam ediyor
	22	Merkez	Batman	İhale edildi, devam ediyor
	23	Ambar (Bismil)	Diyarbakır	İhale edildi, devam ediyor
	24	Kılavuz (Dargeçit)	Mardin	İhale edildi, devam ediyor
	2012	25	Gökçe (Kızıltepe)	Mardin
26		Karacadağ	Diyarbakır	Tamamlandı
27		Bölükyayla	Adıyaman	Tamamlandı
28		Kesmetepe	Adıyaman	Tamamlandı
29		Şambayat	Adıyaman	Tamamlandı
30		Köseceli (Besni)	Adıyaman	Tamamlandı
31		Siverek	Şanlıurfa	İhale edildi, devam ediyor
32		Sincik	Adıyaman	İhale edildi, devam ediyor
2013	33	Ceylanpınar	Şanlıurfa	İhale edildi, devam ediyor
	34	Kızıltepe	Mardin	İhale edildi, devam ediyor
	35	Gözpınar	Siirt	İhale çalışmaları başlatıldı
	36	Polateli OSB	Kilis	İhale çalışmaları başlatıldı
	37	Yavuzeli	Gaziantep	İhale çalışmaları başlatıldı
	38	Yeşilli	Mardin	İhale çalışmaları başlatıldı
	39	Güçlükonak	Şırnak	İhale çalışmaları başlatıldı
	40	Sason	Batman	İhale çalışmaları başlatıldı
	41	İdil	Şırnak	İhale çalışmaları başlatıldı
	42	Kömür (Merkez)	Adıyaman	İhale çalışmaları başlatıldı
	43	Mardin	Merkez	İhale çalışmaları başlatıldı
	44	Siirt	Merkez	İhale çalışmaları başlatıldı

2014 yılı için, ihalelerden artan ödenekler çerçevesinde yeni hâlihazır harita işleri planlanabilecektir.

1.3.1.2. İmar Planı

Proje; insan, toplum ve çevre ilişkilerinde toplum hayatını yakından etkileyen fiziksel çevreyi sağlıklı bir yapıya kavuşturmak, yatırımların yer seçimlerini, gelişme eğilimlerini yönlendirerek, toprağın korunma ve kullanma dengesini rasyonel biçimde belirlemek için tasarlanmıştır. Bu bağlamda, GAP Bölgesi'ndeki belediyelerde sağlıklı kentleşme ve düzenli gelişme sağlanacak, gelecekte yapılacak altyapı projelerine altlık teşkil edilebilecektir.

Proje ile öncelikle hâlihazır haritaları GAP İdaresi'nce yaptırılan gelişme potansiyeli yüksek olan kentsel

yerleşmeler ile yeni kurulan belediyelerin ve imar planlarının yenilenmesine ihtiyaç duyulan diğer belediyelerin 1/5.000 ölçekli nazım imar ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planlarının üretilmesi hedeflenmiştir.

GAP İdaresi tarafından 1993-2013 yılları arasında toplam 69 adet yerleşimin 1/5.000 ölçekli nazım imar ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planları ile planlamaya esas Jeolojik Etüt Raporları tamamlanmış ve ilgili kurumlarca onaylanmıştır.

2013 yılı sonu itibarıyla;

- GAP İdaresi tarafından ihale edilerek yaptırılan Mağaracık (Polateli-Kilis) imar planı tamamlanmıştır.
- Hani imar planı 2 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Belediye Meclisince onaylanmıştır.
- İller Bankası A.Ş. ile GAP İdaresi arasında imzalanmış olan 8 Temmuz 2010 tarihli Teknik İşbirliği Protokolü kapsamında ihalesi öngörülen Sakçagözü

(Gaziantep), Uzungeçit (Şırnak), Beşiri (Batman), Çermik (Diyarbakır), Samsat (Adıyaman) Karkamış (Gaziantep), Lice (Diyarbakır), Şölen (Diyarbakır), Şenköy (Mardin), Ayrar (Şanlıurfa), Çakırhöyük (Adıyaman), Gercüş (Batman), Hazro (Diyarbakır), Kocaköy (Diyarbakır), Mazıdağı (Mardin) ve Kumçatı (Şırnak) olmak üzere toplam 16 yerleşimin kent bütünü imar planı çalışmaları, planlamaya esas jeolojik etüt raporları ve ihale çalışmaları devam etmektedir.

1.3.2. Altyapı Koordinatörlüğü Tarafından Yürütülen Proje ve Faaliyetler

1.3.2.1. Adıyaman Düzenli Depolama Alanı Yapımı

Proje; Adıyaman Belediyeler Birliği bünyesinde bulunan yerleşimlerin Atatürk Baraj Gölü çevresinde yer alması ve barajın aynı zamanda içmesuyu amaçlı kullanılması nedeniyle başlatılmıştır. Adıyaman Belediyesi tarafından yürütülen projeye GAP İdaresi proje toplam bütçesinin %55'i oranında maddi kaynak ak-

tarmaktadır. 2011 yılında Adıyaman Belediyesi tarafından ihalesi yapılan projede inşaat çalışmaları devam etmekte olup, 2013 yılında jeomembran, kil ve jeotekstil işlemleri yapılmıştır. Tesis tam anlamıyla Nisan 2014'te faaliyete geçecektir.

1.3.2.2. Mardin Düzenli Depolama Alanı Yapımı

Proje, Mardin Belediyesi tarafından yürütülmekte olup, GAP İdaresi proje toplam bütçesinin %55'i oranında maddi kaynak aktarmaktadır. 2010 yılında Mardin Belediyesi tarafından ihalesi yapılan tesis hizmete

açılmıştır. 2013 yılında, projede yer almayan tesise giriş yolu hattının yapılması ve enerji ihtiyacı için enerji nakil hattının çekilmesiyle tesis tam olarak faaliyete geçmiştir.

1.3.2.3. Belediye Altyapı Hizmetleri

GAP Bölgesi'nde yerelden gelecek diğer katı atık projesi talepleri 2013 Yılı Yatırım Programı'nda, Belediye

Altyapı Hizmetleri adı altında toplanmıştır. Ancak herhangi bir faaliyet gerçekleştirilmemiştir.

1.3.2.4. Nusaybin - Cizre - İdil - Silopi Sulama Alanları Alt Bölge Gelişme Planı

Güneydoğu Anadolu Projesi ile hedeflenen kalkınmaya yönelik çalışmaların hayata geçmeye başlaması ile yaşanan gelişmeler, Şırnak ve Mardin ilinde, özellikle son yıllarda hızlı bir büyüme eğilimi içinde olan Nusaybin-Cizre-İdil-Silopi sulama alanlarında verimli tarım arazilerinin koruma-kullanma dengesi içinde planlaması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, GAP Eylem Planı kapsamında da yer alan, sulamaya açılmış ve açılacak alanlarda sulu tarıma geçişle birlikte yaşanacak sosyal ve ekonomik değişim süreçlerini yönlendirmek üzere çevreye duyarlı alt bölge

gelişme planı yapımı öngörülmüştür.

Nusaybin-Cizre-İdil-Silopi Sulamaları Alt Bölge Gelişme Planı'nın ihalesi 7 Eylül 2011 tarihinde yapılmış ve 29 Eylül 2011 tarihinde imzalanan sözleşme ile 10 Ekim 2011 tarihinde işe başlanmıştır. Bu kapsamda Aralık 2012'de proje alanının jeolojik etütleri ilgili kurumlarca onaylanarak projenin birinci, ikinci ve üçüncü etabı tamamlanmıştır. Plan onaylanma aşamasına gelmiştir.

1.3.2.5. Siverek-Hilvan Sulama Alanı Alt Bölge Gelişme Planı

GAP İdaresi tarafından yürütülen proje kapsamında Siverek-Hilvan bölgesinde sulamaya açılmış ve açılacak alanlarda sulu tarıma geçişle birlikte yaşanacak sosyal ve ekonomik değişim süreçlerini yönlendirmek üzere çevreye duyarlı alt bölge gelişme planı yapımı öngörülmüştür.

İhalesi GAP İdaresi tarafından gerçekleştirilen işin 2 Ocak 2014 tarihinde imzalanan sözleşmesi gereği 15 Ocak 2014 tarihinde işe başlanmıştır.

1.3.2.6. GAP Bölgesi Köy İçme Sularının Yaygınlaştırılması

GAP Bölgesi'nde bulunan susuz köylerin yer altı suyu etütlerinin yapılarak, bu köylerin hijyenik koşullarda sağlıklı içme suyu kaynağına kavuşturulması amacıyla alınan sondaj makinesi ile 1998-2013 döneminde 108.248 metre sondaj gerçekleştirilmiş; 365'i sulu olmak üzere toplam 568 adet kuyu açılmıştır.

2013 yılında Adıyaman İli'ne bağlı köylerde toplam 3.675 metre sondaj yapılmış ve 13'ü sulu olmak üzere 28 adet kuyu açılmıştır.

Tablo 31: İller İtibarıyla Sondaj Çalışmaları Envanteri (1998-2013)

İli	Açılan Kuyu Sayısı				Metraj	Hizmet Götürülen		
	Sulu	Kuru	Terk	Toplam		Köy, Mezra	Diğer	Toplam
Adıyaman	161	85	37	283	47.698	168	26	194
Batman	16	14	2	32	5.908	33	2	35
Diyarbakır	-	-	-	-	-	-	-	-
Gaziantep	-	-	-	-	-	-	-	-
Kilis	19	4	5	28	4.924	12	9	21
Mardin	104	15	7	126	27.088	87	14	101
Siirt	-	-	-	-	-	-	-	-
Şanlıurfa	10	12	5	27	3.560	13	3	16
Şırnak	55	8	9	72	19.070	46	14	60
Toplam	365	138	65	568	108.248	359	68	427

- Batman'da açılan 2 kuyu ile 9 yerleşim yeri grup içme suyu olarak değerlendirildiğinden hizmet götürülen yerlerin sayısı, kuyu sayısından fazladır.
- Üç köyde eski yıllarda açılan sulu kuyulara müdahale edilmiş olup, aynı kuyu olduklarından yukarıdaki tabloya dahil edilmemişlerdir.

1.3.3. Çevre, Kültür ve Turizm Koordinatörlüğü'nün Proje ve Faaliyetleri

1.3.3.1. Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi

GAP İdaresi, söz konusu projeye, 1991 yılında ilgili taraflar arasında (Kültür ve Turizm Bakanlığı, GAP İdaresi, Kazı Başkanı) imzalanan protokol kapsamında, ödenek yardımıyla bulunmaya başlamıştır. Çalışmalar, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izni ve denetiminde, kazı başkanı tarafından sunulan "kazı programı" çerçevesinde uygulanmaktadır.

2013 yılı Hasankeyf Arkeolojik Kazı ve Belgeleme Çalışmalarına 3 Haziran 2013 tarihinde, 11 öğretim elemanı, 13 uzman (mimar, restoratör, sanat tarihçi, arkeolog, antropolog), 15 öğrenci ve 205 işçinin katılımı ile başlanmıştır.

Hasankeyf ören yeri sit alanında kültür varlığı niteliği bulunan kamu arazisi kalmadığından, bu alanda kazı çalışmaları yapılamamıştır.

2013 yılı Hasankeyf kazı, araştırma, belgeleme, restorasyon ve konservasyon programı çerçevesinde yapılan çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

- Kazı Evi'nin bakım ve onarımı yapılmıştır.
- Kazı Evi deposunda bulunan ve önceki yıllarda kazı çalışmaları ile ortaya çıkarılan envanterlik ve etüt-lük objeler (seramik, cam, metal, alçı ve taş eserler) buldukları tarih, alan ve kullanılan malzemenin türüne göre gruplandırılarak tasnif edilmiştir. Depodaki bütün objeler taranarak, konservasyonu gereken eserler seçilip laboratuvara alınmıştır.
- Önceki yıllarda kazısı yapılan Zeynel Bey, Yamaç ve Mardinike Külliyesi; Şab, Er- Rızk, Koç ve Sultan Süleyman Camileri ve Ulu Cami; İmam Abdullah, Şeyh Sultan ve Haydar Baba Zaviyeleri; Artuklu Hamamı, Seramik Fırınları, Artuklu Köşkü, Hacı Ali Mescidi,

Eski Mezarlık Sondaj I Kazı Alanı, İç Kaleye giden Antik Yol ve iki yanında yer alan dükkânlar, İç Kale gezi yolu, Büyük Saray ve güney batısındaki eski mezarlık gibi kültür varlıklarında oluşan alanların genel temizlikleri yapılmıştır.

- 2013 yılı kazı çalışmaları öncesinde Zeynel Bey Türbesi'nin çevresinde ve Mardinike Külliyesi'nde yaklaşık 6.600 metrekare alanda Jeomanyetik ve Jeoradar Araştırmaları yaptırılmıştır. Jeoradar çalışmaları sonucunda tespit edilen koordinatlarda olası yapı kalıntısının ortaya çıkarılmasına yönelik kazı çalışmaları 24 Haziran 2013-6 Temmuz 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

- 2013 yılı kazı çalışmalarının ikinci döneminde 15 Ağustos 2013 tarihinde; Hasankeyf'in yaklaşık 1,5 km doğusunda, Dicle Nehri'nin 300 m kuzeyinde yer alan Hasankeyf Höyük'te Japonya Tsukuba Üniversitesi'nden Prof. Dr. Yutaka Miyake'nin bilimsel danışmanlığında, kazılara başlanmıştır.

- İç Kale'ye çıkış yolu üzerinde bulunan Artuklu Şab Cami'sinin kuzeydoğu köşesinde yer alan Osmanlı Mescidi'nin, aşırı yağış sonucu yıkılan tonoz ve duvarlarının basit onarım ve konservasyon çalışmalarına 3 Eylül 2013 tarihinde başlanılmış olup, 15 Eylül 2013 tarihinde çalışmalar tamamlanmıştır.

- Şehrin karşı yakasında, Dicle Nehri'nin kuzeyinde, küçük bir tepenin üzerinde yer alan İmam Abdullah Zaviyesi'nde; "Hasankeyf, İmam Abdullah Zaviyesi ve Türbesi Rölöve, Restitüsyon, Güçlendirme ve Koruma Projesi" kapsamında daha önceki yıllarda sürdürülen çalışmalara devam edilmiştir.

1.3.3.2. Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi Projesi

Birecik Baraj Gölü ve çevresini bir bütün olarak uzun süreli konaklamaya olanak sağlayacak şekilde turizme açmak ve turizm gelirlerini yükseltmek amacıyla

söz konusu proje başlatılmıştır. Proje kapsamında; Birecik Baraj Gölü kıyısında yer alan arkeolojik, tarihi, mimari, doğal değerlerin değerlendirilerek Baraj

Gölü'nün ülkenin tek nehir odaklı turizm alanı olmasının sağlanması, Birecik Baraj Gölü ve çevresinin bir bütün olarak uzun süreli konaklamaya olanak sağlayacak şekilde turizme açılması, uzun süreli konaklama için yataklı tekneler ile Eski Halfeti ve boşaltılmış yerleşimlerde butik otel, pansiyon, günü birlik tesisler, bakı noktaları ve iskelelerin yapılması, Gaziantep ile Şanlıurfa'ya ortaklaşa kullanabilecekleri rekreasyon alanlarının oluşturulması öngörülmektedir.

2013 Yılı Yatırım Programı'nda yer alan projenin başlatılmasına yönelik ihale hazırlıklarına başlanmıştır. İhale kapsamında; öncelikle "Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi Projesi"nin yapılabirliğine ilişkin (mülkiyet durumu, su kirliliği yönetmeliği, yürürlükteki diğer kanun ve mevzuatları vb.) bir ön fizibilitenin/yapılabilirlik

etüdünün hazırlanması, bu doğrultuda uygulama çalışmalarına ikinci etapta başlanması öngörülmüştür.

Aynı zamanda, İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından da "Aşağı Fırat Havzası Turizm Gelişim Koridoru ve Eylem Planı (2014-2023)" projesi ihale edilmiş ve çalışmalara başlanmıştır. Söz konusu Eylem Planı kapsamında, Gaziantep, Adıyaman, Kilis ve Şanlıurfa (Birecik, Halfeti, Bozova ilçeleri) bulunmaktadır. Bu Eylem Planı kapsamında, "Birecik Barajı Nehir Turizmi Projesi" alanı da olduğundan ve söz konusu çalışmalar içinde yapılabirlik etüdünün de hazırlanacağı göz önüne alınarak, Eylem Planı kapsamında elde edilecek veriler doğrultusunda uygulama çalışmalarına devam edilmesi öngörülmüştür.

1.3.3.3. GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi

Bölge'nin kültürel mirasını korumak, koruma-kullanma dengesi gözetilerek turizm odaklı değerlendirmek, istihdam ve turizm gelirlerinin artışı, turizm hareketlerinin daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir biçimde devamlılığını sağlamak amacıyla GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi başlatılmıştır.

Proje ile GAP Bölgesi'nde kültür ve turizme yönelik yürütülen çalışmaların sağlıklı ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınarak il ölçeğinde değil Bölge ölçeğinde yürütülmesini sağlamak, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak ve Bölge ölçeğinde turizm çekim merkezleri oluşturmak amaçlanmaktadır. GAP Bölgesi turizmini çeşitlendirmek, alternatif turizm alanları oluşturmak, kültür ve inanç turizminin yanı sıra diğer turizm türlerinin de tanıtılmasını sağlamak hedeflenmektedir. "Markalaşma" çalışmalarını başlatarak Bölge'nin turizm gelirlerini artırmak ve turizm odaklı istihdam alanları oluşturmak da ana hedeflerden biridir.

Proje, öncelikle GAP Bölgesi Turizm Master Planı Plan kararları doğrultusunda Diyarbakır, Mardin, Adıyaman, Şanlıurfa ve Gaziantep olmak üzere beş ilin tanıtım ve markalaşması amacıyla başlatılmıştır. Proje'ye yönelik yapılan ön araştırmalar sırasında benzer

çalışmaların ilgili kurum ve kuruluşlar ile yerel yönetimler tarafından da yapıldığı ortaya çıkmıştır.

10. Kalkınma Planı'nda da; "Turizmde nitelikli işgücü, tesis ve hizmet kalitesiyle uluslararası bir marka haline gelmesi, turizm ürün ve hizmetlerinin çeşitlendirilmesi ve iyileştirilmesi, sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde bölgesel kalkınmada öncü bir sektör haline gelmesi, turizm türlerinin bütüncül bir şekilde ele alınarak "Varış Noktası Yönetimi" kapsamında yeni projelerin hayata geçirilmesi" temel amaç ve hedef olarak belirlenmiştir.

Bölge'nin kültür ve turizm açısından önemli yerleşimlerine yönelik "Yönetim Planları"nın hazırlanarak uygulanmasının sağlanması, belirlenen yerlerin turizm çekim merkezi haline getirilerek, bütüncül bir yaklaşımla bağlı bulunduğu ilin tanıtım ve markalaşmasının da sağlanması öngörülmüştür.

Bu doğrultuda, İller Bankası ve GAP İdaresi arasında; 8 Ekim 2013 tarihinde "Turizm Amaçlı İşbirliği Protokolü" imzalanmış olup, Harran (Şanlıurfa) ve Savur (Mardin) yerleşimlerinin yönetim planlarının hazırlanmasına yönelik ön araştırma ve ihale çalışmalarına İller Bankası tarafından başlanmıştır.

1.3.3.4. Birecik Baraj Gölü Aşağı Çardak Rekreasyon Alanının Oluşturulması Projesi

Proje Birecik Baraj Gölü ve çevresini bir bütün olarak ele alarak turizm amaçlı değerlendirmek amacıyla başlatılmıştır. Bu çerçevede Birecik Baraj Gölü çevresinde rekreasyon alanı oluşturmak, alternatif turizm türleri ile kültür turizmini desteklemek ve turizmi çeşitlendirmek amaçlanmaktadır. Ayrıca; doğal, tarihi, arkeolojik ve kültürel değerlerin koruma-kullanma dengesi doğrultusunda işlevselleştirilerek turizm odaklı kullanımını sağlamak, GAP Bölgesi ve Fırat Nehri çevresinde yer alan kültürel/doğal/turizm potansiyeli yüksek alanların tanıtılmasını sağlamak, turizm odaklı istihdamı ve gelirleri yükseltmek, yerel halkta kültür ve turizm bilinci oluşturmak hedeflenmektedir.

Proje kapsamında; Gaziantep ve Şanlıurfa illerinin ortaklaşa kullanabilecekleri rekreasyon alanının oluşturulması için harita, imar, çevre düzenleme ve peyzaj projelerinin yaptırılması ve uygulama çalışmalarının başlatılması yer almaktadır.

İller Bankası ile imzalanan protokol kapsamında; İller Bankası tarafından söz konusu alanın haritası çıkarılacak, daha sonra imar planı çalışmaları, çevre düzenleme ve peyzaj projelerinin hazırlanmasına yönelik çalışmalara başlanacaktır.

1.3.3.5. Midyat Misafir Karşılama Merkezi Mimari Projesi

Kültür varlıkları, inanç turizmi ve el sanatları açısından zengin olan Midyat'a gelen turistlere yönelik, standartlara uygun karşılama merkezi yapmak, turizm hareketlerini geliştirerek kent ekonomisine katkı sağlamak projenin amacını oluşturmaktadır.

Midyat İmar Planı'nda otopark ve alışveriş merkezinin yeri belirlenmiştir. İçinde şahıs mülklerinin de bulunduğu alanın mimari projesi yapılmadan belediye inşaat izni verememektedir. Bu kapsamda, özel proje alanına yönelik mimari projenin yaptırılması ve Midyat'ın

girişinin, standartlara uygun bir karşılama merkezi haline getirilmesi için söz konusu mimari projelendirme çalışması başlatılmıştır.

Midyat Belediyesi ve GAP İdaresi arasında 21 Mart 2013 tarihinde imzalanan protokol kapsamında, Midyat Belediyesi tarafından ihale hazırlıklarına başlanmıştır. Belediye tarafından 30 Aralık 2013 tarihinde çıkılan ihale katılım olmadığı için iptal edilmiş olup, yeniden ihaleye çıkılacaktır.

1.4. ULUSLARARASI İLİŞKİLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

Yeni projelerin geliştirilmesi, fon kaynaklarının ve sosyal sorumluluk projeleri uygulayabilecek şirketlerin araştırılması çalışmalarına devam edilmiştir. Sosyal Sorumluluk Projesi kapsamında, GIS ve haritalandırma ile ilgili bir şirketle gerçekleştirilmesi planlanan tematik haritalama konulu projenin hazırlık çalışmaları yapılmış ve protokol hazırlanmıştır.

Uluslararası kurum ve kuruluşlarla iş birliklerinin geliştirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir. TİKA, Dünya Su Konseyi, Avrupa Birliği Bakanlığı ve çeşitli ülkelerden kamu ve sivil toplum kuruluşlarıyla temas-

larda bulunulmuştur. Bu kapsamda, TİKA ile GAP'ın deneyimlerini çeşitli proje ve aktivitelerle uluslararası düzeyde paylaşabilmek amacıyla gerekli çalışmalara başlanmıştır.

28 Şubat 2013 tarihinde Avrupa Birliği Bakanlığı Mali İşler Başkanlığı tarafından düzenlenen toplantıya katılım sağlanmıştır.

6-10 Mart 2013 tarihleri arasında Almanya Berlin'de düzenlenen Uluslararası Turizm Borsası (ITB) Berlin Turizm Fuarı'na katılım sağlanmıştır.

19 Mart 2013 tarihinde Ankara'da gerçekleşmiş olan "Valilerle AB İşleri İçin Kapasite Oluşturması Projesi" açılış konferansına katılım sağlanmıştır.

28 Mart 2013 tarihinde Ankara'da düzenlenen uluslararası "AB Uyum Politikası Konferansı"na katılım sağlanmıştır.

4 Nisan 2013 tarihinde Şanlıurfa Hilton GardenHotel'de düzenlenen "Yerel Yönetim Strateji Toplantısı"na katılım sağlanmıştır.

15 Nisan 2013 tarihinde GAP İdaresi'nde düzenlenen 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Eğitim Semineri'ne katılım sağlanmıştır.

29 Eylül-3 Ekim 2013 tarihleri arasında Mardin'de gerçekleşen 1. Dünya Sulama Forumu'nda GAP İdaresi bir yan etkinlik düzenlemiştir. "Bölgesel Kalkınma Projesi: GAP" başlıklı panelde, sulama ve enerjiye dayalı entegre bir kalkınma projesi olarak GAP'ın ve GAP İdaresi'nin edindiği deneyimlerin paylaşılması, sulama projelerinin sosyal ve ekonomik etkilerinin tartışılması, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla olası iş birliklerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Sulama ve Drenaj Türk Milli Komitesi (TUCID) iş birliği ve DSİ organizasyonu ile düzenlenen Forum'da gıda güvenliğine katkı sağlama görev ve hedefini yerine getirmek amacıyla sulama ile ilgili kararlar almak üzere uzmanlar, araştırma enstitüleri, sivil toplum örgütleri, özel sektör şirketleri ve çiftçiler bir araya gelmişlerdir.

1.5. BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.5.1. İletişim ve Halkla İlişkiler Koordinatörlüğü

1.5.1.1 GAP Eylem Planı İletişim ve Tanıtım Projesi

Projenin amacı; GAP Eylem Planı'na ayrılan büyük kaynak ile GAP'ın kazandığı ivmeyi kamuoyuna aktarmak, Eylem Planı'nın tarım, hayvancılık, enerji, ormancılık, sanayi, turizm, ulaşım, kırsal-kentsel altyapı, çevre, sağlık, eğitim ve kültür alanlarında Bölge'ye ve Türkiye'ye kazandıracaklarını anlatmak, kamuoyundan gerekli desteği almak ve seferberlik ruhu yaratmak, GAP'ın ve GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin Bölge halkı tarafından benimsenmesini sağlamak, sosyal paydaşların desteğini almak, Bölge'nin turizm potansiyelini yerli ve yabancı kitlelere anlatmak, yerli ve yabancı yatırımcılara Bölge'yi tanıtmak olarak belirlenmiştir.

2010 yılında başlayan projenin ana faaliyetleri; araştırma geliştirme çalışmaları, görsel çalışmalar, toplantılar-organizasyonlar-etkinlikler, basılı ve elektronik yayınlardır.

Proje kapsamında 2013 yılında yandaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Görsel Çalışmalar

Güneydoğu Anadolu Projesi ve Bölge'ye emeği geçmiş insanları öne çıkaran Emeğe Saygı Belgeseli tamamlanmıştır.

Basılı ve Elektronik Yayınlar

Söz konusu proje kapsamında, 2012 yılında içerik çalışmaları tamamlanan aşağıdaki yayınların 2013 yılında basımı yapılmıştır.

- En Eskiden En Yeniye GAP Bölgesinde Sanat
- GAP Tribute (Prestij Eser)
- GAP Mimari (Prestij Eser)
- GAP Turizm (Prestij Eser)
- GAP ve Enerji (Kitapçık)
- GAP ve Spor (Kitapçık)
- Şehirleşme ve Sosyalleşme (Kitapçık)
- GAP Atlası

1.5.1.2. Güneydoğu Anadolu'da İnançlar ve İnanışlar Fotoğraf Projesi

GAP İdaresi Başkanlığı, Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği (AFSAD) işbirliğiyle Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde var olan inançların yörenin kültürel, sosyo-ekonomik yapısına olan etkisini, kaybolmaya yüz tutmuş değerlerini, gelenek ve göreneklerini fotoğraflarla irdelemeyi amaçlayan Güneydoğu Anadolu'da İnançlar ve İnanışlar Fotoğraf Projesi'ni hayata geçirmiştir.

Çekimleri 2000-2013 yılları arasında tamamlanan projenin ilk sergisi 25 Ocak - 9 Şubat 2014 tarihleri arasında Ankara CerModern Sanatlar Merkezi'nde gerçekleşecektir. Sergi kapsamında bir fotoğraf kataloğu hazırlanacak olup sanatseverlere dağıtımı yapılacaktır.

1.5.1.3. Eskimeyen Şehirler Belgesel Projesi

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ile ortaklaşa hazırlanan ve 2013 yılı içerisinde Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin illerine yapılan toplam 7 çekim gezisi

ile çekimleri tamamlanan "Eskimeyen Şehirler" adlı belgesel 5 bölüm olarak TRT GAP TV'de yayınlanacaktır.

1.5.1.4. İletişim ve Halkla İlişkiler Koordinatörlüğü'nün Diğer Faaliyetleri (2013)

• Mc Donald's Çocuk Vakfı işbirliğinde yürütülen Sağlıklı Göz ve Eğitimde Başarı Projesi 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Batman'da uygulanmaktadır.

• Bilgi Edinme hakkı kapsamında 74 başvuru cevaplanmıştır.

Tablo 32: GAP İdaresi 2013 Yılı Organizasyonları

	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
Toplantılar	25	-	25
Ziyaretler	9 Heyet / 246 Kişi	11 Heyet / 115 Kişi	20 Heyet / 361 Kişi
Brifingler	4 Heyet	5 Heyet	9 Heyet
Eğitim, Seminer, Çalıştay, Kongre, Konferans, Panel	18	3	21
Fuar, Festival, Bienal	4	3	7
Açılış, Tören, Sergi, Kutlama	18	-	18
Teknik Gezi	2	-	2

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni Ziyaret Eden Bazı Heyetler

- Wageningen Üniversitesi Heyeti
- Macar İş Adamı Heyeti
- Yunanistan Büyükelçisi ve Ekonomi Müsteşarı
- ABD Tarım Bakan Yardımcısı Michael Scuse ve Beraberindeki Heyet
- Kolombiya Cumhurbaşkanlığı Ulusal İşbirliği Ajansı Heyeti
- Çin Yunnan Eyaleti Halk Hükümeti Heyeti
- UNDP Mukim Koordinatörü Kamal Malhotra
- Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı Heyeti
- Türk Cumhuriyetleri Eğitim Programı Heyeti
- TİKA Yöneticileri ve Uzmanları Heyeti
- Kara Harp Akademisi Heyeti
- Hava Harp Akademisi Heyeti

Destek Olunan Projeler

- Harran Üniversitesi "Üniversitelerarası Kurul" (Şubat 2013)
- Mardin Valiliği "3. Uluslararası Mardin Resim Sempozyumu" (Mart 2013)
- Adıyaman Valiliği "Adıyaman Tanıtım Günleri" (Mayıs 2013)
- Mardin Valiliği "8. Uluslararası Mardin Film Festivali - Sinemardin" (Temmuz 2013)
- Gaziantep Valiliği "Uluslararası Zeugma Film Festivali" (Eylül 2013)
- Şanlıurfa Valiliği "Halil İbrahim Buluşmaları" (Eylül 2013)
- Adıyaman Valiliği "Adıyaman Turizmini Canlandırma Projesi" (Aralık 2013)
- Mardin Valiliği "Mardin Tanıtım Yayınlarının Hazırlanması ve Basımı" (Aralık 2013)
- Siirt Valiliği "Veysel Karani Anma Etkinlikleri" (Aralık 2013)
- Şırnak Valiliği "Memleketimi Tanıyorum" (Aralık 2013)
- Harran Üniversitesi "1. Uluslararası Sanatçılar Buluşması" (Aralık 2013)

1.5.2. Tasarım ve Dokümantasyon Koordinatörlüğü

1.5.2.1. Tasarım Çalışmaları

- GAP İdaresi "2013-2017 Stratejik Plan"ın tasarım ve mizanpajı yapılmıştır.
- GAP İdaresi Sunuşu revize edilmiş, birimlere ait sunuşlarda genel tasarım ve düzenleme yapılmıştır.
- GAP İdaresi tarafından düzenlenen veya kurum temsilcilerinin katıldığı toplantı ve organizasyonlarda fotoğraf ve video çekimi yapılmış, arşivlenmiştir.
- Sertifika, teşekkür belgesi, isimlik, kitap ve rapor

kapaklarının tasarımı yapılmıştır.

- Kurum, kuruluş ve kurum içi birimlere talepleri doğrultusunda fotoğraf seçimi ve temini yapılmıştır.
- GAP İdaresi tarafından hazırlanan yayın ve raporların basım işi organize edilerek, basımı sağlanmıştır.
- Etkinliklerde kullanılmak üzere 2 adet GAP İdaresi tanıtım standı yaptırılmıştır.

1.5.2.2. Dokümantasyon Çalışmaları

- GAP İdaresi dokümantasyon arşivi taranarak 292 adet belge dijital ortama aktarılmıştır.
- Kurum ve kuruluşlardan gelen yayınlar kayda alınarak arşivlenmiştir.
- Kurum, kuruluş ve kişilerin doküman talepleri karşılanmış, ayrıca İdare'nin yurtiçi ve yurtdışında katılım sağladığı seminer, sempozyum ve benzeri toplantılara

ücretsiz yayınlardan yaklaşık 70.000 adet dağıtım yapılmıştır.

- Kurum personeline, öğrenci ve akademisyenlere ödünç yayın temin edilmiştir.
- İdare'nin katılım sağladığı bazı organizasyonlarda GAP standları kurulmuş, yayın dağıtımı ve temini yapılmıştır.

1.6. STRATEJİK PLANLAMA, İZLEME-DEĞERLENDİRME VE KOORDİNASYON GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

Hazırlanan GAP İdaresi Stratejik Planı (2013-2017) web sitesine konulmuş ve planın kitap olarak basımı için Tasarım ve Dokümantasyon Koordinatörlüğü ile çalışmalara başlanmıştır.

2012 Yılı GAP İdaresi Faaliyet Raporu hazırlanarak dağıtılmış ve web sitesinde yayınlanmıştır.

2012 Yılı Kamu Yatırımları İzleme ve Değerlendirme Raporu hazırlanarak Kalkınma Bakanlığı, Sayıştay ve Maliye Bakanlığı'na iletilmiştir.

GAP ve GAP Bölgesi'ne ilişkin istatistiki bilgilerin yer aldığı "Sosyo-Ekonomik Göstergeler" ve "GAP'ta Son Durum" dokümanları ile "Yönetici Özeti El Kitabı" güncellenmiştir.

GAP İdaresi'nin 2014-2016 Dönemi Yatırım Programı Teklifi proje uygulayıcı birimlerden gelen bilgilerle hazırlanarak Kalkınma Bakanlığı'na sunulmuştur.

GAP İdaresi'nin 2013 Yılı Yatırım Programı'nda yer alan "tatad edilemeyen toplulaştırılmış projelerinin alt projelerine ilişkin bilgiler" ilgili birimlerden derlenerek Kalkınma Bakanlığı'na sunulmuştur.

Üçer aylık dönemlerle derlenen "GAP İdaresi 2012 Yılı Kamu Yatırımları Gerçekleşme Raporları" hazırlanarak Kalkınma Bakanlığı'na sunulmuş ve bilgiler web tabanlı Kamu Yatırımları Proje Bilgi Sistemi'ne girilmiştir.

2014 Yılı Programı hazırlıkları kapsamında GAP İdaresi tarafından önerilen tedbir teklifi Kalkınma Bakanlığı'na iletilmiştir.

GAP Bölgesi için 2013 yılı 1. Dönem (Mart Sonu), 2. Dönem (Haziran Sonu), 3. Dönem (Eylül Sonu) ve 4. Dönem (Aralık Sonu) izleme raporları ile il raporları hazırlanmıştır.

3 Mayıs 2013 tarihinde "2004-2008 Dönemi Türkiye ve GAP Bölgesi Gayri Safi Katma Değer İstatistikleri" hazırlanarak Basın ve Halkla İlişkiler Genel Koordinatörlüğü'ne gönderilmiştir.

GAP İdaresi'nin yürüttüğü proje ve faaliyetlere ilişkin bilgiler derlenerek "İl Raporları" hazırlanmıştır.

16-17 Mayıs 2013 tarihleri arasında Fırat Kalkınma Ajansı'nın Elazığ'da düzenlediği 2. Bölgesel Kalkınma Konferansı'na katılım sağlanmıştır.

TEYAP kapsamında 22-27 Mayıs 2013 tarihleri arasında Polonya-Radom'da düzenlenen Tarımsal Danışmanlık Sistemi Eğitimi'ne katılım sağlanmıştır.

24 Haziran 2013 tarihinde Kalkınma Bakanlığı tarafından talep edilen GAP İdaresi'nin yıllar itibarıyla yatırım ve harcamaları dokümanı hazırlanarak ilgililere gönderilmiştir.

Kalkınma Bakanlığı Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü tarafından TÜBİTAK işbirliği içinde kamu yatırımlarının izlenmesi amacıyla İleri Raporlama Sistemi (İKSİR) tasarlanmıştır. Bu sistem yardımıyla yıllık yatırım programında son 10 yılda yer alan projelerin gelişme performansının; gelişmişlik göstergeleri, kamusal destekler, nakdi, fiziki gerçekleştirmeler, projeye ait tanıtıcı fotoğraflar gibi farklı modüller altında izlenmesi hedeflenmektedir. Sisteme veri girişi ile ilgili 27 Ağustos 2013 tarihinde Kalkınma Bakanlığı uzmanları ile bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede GAP İdaresi tarafından yürütülen son 10 yıllık döneme ait projeler iller bazında ayrıştırılarak illere ait harcamalar çıkartılmış ve İKSİR'e veri girişine başlanmıştır.

30 Eylül 2013 tarihinde AB Bakanlığı'nda düzenlenen Yargı ve Temel Haklar Sektörel İzleme Alt Komitesi Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.

9 Ekim 2013 tarihinde, GAP İdaresi 2014-2016 Dönemi Yatırım Programı Teklifi vize işlemleri Bütçe Koordinatörlüğü ile birlikte Maliye Bakanlığı ve Kalkınma Bakanlığı uzmanlarıyla gerçekleştirilmiştir.

22 Ekim 2013 tarihinde Kalkınma Bakanlığı'nın talebi üzerine, kalkınma ajanslarının hazırladıkları bölge kalkınma planları için görüş yazılmıştır.

30 Ekim-1 Kasım 2013 tarihleri arasında gerçekleş-

tirilen İzmir İktisat Kongresi'ne katılım sağlanmıştır.

13 Kasım 2013 tarihinde TBMM'de gerçekleştirilen Plan ve Bütçe Komisyonu için gerekli dokümanlar hazırlanmış olup görüşmeler esnasında TBMM'de hazır bulunularak milletvekillerinden gelen soruların anında yanıtlanması sağlanmıştır.

2013 yılında da "Türkiye'nin Az Gelişmiş Bölgelerinde Kadın ve Kadın STK'larının Güçlendirilmesi" Hibe Programı kapsamındaki projelerin izleme ziyaretlerine devam edilmiş, ziyaretlerin raporları hazırlanmış, İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü'ne sunulmuştur. 19 Kasım 2013 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen proje kapanış toplantısına katılım sağlanmıştır.

14 Aralık 2013 tarihinde TBMM'de gerçekleştirilen Meclis Genel Kurulu için gerekli dokümanlar hazırlanmış olup görüşmeler esnasında TBMM'de hazır bulunularak milletvekillerinden gelen soruların anında yanıtlanması sağlanmıştır.

Başbakanlık, Kalkınma Bakanlığı ve diğer Bakanlıklardan talep edilen raporlar ve bilgi notları hazırlanmıştır.

6 adet soru önergesi cevaplandırılmıştır.

Bilgi edinme hakkı kapsamında Güneydoğu Anadolu Projesi ve GAP Eylem Planı ile ilgili 12 bilgi talebine yanıt verilmiştir.

1.6.1. GAP Eylem Planı İzleme Çalışmaları

2008 yılında gerçekleştirilen GAP Eylem Planı hazırlıkları ve sonrasında planın uygulanma aşamasındaki izleme-değerlendirme çalışmaları GAP İdaresi'nde Yatırımları-İzleme Değerlendirme Koordinatörlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda; GAP Eylem Planı dönemsel izleme raporları hazırlanarak Kalkınma Bakanlığı'na ve ilgililere sunulmuş, hazırlanan raporlar GAP Eylem Planı

İzleme Toplantıları'nda görüşülmüştür.

1 Mart 2013 tarihinde Şanlıurfa Hilton Oteli'nde Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet YILMAZ'ın başkanlığında, yaklaşık 50 kamu kurum ve kuruluşunun üst düzey bürokratlarının katılımıyla gerçekleştirilen GAP EP İzleme-Değerlendirme toplantısında planın 2008-2012 dönemi değerlendirilmesi yapılmış ve katılımcılara yeni plan çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir.

1.6.2. GAP Eylem Planı 2014-2018 Çalışmaları

2012 yılında tamamlanan GAP Eylem Planı sonrasında yeni GAP Eylem Planı 2014-2018 yıllarını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Yeni Plan ile modern sulama tekniklerinin uygulanması, ulaşım ve konut altyapısının üst standartlara çıkarılması, rekabetçi ürün türlerine geçiş, pazarlama olanaklarının genişletilmesi, insan kaynakları ve kurumsal kapasitelerin geliştirilmesi, doğal ve kültürel dokunun değerlendirilmesi gibi ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeyi kolaylaştırıcı politikaların daha gelişmiş bir altyapı ve kurumsal kapasite ile uygulanması ve Bölge'nin rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

Çalışmalar çerçevesinde, muhtelif tarihlerde Şanlıurfa'da GAP Eylem Planı'nın revizyonuna ilişkin ön değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmiş, toplantılarda SPİD Genel Koordinatörlüğü tarafından bilgilendirme sunuşları gerçekleştirilerek İdare personelinin görüşleri alınmıştır.

9 Mayıs 2012'de Bölge Kalkınma Ajansları ile yapılan toplantıda yeni planın içeriği, hazırlama yöntemi ve süresi görüşülmüştür. Bunu takiben yerelden gelecek görüşleri almak üzere 14 Haziran 2012 tarihinde Diyarbakır'da, 15 Haziran 2012 tarihinde Mardin'de, 5 Ağustos 2012 tarihinde ise Gaziantep'te Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet YILMAZ başkanlığında, GAP EP sorumlu kuruluşlarının, siyasilerin, yerel idarecilerin ve STK'ların katılımıyla GAP Eylem Planı hazırlık toplantıları gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda GAP İdaresi ve Bölge'nin Kalkınma Ajansları tarafından hazırlanan çalışmalar sunulmuş, ayrıca yerelden gelen öneriler derlenmiştir.

23-27 Temmuz 2012 tarihleri arasında yine Şanlıurfa'da Kalkınma Ajansları ile gerçekleştirilen toplantılarda, tüm öneriler tartışılarak yeni plan çalışmasına yansıtılmıştır. Temmuz 2012 sonu itibarıyla plan değerlendirilmesi için Kalkınma Bakanlığı'na gönderilmiştir.

20 Haziran 2013 tarihinde gerçekleştirilen kurum içi GAP Revize Eylem Planı toplantısında, kurumlardan gelen son bilgiler görüşülerek plana yansıtılmıştır.

19 Eylül 2013 tarihinde Başkanlık ve Bölge Müdürlüğü yetkili ve uzmanlarının katılımıyla GAP Eylem Planı 2014-2018 toplantısı yapılarak görüş alışverişinde bulunulmuştur.

2013 yılında Kalkınma Bakanlığı'nda gerçekleştirilen sektör toplantılarında, GAP İdaresi uzmanları, Kalkınma Bakanlığı sektör uzmanları ve ilgili kamu kuruluşları uzmanları bir araya gelerek yeni plan dokümanı hakkında görüş alışverişinde bulunmuşlardır. Hazırlanan doküman, ilgili kuruluşlara, gerçekleştirilen kurum toplantılarıyla sunulmuş ve son düzeltmeleri gerçekleştirilmiştir.

GAP Eylem Planı 2014-2018'de yer alan projelerin, devam edenler ve yeni projeler ayrımı yapılmıştır. Devam eden ve yeni projelerin eksenlere göre ve toplam olarak ayrı ayrı finansmanı ve proje sayıları çıkartılmıştır. Ayrıca, projelerin il bazında dağılımları yapılarak rapor haline getirilmiştir.

Yeni GAP Eylem Planı'nın 2014 yılı başında Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu'na sunulmasını takiben uygulamaya geçilmesi planlanmaktadır.

1.7. İNSAN KAYNAKLARI VE KALİTE SİSTEMLERİ GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.7.1. Personel İşleri Koordinatörlüğü

2013 yılında Personel İşleri Koordinatörlüğü tarafından gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır:

Tablo 33: Personel İşleri Koordinatörlüğü Tarafından Verilen Hizmetler

Verilen Hizmetler	İşlem Sayısı	Verilen Hizmetler	İşlem Sayısı
Açıktan atanan personel işlemleri	57	Personel sağlık işlemleri	264
Naklen atanan personel işlemleri	2	Personel izin işlemleri	409
Görevlendirilen geçici personel işlemleri	14	Personel intibak işlemleri	42
Kurumuna iade edilen geçici personel işlemleri	2	Personel terfi işlemleri	111
Emekli olan personel işlemleri	4	Seyahat işlemleri (Yurtiçi)	306
İstifa ve vefat eden personel işlemleri	6	Seyahat işlemleri (Yurtdışı)	34
Naklen ayrılan personel işlemleri	3	Mal bildirim işlemleri	21
Personel disiplin işlemleri	2		

1.7.2. Organizasyon, Metot ve Kalite Sistemleri Koordinatörlüğü'nün Faaliyetleri

2013 yılında gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerine toplam 78 kişi katılmıştır.

Tablo 34: Organizasyon, Metot ve Kalite Sistemleri Koordinatörlüğü'nün Faaliyetleri

Eğitimler	Katılan Kişi Sayısı	Eğitimler	Katılan Kişi Sayısı
Yurtiçi	5	Kişisel Gelişim	-
Yurtdışı	-	Uzmanlık	73
Yabancı Dil	-	Toplam	78

1.7.3. Bilgi İşlem Merkezi Koordinatörlüğü'nün Faaliyetleri

Bilgi İşlem Birimi'nin faaliyetlerine raporun "Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar" konu başlığı altında değinilmiştir. 2013 Yılı Yatırım Programına yer

alan Bilgi İşlem Altyapısının Yenilenmesi ve Güçlendirilmesi Projesi kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler ise ayrıca şöyle özetlenebilir:

1.7.3.1. Bilgi İşlem Altyapısının Yenilenmesi ve Güçlendirilmesi Projesi

1999 yılında kurulmuş olan bilgisayar, iletişim, sunum sistemlerinin alt ağ yapısı mevcut gereksinimlerimizi karşılayamamakta ve yetersiz kalmaktadır. GAP İdaresi ve Bölge Müdürlüğü'nde kullanılmakta olan bilgisayar sistemleri, ağ alt yapısı, iletişim, santral, sunum cihazları ve teçhizatlar zaman içinde yıpranarak bozulmaya yüz tutmaktadır. Günümüz şartlarında mevcut olan bilgisayarlar yetersiz kalmakta, teknik alt yapıyla bilgisayarların yenilenmesi gerekmektedir. Bunların bakım onarımı ve yenilenmesi, daha iyi hizmet verilmesini sağlamak için önem arz etmektedir. Bu proje ile projeye bileşim sistemimizin daha etkin ve verimli kullanılması hedeflenmektedir.

server'in yenilenerek daha hızlı hizmet verilmesini sağlamak,

- E-imza sistemine geçilerek kurum içi ve kurumlararası iş maliyetini düşürmek, verimliliği artırmak, daha güvenli bir sisteme geçiş sağlamak,
- Elektronik sistemde verileri bir araya toplayarak arşiv sistemini daha hızlı ulaşılabilir kılmak, daha güvenli bir ortamda kayıt altında tutmak,
- Mevcut olan brifing salonun teçhizatlarının yenilenerek daha çok sayıda kişiye hizmet edilmesini sağlamak.

Projenin hedefleri şöyle özetlenebilir:

- Sistem odasında; server, switch, firewall ve e-mail

GAP İdaresi'nin Merkez'de bulunan iletişim ağı altyapısı 2013 yılı yatırım programında yer alan Bilgi İşlem Altyapısının Yenilenmesi ve Güçlendirilmesi Projesi

kapsamında yenilenmiştir. Bu kapsamda bilgisayarlar, switch'ler ve sunucular yenilenerek 10/100/1000 MBit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapıya geçilmiştir. Bölge Müdürlüğü iletişim altyapısında ise 2013 yılında bilgisayarlar ile switch'ler arasında 10/100/1000 MBit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapı kurulmuştur. Kablolamada; Merkez'de Fiber Optik ve UTP kablolar, Bölge Müdürlüğü'nde ise UTP kablolar kullanılmıştır.

GAP İdaresi Merkezi internet bağlantısı 5 Mbit'ten 15 Mbit hızına çıkarılmış olup fiber optik kablo üzerinden servis sağlayıcı firma aracılığı ile bağlantı kurulmaktadır. GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü'nde ise 2 GB hızındaki GSHDSL iptal edilerek, GAP Bölge Müdürlüğü'nün internet altyapısı iyileştirilmiş, 10 Mbit fiber optik hat geçilmiştir.

Proje kapsamında 125 bilgisayar, 25 yazıcı, 3 sunucu, 1 harici depolama, 1 internet ağ güvenlik sistemi alınmıştır.

GAP İdaresi'nin Merkez'de bulunan iletişim ağı altyapısı 2013 yılı yatırım programında yer alan Bilgi İşlem Altyapısının Yenilenmesi ve Güçlendirilmesi Projesi kapsamında yenilenmiştir. Bu kapsamda bilgisayarlar, switch'ler ve sunucular yenilenerek 10/100/1000 MBit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapıya geçilmiştir. Bölge Müdürlüğü iletişim altyapısında ise 2013 yılında bilgisayarlar ile switch'ler arasında 10/100/1000 MBit hızında çalışan ethernet tabanlı altyapı kurulmuştur. Kablolamada; Merkez'de fiber optik ve UTP kablolar, Bölge Müdürlüğü'nde ise UTP kablolar kullanılmıştır.

GAP İdaresi Merkezi internet bağlantısı 5 Mbit'ten 15 Mbit hızına çıkarılmış olup fiber optik kablo üzerinden servis sağlayıcı firma aracılığı ile bağlantı kurulmaktadır. GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü'nde ise 2 GB hızında GSHDSL iptal edilerek, internet bağlantısı GAP Bölge Müdürlüğü'nün alt yapısı iyileştirilmiş, 10 Mbit fiber optik hat geçilmiştir.

Proje kapsamında 125 bilgisayar, 25 yazıcı, 3 sunucu, 1 harici depolama, 1 internet ağ güvenlik sistemi alınmıştır.

1.8. İDARİ VE MALİ İŞLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ

1.8.1. Muhtelif İşler

Proje bu isimle 2012 Yılı Yatırım Programı'nda yer almıştır. Proje ile GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü kampüsünde 1977'den beri büyük bakım, onarım ve ıslahı yapılamamış hizmet alanlarının yenilenmesi ve enerji kayıplarının önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin düşüşüne yol açmadan, enerji tüketiminin azaltılması, ergonomik çalışma ortamının oluşturulması ve yapının yürürlükteki deprem yönetmeliklerine uygun hale getirilmesi çalışmaları gerçekleştirilecektir. 2012 Yılı Yatırım Programı'nda projeye 1.977.000 TL para tahsis edilmiştir.

Ayrıca proje kapsamında; GAP Bölgesi'nin tarımsal üretim potansiyelini gelecekte daha etkin ve sürdürülebilir şekilde kullanacak tarım liderlerini yetiştirmek temel amacıyla 10 yılı aşkın bir süredir uygulanmakta olan GAP Genç Lider Çiftçi Yetiştirme Projesi uygulama alanının rehabilitasyon, altyapı, güçlendirme ve tadilat çalışmalarının yapılması planlanmış ve 2012 yılı içerisinde ihale edilmiştir. Proje kapsamında Şanlıurfa İl Özel İdaresi ile işbirliği tesis edilmiştir. Proje 2013 yılı Haziran sonu itibarıyla tamamlanmıştır.

1.8.2. Arşiv Dijitalleştirilmesi Projesi

2012 Yılı Yatırım Programı'nda yer alan proje ile bölgesel kalkınma alanında uzun yıllardır faaliyet göstermekte olan GAP İdaresi'nin sahip olduğu kurumsal bilgi birikim ve kapasitesinin, yaptığı çalışmaların diğer kurum ve kuruluşların faydalanmasına hazır hale getirilmesi için İdare'nin bilgi birikimlerinin dijital ortama aktarılması amaçlanmaktadır.

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla gerekli donanımsal altyapı tesis edilmiş, dijitalleştirme işlemleri yapılabilir hale getirilmiştir. Doküman taraması ve dijital depolama işlemlerine birim arşivlerinde GAP İdaresi personeli tarafından devam edilmektedir.

1.8.3. İMİ Genel Koordinatörlüğü Faaliyetleri

2013 yılında 10 adet ilanlı, 3 adet ilansız, 272 adet doğrudan temin yolu ile olmak üzere toplam 238 adet mal ve hizmet alımı gerçekleştirilmiştir. Bu ihalelerden 1 adedi mal, 7 adedi hizmet alımı olup, 34 adet doğrudan temin iptal edilmiş, diğer satın alımlar (ihale/doğrudan temin) sorunsuz olarak tamamlanmıştır.

10 adet sürücüsüz dizel araç ve 4 adet sürücülü dizel araç kiralanmıştır.

GAP İdaresi'nin demirbaş ve tüketim malzemesi talepleri karşılanmıştır.

Ayniyat kayıtları ve demirbaş takibi işlemleri Taşınır Mal Yönetmeliği gereğince yürütülmektedir.

GAP İdaresi'nin bütçesi hazırlanmış ve mali işlemler yapılmıştır.

Yurt içi ve yurt dışı görevli giden personel için 391 adet görevin yolluk tahakkuk işlemleri yapılmıştır.

GAP İdaresi'ne gelen ve giden evrak ile birim evrakına gelen evrakın zaman kaybetmeden dağıtılması sağlanmış, GAP İdaresi'ne gelen ve giden toplam 6.167 adet evrakın tasnif ve dağıtımı yapılmıştır.

Birimlerin ihtiyacı olan hizmetli personelin yönetimi, toplantı salonlarının organizasyonunda teknik ve diğer destek hizmetleri yerine getirilmiştir.

Hizmet binaları ve işletim sistemleri ile demirbaş eşya ve malzemenin her türlü arıza giderme ve bakım onarım işleri yapılmış, onarılamayan arızalar için hizmet satın alımı yaptırılmıştır. Yıl içinde yapılan her türlü bakım ve onarım sayısı 37 adettir.

Günlük 140 kişilik tabldot hizmeti verilmiştir.

GAP İdaresi'nde 20 adet, GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü'nde 53 adet olmak üzere toplam lojman sayısı 73 adettir.

1.9. GAP İDARESİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü teşkilatı, Merkez'le işbirliği içinde GAP İdaresi'nin yürüttüğü proje ve faaliyetlerin yerelde uygulanmasını sağlamaktadır. Yurtdışı ayrıntılı olarak verilen proje ve faaliyetlerin

Bölge'de gerçekleştirilmesi çalışmalarını dışında GAP İdaresi Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü tarafından yürütülen önemli proje ve faaliyetler şunlardır:

1.9.1. Şanlıurfa-Harran Ovaları Sulama Katma Değer Raporu

GAP sulama yatırımlarının sosyo-ekonomik faydasını ölçmek amacıyla GAP kapsamında ilk sulamanın başladığı 1995 yılından itibaren Şanlıurfa-Harran Ovaları Sulaması özelinde bitki desenindeki değişim, işgücü kullanımı, sulu tarım gayri safi üretim değeri ve kuru

tarıma göre gelir farklılığı (katma değer) toplam, birim alan katma değeri ve sulamadan etkilenen nüfusa göre kişi başına düşen katma değer her yıl düzenli olarak izlenmekte ve karar vericilere sebep-sonuç ilişkilerini de içeren bir rapor halinde sunulmaktadır.

1.9.2. GAP Bölgesi İmalat Sanayi Raporu (Sanayi Envanteri)

1997 yılından itibaren her yıl, GAP Bölgesi'nde imalat sanayi ve istihdamın yıllık artışını, ekonomiye ve kalkınmaya faydasını ve sektörlerdeki değişimi araştırmak amacıyla "GAP Bölgesi İmalat Sanayi Raporu (Sanayi Envanteri)" hazırlanmaktadır. Yatırımcıların sektörlerle ilgili bilgi taleplerini de zaman zaman bu

çalışmaya eklenmektedir. Sanayi Envanteri içinde konaklama, sağlık, turizm vb. hizmet sektörü yatırımları da araştırılmaktadır. Bu çalışma ile yatırımcılar, ümitvar sektörlerde yatırım yapma konusunda örnekler verilerek teşvik edilmektedir.

2. PERFORMANS SONUÇLARI

2013-2017 dönemini kapsayan Stratejik Plan'da GAP İdaresi'nin uzun dönemde ulaşması istenen kurumsal kimliğinin bir tanımı olmasından hare-

ketle bir stratejik amaç ve bu amaca ulaşılmasına yönelik aşağıda yer alan hedefler belirlenmiştir.

STRATEJİK AMAÇ 1:

GAP Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine ivme kazandırmak amacıyla Bölge'nin "marka" değerini artırmak.

Stratejik Hedef 1.1. Plan döneminde GAP Bölgesi'nin turizm değerini artıracak en az bir proje gerçekleştirilecektir.

Performans Hedefi 1:

2013 yılında GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi geliştirilecek ve uygulanacaktır.

Performans Göstergesi:

Firmayla sözleşme imzalanması ve işe başlanması. [8 Ekim 2013 tarihinde GAP İdaresi ve İller Bankası arasında imzalanan "Turizm Amaçlı İşbirliği Protokolü"

uyarınca ihalelere İller Bankası tarafından çıkılacaktır.]

Stratejik Hedef 1.2.

GAP Bölgesi'nde markalaşma gücüne sahip ürünlerin desteklenmesine yönelik en az üç proje uygulanacaktır.

Performans Hedefi 2:

2013 yılında Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Projesi çerçevesinde elde edilen sütün mamul, yarımamul ürünlerinin markalaşması için çalışmalar yapılacaktır.

Performans Göstergesi:

İş birliği protokolünün yapılması.

GAP İdaresi ve Kilis Valiliği arasında 1 Aralık 2013 tarihinde imzalanmış olan işbirliği protokolü ile Kilis merkez ilçeler ve bağlı köylerde uygulanacak, "0348 - 813 10 69 Alo Veterinerim Projesi"ne başlanmıştır.

Performans Hedefi 3:

2013 yılında Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi çerçevesinde Bölge'nin uluslararası pazarda zeytinyağında rekabet edebilirliği ve markalaşması sağlanacaktır.

Performans Göstergesi:

İş birliği protokolünün yapılması.

GAP İdaresi, Kilis Valiliği, Gıda Hayvancılık İl Müdürlüğü ve Kilis İli Organik Zeytin Üreticileri Birliği arasında 14 Mart 2013 tarihinde işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Performans Hedefi 4:

2013 yılında GAP Bölgesi'nde Tarımsal Eğitim Yayım modeli oluşturulmaya yönelik çalışmalar yapılacak ve modelin markalaşması sağlanacaktır.

Performans Göstergesi:

Uygulamaya geçiş.

Model oluşturulmuş olup 2014 Ocak itibarıyla üretici birlikleriyle uygulamaya başlanacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 2:

Uluslararası gelişmelerin ve sosyo-ekonomik eğilimlerin izlenerek Bölge'nin rekabet gücünü artıracak katılımcı veya "yenilikçi" pilot projeler geliştirmek.

Stratejik Hedef 2.1.

Plan döneminde GAP Bölgesi'nde çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, yoksulluğun önlenmesi ve insani gelişmenin sağlanmasına yönelik olarak altı adet yenilikçi pilot proje geliştirilecektir.

Performans Hedefi 5:

2013 yılında Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi Projesi'nin planlama çalışmasını yapmak.

Performans Göstergesi:

Firmayla sözleşme imzalanması ve işe başlanması.

(8 Ekim 2013 tarihinde GAP İdaresi ve İller Bankası ara-

sında imzalanan "Turizm Amaçlı İşbirliği Protokolü" uyarınca ihalelere İller Bankası tarafından çıkılacaktır. Ancak proje, İpek Yolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmakta olan Aşağı Fırat Havzası Turizm Gelişme Koridoru ve Eylem Planı kapsamında otaya çıkacak veriler doğrultusunda faaliyete geçirilecek olup, söz konusu Eylem Planı'nın tamamlanmasından sonra ihaleye çıkılacaktır.)

Performans Hedefi 6:

2013 yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımının ve Enerji Verimliliğinin Artırılması çerçevesinde çalışmalara başlanacaktır.

Performans Göstergesi:

Uygulamaya geçilmesi.

Güneş Enerjili Sulama Pilot Projeleri; 4 adet pilot sahada kurulum çalışmaları 2013 yılı Ağustos ayı sonu itibarıyla tamamlanmış olup 2 yıllık bir uzaktan ölçüm ve değerlendirme süreci işleyecektir.

GAP-Enerji Verimliliği Danışmanlık Şirketleri Kuluçka Merkezi kurulumuna ilişkin 14 Mayıs 2013 tarihinde GAP İdaresi ile Gaziantep Sanayi Odası ve Gaziantep Üniversitesi arasında işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Kamu Binalarında Enerji Verimliliğinin Arttırılması; amacıyla Şanlıurfa İdare Mahkemesi binasında ısı yalıtımı çalışması için ihale ve malzeme seçim süreçleri tamamlanmıştır. Söz konusu binada yalıtım, mekanik tesisat düzenlemeleri gibi çalışmalar Eylül ayı itibarıyla tamamlanmıştır. Şanlıurfa Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü binası için öngörülen çalışma ihale aşamasındadır.

Karbon Nötr Oteller Pilot Projesi kapsamında 4 ilde 12 otelde 17-19 Mayıs 2013 tarihlerinde detaylı analiz çalışmaları yürütülmüş, bu kapsamda Şanlıurfa, Gaziantep ve Mardin'de 4 adet otel seçilmiş, detaylı fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır.

Performans Hedefi 7:

2013 yılında "GAP Bölgesinde Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi-2. Evre"

Performans Göstergesi:

Üretim atölyeleri oluşturulması.

Proje kapsamında Bölgede 9 adet tasarım ve üretim atölyesi gerçekleştirilmiştir.

Stratejik Hedef 2.2. Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılarak dengeli bir kalkınma sağlamak amacıyla doğal, ekonomik ve beşeri kaynakların geliştirilmesine yönelik projeler etkinleştirilecektir.

Performans Hedefi 8:

2013 yılında Midyat Misafir Karşılama Merkezi Mimari Projesi hazırlanacaktır.

Performans Göstergesi:

Firmayla sözleşme imzalanması ve işe başlanması.

(Midyat Belediyesi ve GAP İdaresi arasında 21 Mart 2013 tarihinde imzalanan protokol uyarınca, 30 Aralık 2013 tarihinde ihaleye çıkmıştır. Ancak yeterli sayıda katılım sağlanamadığı için ihale iptal edilmiş olup, Belediyece ihaleye yeniden çıkılacaktır.)

Midyat Belediyesi tarafından 30 Aralık 2013 tarihinde ihale yapılmıştır.

Performans Hedefi 9:

2013 yılında Birecik Baraj Gölü Aşağı Çardak Rekreasyon Alanının Oluşturulması için alanın projesi hazırlanacaktır.

Performans Göstergesi:

Firmayla sözleşme imzalanması ve işe başlanması.

(8 Ekim 2013 tarihinde GAP İdaresi ve İller Bankası arasında imzalanan "Turizm Amaçlı İşbirliği Protokolü" kapsamında çalışmalara başlanmış olup, Banka tarafından harita çalışmaları yapılmaktadır.)

Performans Hedefi 10:

2013 yılında GAP Bölgesi'nde Tarımda Çalışanların Sağlığı Araştırması Projesi tamamlanacaktır.

Performans Göstergesi:

Saha çalışması.

Proje kapsamında yapılması planlanan saha çalışması tamamlanmış, rapor hazırlanmış ve bu rapora dayalı olarak taslak eylem planı çıkarılmıştır.

Performans Hedefi 11:

2013 yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi tamamlanacaktır.

Performans Göstergesi:

Bölge'de Kurumsal Sosyal Sorumluluk pilot projelerinin uygulanması.

Proje kapsamında, GAP İdaresi, Kadir Has Üniversitesi ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) Derneği arasında bir protokol imzalanmıştır. KSS Derneği tarafından düzenlenen Pazar Yeri Etkinliği kapsamında GAP İdaresi'nin tanıtım standı açılmıştır. Mayıs 2013'de Adıyaman'da düzenlenen Sosyal Sorumluluk temalı GAP Genç Festivali kapsamında, paneller düzenlenmiş ve gençlik grupları tarafından düzenlenen 3 projeye hibe desteği verilmiştir.

Performans Hedefi 12:

2013 yılında mevcut uygulama projelerin faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Performans Göstergesi:

Devam eden projelerin 2013 yılı hedeflerinde en az %80 fiziki gerçekleştirme sağlamak.

Performans Verilerinin Kaynakları ve Güvenilirliği

2013 performans programında kullanılan veriler, verilerin kaynakları, elde edilme şekilleri, elde edilme maliyeti ve güvenilir olmasının dayanağı yandaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 35: Performans Verileri Değerlendirme Tablosu

Performans hedefi/ göstergesi	Verilerin kaynağı ve elde edilme şekli	Elde edilme maliyeti	Güvenilir olmasının dayanağı
Yayımlanan genelge sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Sistemden yararlanan kurum ve kuruluş sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Zamanında üretilen rapor sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Oturuma katılacak kişi sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Orta	Ölçülebilir olması
Sunulacak tebliğ sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Katılım sağlanacak ulusal fuar sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Katılım sağlanacak uluslararası fuar sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Yapılan eğitim sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Eğitime katılacak personel sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Hazırlanmasına başlanılan belge sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Yüksek	Ölçülebilir olması
Tamamlanan ihale sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Tamamlanan proje sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Sürdürülen proje sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Gerçekleştirilen eğitim sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Orta	Ölçülebilir olması
Eğitime katılanların sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Orta	Ölçülebilir olması
Sunulan proje sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Orta	Ölçülebilir olması
Hazırlanan pilot proje sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Yüksek	Ölçülebilir olması
Oluşturulan girişimci destekleme merkezleri sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Orta	Ölçülebilir olması
Oluşturulan il rekabet konseyleri sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Orta	Ölçülebilir olması
Çalışma seyahati sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması
Toplantı sayısı	Mevzuata Uygun Arşiv Bilgi Sistemi	Düşük	Ölçülebilir olması

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLER

GAP İdaresi, 2013-2017 Stratejik Planı hazırlık çalışmaları yürütülürken GAP İdaresi'nin kuvvetli ve zayıf yönlerini detaylı olarak belirlemiştir. Bu başlıklar altında belirlenmiş konular sonraki sayfalarda özetlenmiştir.

Tablo 36: Güçlü Yönler - Zayıf Yönler

1. Genel

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Bölgesel kalkınma ve bölgesel planlama alanında ilk ve en deneyimli kurum olması
2. Türkiye'nin en kapsamlı, entegre, sürdürülebilir bölgesel kalkınma programı olan ve Dünyanın sayılı kalkınma projeleri arasında yer alan Güneydoğu Anadolu Projesi'nin izleme-değerlendirme ve koordinasyonundan sorumlu kurum olması
3. Sürdürülebilir insani kalkınma yaklaşımına ilişkin uygulama deneyimi olması
4. Merkez de ve yereldeki kurum ve kuruluşlarla işbirliğine açık olması
5. GAP İdaresi'nin komşu ülkelere ve benzer projelere model oluşturması
6. İki Bölge Planının (1989 ve 2002 yıllarında) hazırlanmış olması

ZAYIF YÖNLER

1. İdare'nin Şanlıurfa'ya taşınmasına bağlı olarak personelde oluşan motivasyon kaybı ve nitelikli personelin Şanlıurfa'da çalışmak istememesi
2. Kurumsal belleğin zayıflaması
3. İdarenin oluşturduğu modellerin ulusal politika haline getirilememesi
4. Başka kurum ve kuruluşlarla yetki çatışması bulunması

2. Yönetmel ve Hukuki Yapı

GÜÇLÜ YÖNLER

1. 388 sayılı KHK'nın bir esneklik sağlaması ve inisiyatif kullanabilme özgürlüğü yaratması
2. 388 sayılı KHK'nın sunduğu olanaklar sayesinde İdarenin faaliyet alanının geniş olması

ZAYIF YÖNLER

1. İdare'nin Kalkınma Bakanlığı'na Bağlanması, ancak kuruluşu hakkındaki KHK'nın yenilenmemesi, görev ve yetkilerinin net olarak belirlenmemiş olması
2. Personelin özlük haklarının yetersiz olması ve buna bağlı olarak personel arasında ücret dengesizliği

3. İşlevler, Verilen Hizmetler

GÜÇLÜ YÖNLER

1. İdare'nin gerçekleştirdiği GAP Halkaları, ÇA-TOM gibi model niteliğinde projeler olması ve bunların başka kuruluşlarca örnek alınıp uygulanması
2. Geçmişte, dünyadaki yeni kalkınma yaklaşımlarının İdare tarafından benimsenmiş ve uygulanmış olması, o süreçte öncü ve örnek bir kurum olması
3. Yerel, ulusal, uluslararası düzeyde ve geniş bir alanda hareket kabiliyeti olması
4. İdare'nin yaptığı kimi çalışmalarını yerel oluşumlara delege edebilmesi
5. Özellikle yerel yönetimlerin altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesine destek verilmesi

ZAYIF YÖNLER

1. İzleme değerlendirme çalışmalarının yetersiz olması
2. AR-Ge çalışmalarına yeterince önem verilmemesi

4. Kurumsal Yapı ve İşleyiş

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Organizasyon yapısının esnekliğinden kaynaklı sağlıklı bir iletişim ortamı olması
2. İdare'nin esnek çalışma yapısına sahip olması
3. İdare'nin çalışma prensipleri ve koşullarının diğer idarelere göre rahat olması
4. Bölge'ye ilişkin güçlü bir veri kaynağı ve arşive sahip olması
5. Kendine özgü bir kurum kültürü olması
6. Karar alma mekanizmalarının diğer kurumlara göre hızlı olması
7. Kurum içi ve kurum dışı bilgi paylaşımına açık olması
8. Diğer kamu kuruluşlarına kıyasla bürokratik yapının sert olmaması
9. İdare'nin kamu finansman kaynaklarının yeterli olması
10. İdare'nin STK'larla sonuca giden çalışmalar yapabilmesi

ZAYIF YÖNLER

1. Kurumsallaşmanın tam olarak sağlanamamış olması
2. İç koordinasyon eksikliği olması (birimlere-rası, bölge-merkez arası, kişiler arası, vb.)
3. Bölgesel örgütlenmenin yetersizliği
4. Esnek yapının iyi yönetilememesinden kaynaklı görev ve sorumluluk dengesizliği olması
5. Kurumsal performans ölçme sisteminin yeterli olmaması

5. Personel Varlığı ve Yönetimi

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Kurum personelinin proje kapsamında büyük bir deneyime sahip olması
2. Personelin değişik sektörlerde ve saha çalışmalarında deneyimli olması
3. Belirsizlik ortamına karşın personelin özverili çalışması
4. Çalışanların kendilerini kurumla özdeşleştirmiş olması
5. AB destekli projeleri konusunda bilgili ve donanımlı personel olması
6. Kurum içi iletişimde yatay ve dikey iletişim kanallarının açık olması
7. Farklı şekillerde istihdam olanağının bulunması
8. KPSS ile personel alınması

ZAYIF YÖNLER

1. Ücret olanaklarındaki sınırlılıklar ve dengesizlikler nedeniyle nitelikli uzman personelin kurumda tutulamaması
2. Yabancı dil bilen personel sayısının az olması
3. Farklı istihdam şekillerinden kaynaklı eşit işe eşit ücret ödenmemesi
4. KHK'ya göre tahsis edilen uzman düzeyinde kadro sayısının yetersizliği
5. Personel gelişimine yönelik bir sistem (kariyer planlaması, vb.) bulunmaması
6. Ödüllendirme sisteminin yeterli olmaması
7. KPSS ile gelen personelin kısa sürede başka kuruluşa gitmesi

6. Kurum Dışı İlişkiler ve Tanıtım

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Ulusal, uluslararası ve Bölge'deki kurum ve kuruluşlarla ilişkiler kurulmuş olması
2. Proje'nin bir marka ve model olarak değerlendirilmesi
3. Toplumun farklı kesim ve aktörleriyle çalışabilmesi

ZAYIF YÖNLER

-

7. Altyapı, Araç-Gereç, Tesis ve Donanım

GÜÇLÜ YÖNLER

1. Teknolojik altyapı ve donanımın diğer kamu kurumlarına göre iyi olması
2. Lojistik altyapısının iyi (fiziksel altyapı ve donanım, idari bina) olması

ZAYIF YÖNLER

1. Teknolojik donanımın yenilenmemesi
2. Fiziksel çalışma koşullarının yeterli düzeyde olmaması

B. DEĞERLENDİRME

GAP İdaresi sorumlu olduğu proje ve proje bölgesi ile ilgili olarak dünyadaki ve GAP Bölgesi'ndeki değişen şartlar ve kalkınma prensiplerini dikkate alarak kalkınma planları ve projeler hazırlamakta ve uygulamaktadır.

GAP İdaresi, projelerini katılımcılık, sürdürülebilirlik, insan odaklılık, entegre yaklaşım, yenilikçilik, çevreye ve kültürel değerlere duyarlılık ilkeleri temelinde uygulamakta ve ilgili tüm kurumlarla işbirliği içerisinde çalışılmaya özen göstermektedir.

Bölge'nin ekonomik kalkınmasına katkı sağlayacak, rekabet üstünlüğünü artıracak, örnek ve model oluşturacak yenilikçi uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Entegre Kırsal Kalkınma Projesi, GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi, Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Projesi, Organik Tarımın Geliştirilmesi gibi projeler bunlardan bazılarıdır. Sosyal gelişmeyi hızlandırmak amacıyla 1995 yılından beri çeşitli projeler yürütülmektedir. Kadınların, gençlerin, çocukların her alanda toplumsal yaşama katılımlarını artırmak üzere Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM), Gençlik Merkezleri, Çocuk Okuma Odaları ve Çocuk Gelişim Merkezleri açılmaktadır. Bu merkezlerde düzenli programlar ve çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmekte; sayıları ve etkinlikleri artırılmaktadır. Ayrıca, Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'ndan sağlanan finansman ile uygulanmakta olan Türkiye'nin Az Gelişmiş Bölgelerinde Kadın STK'larının Güçlendirilmesi Projesi ve Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi gibi dış kaynaklı projeler de yine bölgesel kalkınmada sosyal gelişimin sağlanması amacıyla başarıyla yürütülmüştür.

Bugün geldiğimiz noktada GAP, sadece enerji ve sulama yatırımlarından oluşan bir altyapı projesi değil, kalkınma ajanslarının ortak işbirliği platformundan da yararlanarak yerel girişimleri harekete geçiren en-

tegre, insan odaklı, sürdürülebilir bir bölgesel gelişme programıdır.

GAP İdaresi, 2013-2017 dönemini kapsayan ikinci stratejik planını birinci planın uygulama sürecinde edindiği deneyimler doğrultusunda hazırlamıştır. Şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda GAP İdaresi web sayfası aracılığıyla kamuoyuna da sunulan bu belgeyle, ilgililerin GAP İdaresi Stratejik Planı'na, bu bağlamda misyonuna, vizyonuna, temel değerlerine, stratejik amaçlarına, hedeflerine ve 2013-2017 yıllarında gerçekleştireceği proje ve faaliyetlerine ulaşabilmeleri amaçlanmaktadır.

2008 yılında, Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki ekonomik kalkınma, sosyal gelişme ve başta sulama olmak üzere temel altyapı yatırımlarının hızlandırılarak büyük bir bölümünün 2012 yılı sonuna kadar tamamlanması amacıyla GAP Eylem Planı (GAP EP) hazırlanmış ve 2008/11 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile uygulamaya konulmuştur. Plandaki gelişmelerin izleme-değerlendirme ve koordinasyonu GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından yürütülmüştür.

Planın uygulanmaya başlamasıyla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde önemli değişimler ve gelişmeler yaşanmıştır. Başta sulama olmak üzere temel altyapı yatırımlarının, ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlayacak eylem ve projelerin büyük bölümünün tamamlanması yolunda önemli sonuçlar elde edilmiştir.

GAP EP uygulamaları sonucunda ekonomik, sosyal ve altyapı yatırımlarının büyük bir bölümü bitirilmiş olmasına rağmen, Plan döneminde başlanmış ve Plan hedefleri açısından önemli sonuçlar doğuracak olan bazı projeler henüz tamamlanamamıştır. Ayrıca, geçen beş yıllık süre içerisinde Bölge'de yaşanan değişimler, bölgesel gelişmede öne çıkan yeni yaklaşımlar, yapılan araştırmalar sonucunda gündeme gelen

yeni yatırımlar Planın gözden geçirilerek yenilenmesini gerekli kılmıştır.

Önümüzdeki dönemde, öncelikle GAP EP kapsamında devam eden yatırımları tamamlamak, yapılan yatırımlarla doğan potansiyeli ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimin hızlandırılması yönünde tam olarak kullanılmak ve GAP'ı daha ileriye taşımak amacıyla GAP Eylem Planı 2014-2018 hazırlanmıştır. Yeni Plan'da insanı hedef alan, çevreye duyarlı, yenilikçi, sürdürülebilir, gelir eşitsizliğini giderici, dezavantajlı alanları ve grupları önceleyen, Bölge'nin rekabet gücünü ve istihdamı artıran, yaşanabilir mekânlar oluşturan proje ve programlara yer verilmiştir.

GAP EP 2014-2018'e, sorumlu kuruluşların uygulamalarına ilişkin yaptıkları değerlendirme çalışmaları, Bölge'nin ekonomik ve sosyal gelişmesine ivme kazandıracaklarını düşündükleri yeni yatırım önerileri ve bölgedeki kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile yöre halkının Bölge'nin ekonomik, sosyal ve kurumsal gelişmesine yönelik talepleri yön vermiştir. GAP EP 2014-2018, Kalkınma Bakanlığı ve GAP İdaresi koordinasyonunda; ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüş ve önerileriyle, kalkınma ajansları tarafından il ve bölge bazında derlenen yerel talepler dikkate alınarak hazırlanmıştır. Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) hedefleri ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS)'da belirlenen politikalar, Plan'ın temel unsurlarını oluşturmuştur.

Onuncu Kalkınma Planı döneminde bölgesel farkların azaltılması, bölgesel gelişmenin öncelikli amacı olmaya devam etmektedir. Plan'da; bölgelerin içsel potansiyelini harekete geçirerek, rekabet gücünü artırmak, böylece ulusal kalkınmaya katkılarını azami düzeye çıkartmak ise bölgesel gelişmenin ikincil amacı olup, öncesine göre daha fazla vurgulanmaktadır. Ayrıca, bölgeler arasında ekonomik ve sosyal uyumun

güçlendirilmesi ve diğer ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi bölgesel gelişme politikasının katkı sağlayacağı önemli hususlar olarak belirtilmiştir.

İlk defa hazırlanan ve ulusal düzeyde bölgesel gelişme politikalarını ortaya koyan BGUS'da bölgesel gelişme; "bölgesel ve yerel düzeyde kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplumun karar alma süreçlerine katılımını ve kaynaklarını kalkınma yönünde birlikte harekete geçirmesini esas alan; bölgelerin rekabet gücünün artırılması ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması politikaları arasında dengeyi gözetin; yapısal ve temel bir politika" olarak tanımlanmıştır. BGUS'un hayata geçirilmesinde temel araçlar ise bölge planları, bölgesel programlar ve eylem planlarıdır. Bölge kalkınma idareleri, bölgelerin kalkınması yönünde kamu yatırımlarının koordinasyonunu sağlamak, ağırlığı kamu yatırım, proje ve faaliyetlerinde olmak üzere kalkınma ajanslarıyla işbirliği içinde eylem planlarını hazırlamakla görevlendirilmiştir.

Yeni Plan'ın uygulanmasında da izleme-değerlendirme ve koordinasyondan sorumlu kuruluş GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'dır.

GAP İdaresi, kurumların sorumlu oldukları eylemler için hazırladıkları iş planları çerçevesinde planı izleyecektir. Sorumlu kuruluşlardan üçer aylık dönemler itibarıyla derlenen raporlar doğrultusunda, dönemsel izleme raporlarını hazırlayarak Bölgesel Gelişme Komitesi ve Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu'nda görüşülmek üzere Kalkınma Bakanlığı'na iletilecektir.

V. ÖNERİLER

GAP, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek bu yörede yaşayan insanların gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölgelerarası farklılıkları gidermeyi ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayan kapsamlı ve ülkemiz açısından son derece önemli bir projedir. GAP, bugün, 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve 1.8 milyon ha alanı sulayacak sulama şebekelerinden oluşan su kaynakları geliştirme programının yanı sıra tüm sektörlerdeki yatırımları da içine alan, sürdürülebilir insani gelişmeye dayalı entegre bir bölgesel kalkınma projesi olarak uygulanmaktadır.

GAP kapsamındaki hidroelektrik santrallerinin, kurulu güç itibarıyla, %74'ü gerçekleşmiştir. Ülkemizin hidroelektrik enerji ihtiyacının yaklaşık yarısı GAP'tan karşılanmaktadır. Büyük barajlar tamamlanmış olup, bir milyon hektar alanı sulayacak olan su depolanmış durumdadır. GAP EP 2008-2012 ile GAP'ın itici gücü olan sulama yatırımlarının gerçekleştirilmesi amacıyla suyu alana taşıyacak sulama ana kanallarının yapımına öncelik verilmiş ve büyük bölümü tamamlanmıştır. Sulamaya açılacak alan miktarının hızla artması için sulama şebekelerinin öncelikle yapılması önem taşımaktadır.

Diğer yandan GAP bir modernleşme projesi olup geleneksel toplumsal yapıyı çözücü ve yeni sosyal ilişki tarzlarını ortaya çıkarıcı bir potansiyele sahiptir. Bu yönüyle projenin başarısının artışında sosyal sermayenin geliştirilmesi özel bir öneme sahip bulunmaktadır.

GAP'ta sürdürülebilir bir kalkınmanın gerçekleştirilmesinde tek başına kamu yatırımları yeterli değildir. Kamu yatırımları yanında özel sektörün kalkınma

süreci içine çekilmesi ve toplumun katılımının sağlanması bir gerekliliktir. Kamu, özel sektör ve toplum arasında karşılıklı güven ve işbirliği ortamının yaratılması ve kurumsallaşması kalkınma sürecine hız vereceği gibi, kalkınmanın sürdürülebilirliğini de mümkün kılacaktır.

BGUS'da; bölgesel gelişme politikalarının merkezi düzeyde koordinasyonunun güçlendirilmesine, merkezi ve yerel düzeyde kurumsal kapasitenin artırılmasına ve işbirliklerinin geliştirilmesine, kalkınma ajansları ve bölge kalkınma idarelerinin teknik kapasitesinin güçlendirilerek bu kurumların işleyişinde katılım ve ortaklığı geliştirici düzenlemelerin yapılmasına, bölgeler arası işbirliklerinin hayata geçirilmesine özel önem verileceği belirtilmiştir.

Türkiye'deki ilk bölgesel kalkınma kuruluşu olan GAP İdaresi'nin bölgesel kalkınma konusundaki deneyimleri ışığında bölgedeki sosyal ve ekonomik kalkınmaya ivme kazandıracak şekilde kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi önem taşımaktadır. GAP Bölgesi'nde yatırım faaliyeti bulunan yaklaşık 50 kamu kurum ve kuruluşu arasındaki koordinasyonu sağlama fonksiyonunun etkinleştirilmesi yönünde tedbirlerin alınması hala gerekliliğini korumaktadır.

GAP İdaresi'nin kurumsal ve finansal kapasitesi artırılmalı, İdare'nin fonksiyonları çerçevesinde ihtiyaç duyulan yeterli sayıda ve nitelikli elamanın istihdam edilmesine ve personelin Bölge'de uzun süreli kalmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

Hayatın
tüm güzelliklerinin
yaşanması
için

tarihi
mutlulukla
yazdık

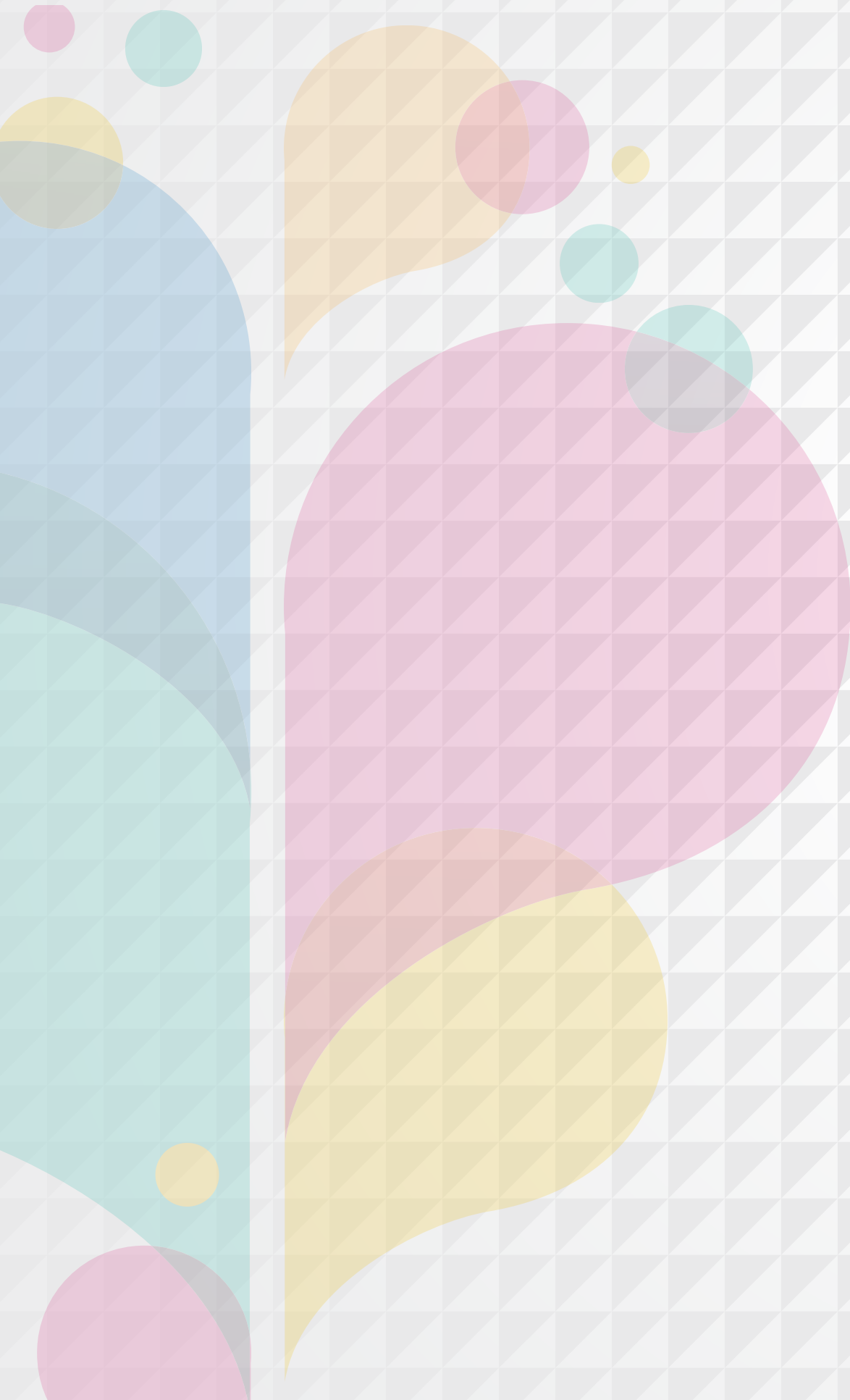

T.C. KALKINMA BAKANLIĞI
GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI
Akbyır Mah. 104. Cad.1155 Sokak No: 2 • Karaköprü 63000 ŞANLIURFA
Tel: 0 414 347 08 20 • **Faks:** 0 414 347 08 35 • **E-posta:** gap@gap.gov.tr

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
Şanlıurfa Tünel Çıkış AĞzı P.K. 155 • 63000 ŞANLIURFA
Tel: 0 414 347 93 85 • **Faks:** 0 414 347 94 55 - 347 93 90

www.gap.gov.tr

ISBN: 978-605-4667-94-9